

ŽELEZAR

TEDNIK – GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA SŽ ŽELEZARNE JESENICE

JESENICE, DNE 17. JANUARJA 1980

ŠTEVILKA: 2 • LETO: XXIX

Naš kovinar, svobodno glasilo delavcev KID, je kot predhodnik Železarja začel izhajati 26. januarja 1937. Železar izhaja od 1. decembra 1951 kot mesečna revija, od 15. aprila 1959 kot štirinajstdnevnik in od 1. januarja 1962 kot tednik. Glasilo je ob 25-letnici predsednik Tito odlikoval z redom zaslug za narod s srebrno zvezdo. Glavni in odgovorni urednik Joža Varl — Naslov: Uredništvo Železarja, SŽ — Železarna Jesenice. Številke internih telefonov: urednik 483, administracija 484 in 726. Tisk: TK Gorenjski tisk, Kranj. Oproščen prometnega davka po pristojnem mnenju štev.: 421/1-72.

RAZVITA INVENTIVNA AKTIVNOST – MERILO VITALNE ZMOŽNOSTI DRUŽBE

»Razvoj znanosti in tehnike je v današnjem svetu pogoj za dinamično rast proizvodnje, proizvodnosti in materialnega bogastva države. V prihodnje bo znanstvena in tehnična raven države še bolj vplivala na njen politični, ekonomski, industrijski, vojaški in kulturni položaj v svetu.« (Tito)

Znan je podatek, da ima dobra polovica ljudi zmožnost inventivnega mišljenja, torej lastnost, da na osnovi zavestne ali podzavestne analize problematike svojega okolja iščejo in najdejo najustreznejše rešitve.

Iz tega spoznanja lahko tudi ugotovimo, da naj bi bila vsaj polovica zaposlenih ob primerni motivaciji ustvarjalna na področju novatorstva in izumiteljstva.

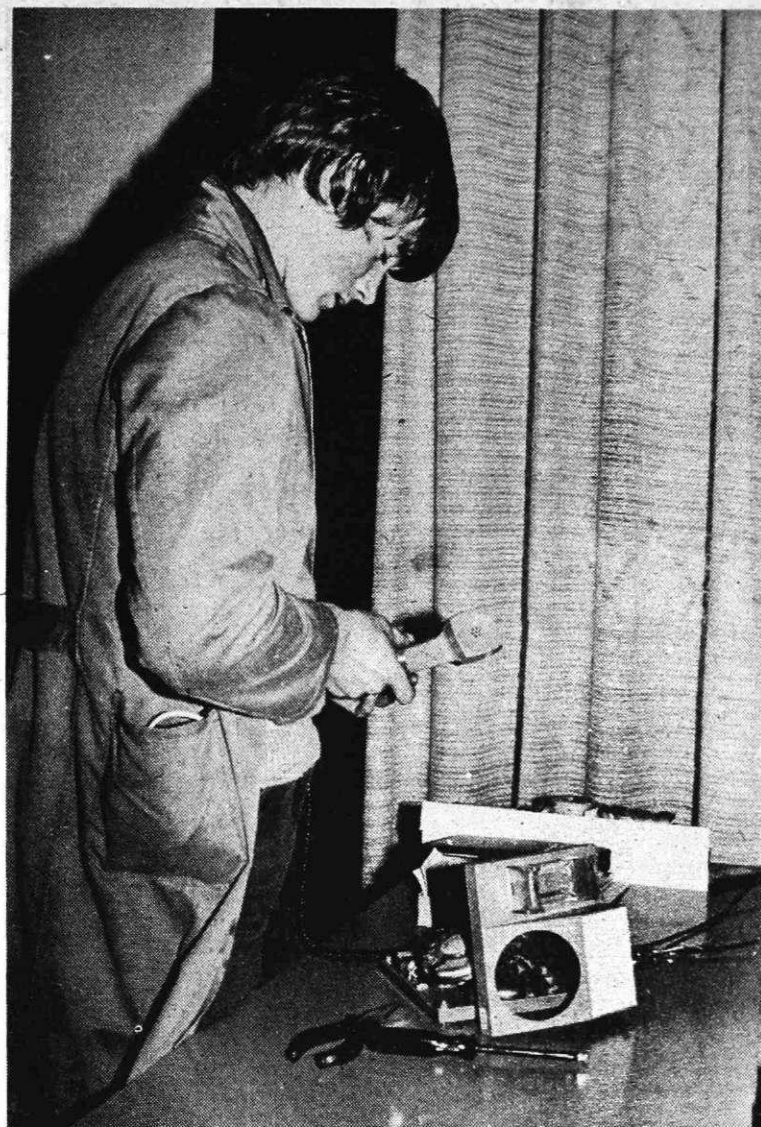
Veliko ljudi ima privzgojeno hudo napačno mišljenje, da so za ukvar-

janje z novatorstvom premalo šolani in izobraženi. Torej se neupravičeno podcenjujejo. Danes je široko priznana stališče, da priznana izobrazba in novatorska sposobnost nimata direktne soodvisnosti. Izobrazba lahko vpliva le na hitrejšo razumevanje problemov in na razumljivejšo tolmačenje in uveljavljanje idej. Ob ustreznem okolju in odobravalnem odzivu v okolici pa ideje ni treba uveljavljati avtorju, ampak ideje v sposobnem ustvarjalnem okolju že same inducirajo procese za svojo čimhitrejšo koristno uporabo.

V naši družbi zadnja leta dosegamo odločilne politične zmage v smeri družbenega priznanja novatorstva. Seveda to še ni dobljen boj za uveljavljanje novega znanja v delo. Popolno uveljavitev je treba doseči v koreninah družbe, v vsaki delavnici in sindikalni celici, posebej pa še pri vsakem proizvajalcu.

Delavci se vedno lahko opremo le na lastne sile, ki izhajajo iz dela samega. Dokler bo večina proizvajalcev le opazovalcev okolja, namesto kreativnih in odločujočih soobli-

(Nadaljevanje na 7. strani)

Sodelavec pri popravilu telefona (IK)

DELAJSKI SVET SOZD SŽ O GOSPODARSKEM NAČRTU ZA LETO 1980

Na deseti seji delavskega sveta sestavljene organizacije združene dela Slovenske železarne, ki jo sklicuje predsednik Miloš Piščanec v petek 25. januarja v domu železarjev v Teharjih, bodo poleg potrjevanja zapisnika in pregleda izvrševanja sklepov obravnavali temeljne dokumente za letošnje gospodarsko leto.

OCENA IZVEDBE PLANA V LETU 1979 IN GOSPODARSKI NAČRT ZA LETO 1980

Čeprav bodo dokončni podatki o poslovanju v letu 1979 znani šele ob sprejemanju zaključnega računa, je poudarjeno v obsežnem gradivu, ki so ga prijeli delegati delavskega sveta, poročilo vsebuje oceno dosežkov v preteklem letu zaradi lažje primerjave s podatki gospodarskega načrta za letošnje leto.

Plan proizvodnje grodlja je za lansko leto znašal 215.000 ton, izdelanega pa je bilo 195.000 ton. Plan za letošnje leto pa je enak planu lanskega leta. Surovega jekla je bilo v lanskem letu načrtovanega 815.000 ton, izdelanega pa približno 760.000 ton. Za letošnje leto je načrtovano 855.810 ton surovega jekla.

V letu 1979 je bilo planiranih 823.000 ton končnih izdelkov, izde-

lanih pa 793.000 ton, od tega v železarnah 755.000 ton pri predelovalcih pa okrog 38.000 ton. V letu 1980 je predvidena skupna blagovna

(Nadaljevanje na 4. strani)

30 LET SAMOUPRAVLJANJA V ŽELEZARNI

Letos v naši železarni, kot še v nekaterih delovnih organizacijah naše domovine, praznujemo že 30-letnico delavskega samoupravljanja. Minulo je že 30 let, od kar smo v naši domovini začeli uresničevati geslo socialistične revolucije 'Tovarne delavcem' — zemljo kmetom.

V Železarni smo bili med prvimi v Jugoslaviji, ki smo leta 1950 izvolili prvi delavski svet in v zgodovini delavskega gibanja ter socialistične revolucije obrnili nov list, ki začenja z zlatimi črkami. Leto 1980 je za nas jubilejno leto ne toliko po častitljivih listih kot po naglih in korenitih

spremembah v družbeno ekonomskih odnosih in osvobajanju delavcev in dela.

Po daljših pripravah v obratih Železarne in po izvolitvi 384 delegatov so se 29. januarja 1950 zbrali delegati v gledališču Tone Čufar (takrat še Titov dom) in izvolili za predsednika FRANCA ARHA, sedaj že upokojenega, za tajnika pa IVA ARZENŠKA, sedaj podpredsednika poslovnega odbora.

Izvoljeni delavski svet se je sestel na 1. delovni seji, dne 9. februarja 1950, ta datum pa je pripravljali odbor določil kot datum proslave jubileja, s tem, da se tega dne letos sestane delavski svet Železarne na svečani seji. Seja bo v gledališču Tone Čufar na Jesenicah dopoldan, verjetno ob 10. uri. Več o tem bomo še pisali.

Na svečano sejo bodo poleg delegatov delavskega sveta Železarne povabljeni še živeči člani prvega delavskega sveta. Od 87 članov jih le še pet dela v Železarni, trije delajo v drugih delovnih organizacijah, 41 je upokojenih in živijo na Jesenicah in

(Nadaljevanje na 2. strani)

RAZEN DOBRE ODPREME TUDI V DECEMBRU POD PLANOM

V zadnjem mesecu preteklega leta je bil pri skupni proizvodnji gospodarski načrt enak programu, medtem ko je bil program gotove proizvodnje namesto 41.205 ton le 39.140 ton. Vzrok za to je bil v petdnevem remontu linije rezanja v TOZD Valjarna bluming-štek, ki v decembru z gospodarskim načrtom ni bil predviden. Razen tega smo zaradi premajhnih dobav valjane žice iz tujih virov morali zaradi preskrbe TOZD Žičarna in TOZD Jeklovleka znižati program gotove proizvodnje v TOZD Valjarna žice.

Program skupne proizvodnje je bil v decembru dosežen 93,2 %, gotove proizvodnje pa z 91,9 %. Operativni program odpreme oziroma prodaje pa je bil dosežen s 101,4 %. Situacija

(Nadaljevanje na 3. strani)

OSEBNI DOHODKI ZA DECEMBER

Informacija o osebnem dohodku za december ima zmanjšano vrednost ob dejstvu, da je bilo izplačilo izvršeno že pred dvema dnevi, zato bomo nakazali le nekaj osnovnih obrisov gibanja in strukture osebnega dohodka za ta mesec. Ker je izplačilo 15. januarja zadnje za leto 1979, se bomo nekoliko več zaustavili na zbirnem pregledu osebnega dohodka.

Osebnih dohodkov za december ni povsem čista kategorija. Zadnji mesec v letu je čas za vsakovrstne poravnave in izravnave. Nad pojmom je podvržen tudi osebni dohodek. Osebnih dohodkov za december v bistvu ne vsebuje poravnave, v njem se odraža le poravnava ur, ki je nujna zaradi obračunavanja nadomestil osebnega dohodka po številu ur na delovni dan. Skladno s tolmačenjem sekretariata za delo SR Slovenije je znašal za leto 1979 fond delovnega časa 2191 ur, medtem ko je planirano in dejansko število rednih plačanih ur v Železarni znašalo 2200 ur. Plačane ure iznad predpisane fonda delovnega časa se ob-

ravnava kot nadurno delo, za katerega prejmejo delavci tudi nadurni prihodek. Večina delavcev Železarne dobi tako v decembru devet plačanih ur za dopolnilno delo zaradi letne poravnave, medtem ko je za isto število ur zmanjšan čas rednega dela v decembru. Poravnava ur za leto 1979 je vplivala bistveno na strukturo osebnega dohodka, saj je delež nadurnega pribitka enkrat večji kot običajno, kljub temu da dejanski obseg nadurnega dela v decembru nikakor ne izstopa. Skupni znesek pribitka za nadurno delo zajema v decembru približno isto vrednost kot v novembru znesek

(Nadaljevanje na 4. strani)

NAJLEPŠE ŽELJE ŽELEZARJEV PREDSEDNIKU TITU

Železarji smo predsedniku Titu, ki je na zdravljenju v kliničnem centru v Ljubljani, v ponedeljek, 14. januarja, poslali naslednje pismo:

Spoštovani tovariš predsednik!

Jeseniški železarji, ki že vsa leta, odkar ste na čelu naše partije in revolucije, sledijo vašo pot, vam želimo skorajšnjega okrevanja in dobrega zdravja v bodočnosti.

Bodite prepričani, da je pot, ki ste jo začrtali, tudi pot jeseniških železarjev, tako včeraj kot danes in jutri.

DO 31. JANUARJA MORAMO SPREJETI PROGRAME ZA IZVAJANJE EKONOMSKE STABILIZACIJE

V resoluciji o politiki uresničevanja družbenega plana Jugoslavije v letu 1980, ki jo je 26. decembra 1979 sprejel zbor republik in pokrajinski skupščine SFR Jugoslavije, so poudarjena konkretna izhodišča za naše ravnanje in obnašanje, iz česar lahko povzamemo, da bo uresničevanje družbenih planov v letošnjem letu potekalo v zelo zahtevnih pogojih. Zaradi tega resolucija tudi obvezuje vse organizacije združenega dela in druge samoupravne organizacije in skupnosti ter družbenopolitične skupnosti, da do 31. januarja izdelajo programe varčevanja in sprejmejo ukrepe za zmanjšanje stroškov poslovanja, racionalnejšo izrabo energije in drugih virov, boljše izrabo delovnega časa in intelektualnih sposobnosti, optimalno izkoriščenost delovnih naprav in podobno. Izdelati in sprejeti morajo tudi programe zamenjave uvoza z domačo proizvodnjo, v družbenopolitičnih skupnostih pa izdelati ukrepe za doseganje substitucije oziroma zamenjave. Torej programe, ki bodo konkretnizirali naša prizadevanja pri izvajanju politike ekonomske stabilizacije.

Poleg konkretnih parametrov razvoja v letošnjem letu, ki izhajajo iz izredno zahtevnih pogojev gospodarjenja, nedvomno med najpomembnejše opredelitve v resoluciji sodi zahteva po počasnejši rasti vseh oblik porabe, kamor sodi počasnejša rast osebnih dohodkov, kakor tudi sredstev za skupno in splošno porabo. Vsi ti ukrepi so podkrepitveni s tem, da se doseže krepitev materialne osnove združenega dela in skladnejši odnosi v reprodukciji, oziroma hitrejša rast sredstev za razširitev materialne osnove dela. Vse porabe so v resoluciji opredeljene tudi s konkretnimi številkami, tako tudi investicijska poraba.

V tako zaostrene pogoje gospodarjenja sodi seveda tudi zahteva po počasnejši rasti cen in življenjskih stroškov, oziroma zahteva za ustvarjanje pogojev za upočasnjeno rast cen in življenjskih stroškov. Za doseg vsega tega pa se mora dosledno izvajati določena politika gibanja skupne in splošne porabe. Skladno s temi temi prizadevanji pa resolucija tudi zahteva, da se na vseh področjih sprejmejo tudi ukrepi za povečanje produktivnosti dela in drugih kvalitativnih dejavnikov gospodarjenja.

Resolucija konkretno opredeljuje tudi letošnjo politiko na področju ekonomskih odnosov s tujino, razvoj gospodarsko manj razvitih območij, kreditno — monetarno politiko in obrambne priprave. Napoveduje pa tudi več sistemskih zakonov in drugih ukrepov v pomoč doslednemu uresničevanju stabilizacijske politike.

Kot prednostna naloga je v uvodnem delu resolucije poudarjeno nadaljnje razvijanje samoupravnih družbenoekonomskih odnosov z zaostrovanjem osebne in kolektivne odgovornosti za dosledno izvajanje dogovorjene politike.

Čeprav bodo že sami zaostri pogoji gospodarjenja v letošnjem letu od nas zahtevali tudi zaostren odnos do uresničevanja zaupanih del in opravil ter dosledno racionalno in stabilizacijsko ponašanje na vseh področjih porabe, bo potrebno veliko organiziranih političnih prizadevanj da bo stabilizacijska miselnost prodrla do slehernega delavca. Pri tem bomo seveda morali izhajati iz politične in gospodarske situacije v svetu, ki nista rožnati in poudarjati, da uresničevanje stabilizacijske politike pomeni krepitev našega gospodarstva, samoupravnih družbenoekonomskih odnosov, krepitev naše neodvisnosti in suverenosti in končno tudi krepitev socialne varnosti slehernega izmed nas.

PRODAJA V MESECU DECEMBRU 1979

V mesecu decembru je bilo prodano 39.682 ton naših izdelkov, kar je 4 % manj od planirane količine. S tem je bilo ustvarjeno 582 milijonov din osnovne realizacije, ta pa se je povečala z realizacijo storitvenih TOZD, ostalo realizacijo in realizacijo Kovinoservisa za 18 milij. din na skupno 600 milij. din.

Realizacija storitvenih TOZD in ostala realizacija sta bili za 55 % nad planom, skupna realizacija pa je za 3 % ali 19 milij. din višja kot smo načrtovali. Poprečna prodajna cena za planirani asortiment je znašala 14.103 din/t, dosežena pa je bila za

(Nadaljevanje na 8. strani)

DELEGAT IMA BESEDO

Odnos delavca pri plavzu do aktivnega počitka se je v zadnjih letih močno spremenil. Pred leti je vsakdo koristil dopust za delo, naj si bo nekake doma v Bosni ali na Jesenicah in okolici. Danes pa se plavžar zaveda, da mu je nekaj dni »lenarjenja« na vročem soncu bolj potrebno.

Janko Jelovčan to ugotavlja kot dolgoleten sindikalni delavec, saj v svojem obratu, ki se danes imenuje TOZD Plavž, aktivno deluje že od osvoboditve. Zdaj je kot delegat svoje sindikalne skupine tudi poverjenik za oddihe in izlete, zato je beseda najprej stekla o tem.

V TOZD Plavž je približno tri četrtine delavcev iz drugih republik in pokrajin, vendar jih je med njimi mnogo, ki so že po-

hkrati z dolžnostmi. Tudi sam sem že kakšnemu lenuhu ali »plavmo-harju« povedal, naj prej popravi svoj odnos do dela in kolektiva, preden zahteva od njega svoje pravice.

Razvoj samoupravljanja povesča vse večjo pozornost obveščanju. Kako ste to uredili v TOZD Plavž?

Kot član sindikalnega odbora, delegat delavskega sveta naše TOZD ter še kot delegat SIS za socialno skrbstvo se z delavci pogovorim o vsej problematiki. Nisem za sestan-kovanje. Tudi časa ni za to, plavž nas čaka. Pogovor ob delu je pristen in sproščen in menim, da delavci iz-vejo vse, kar je potrebno, da izvejo. Veš, to je, kakor če vrže seme na plodno zemljo. Če je seme dobro, vzklje! Če ni dobro, segnje ali se posuši! Na sestankih delovnih skupin pa se po vseh pravilih o zahtevanem gradivu odloča in glasuje.

Ob pogledu na kadrovske sestavo vaših samoupravnih organov omenjene večine delavcev drugih republik in pokrajin ni videti!

Janko Jelovčan

gnali korenine na Jesenicah. V nadaljevanju se je beseda na naša zgolj na to večino.

Letošnja kvota razpoložljivih mest v naših domovih je bila pre-majhna glede na interes, pa smo na koncu le našli rešitev za vse. Tudi pri nas so začeli delavci zahtevati sezonske termine. Poročili so se, otroci jim hodijo v šolo, žene so se zaposlile v delovnih organizacijah, kjer imajo kolektivne dopuste.

Kako pa so aktivni na izletih, športnih in rekreacijskih tekmo-vanjih, na kulturnih priredit-vah?

Udeležba na izletih se stalno suče od 30 do 40 %, kar se mi zdi nor-malno. Le to me moti, da gredo vedno eni in isti. Izletov je več, raz-porejeni so po dneh, saj večina dela v turnusu 4+1. Večinoma izleti zelo lepo uspejo. Poravnajo se raz-prtje z delovnega mesta, krepi se to-varstvo.

Tudi v vaši TOZD je propadel referendum o dodatnem financir-anju kulture in telesne kulture!

Ce bi ga recimo razpisali za no-gomet, bi še nekaj glasov pridobili, za hokej pa pri teh ljudeh ni preveč poslušna, saj je pri športnorekreacijskih tekmovanjih udeležba vedno slaba. Pa jih ne kaže obsojati, jih pač ne veselijo, tega pač že od otroštva niso vajeni. Tudi ni posebnega in-teresa za slovenske kulturne vred-note, ker so jim manj razumljive. Ne toliko zaradi jezika kot zaradi od-tujenosti. Če na Jesenicah gostuje kakšen folklorni ali narodnozabavni ansambel iz srbohrvatskega jezikov-nega področja, pa običajno ni dovolj vstopnic za vse.

V sindikatu že od nekdaj delavci vidijo zaščitnika svojih pravic in interesov. Ali vaš odbor deluje v tem smislu?

Mislím, da! Reševali smo že vse vrste problemov, od kadrovskih in disciplinskih do socialnih. Seveda pa je potrebno pravice obravnavati

DEL NOVE RAČUNALNIŠKE OPREME ŽE V ŽELEZARNI

Ob koncu lanskega leta, oziroma 26. decembra je prispela v Že-lezarno prva pošiljka opreme novega računalnika. Ker izgradnja stavbe novega računskega centra kasni, bo del opreme instaliran v obstoječi stavbi elektronsko-računskega centra. Celotnega sistema ni mogoče instalirati v obstoječo stavbo zaradi premajhnega prostora in pre-majhnih kapacitet klime naprav.

Instalirali bomo naslednje enote: centralno enoto s konzolo, tri enote magnetnih diskov, štiri enote ma-gnetnih trakov ter en vrstični tiskal-nik s pripadajočimi kontrolnimi eno-tami. Ostala oprema pa bo do svoje vgraditve v novi stavbi skladiščena v skladišču sektorja novogradenj. V kratkem prispe še del terminalske opreme, ostala oprema pa v avgustu letošnjega leta, ko pričakujemo, da bodo končani tudi novi prostori. Obenem bomo dobili tudi prvi mini-računalnik, ostala dva miniračunal-nika pa v letu 1981.

Instalacija in montaža sistema bo trajala predvidoma do 19. januarja 1980, nato sledi generiranje opera-cijskega sistema in ostalih program-skih proizvodov. Zaključku teh del

sledi postopen prenos in konverzija sedanjih obdelav s sedanjega raču-nalnika na novi sistem. Planiramo, da bi bilo delo na starem računal-niku zaključeno do sredine letoš-njega leta. V tem času bomo pričeli že tudi s testiranjem novih obdelav.

S prispelo opremo je narejen prvi korak pri posodobitvi obdelave po-datkov, temelji, ki nam bo omogočil, da bomo lahko izgradili celoten in-tegriran informacijski sistem. Zave-dati se moramo, da nam računalni-ska oprema samo daje možnost, da bomo informacije hitreje in kvali-tenje, od nas vseh pa je odvisno, ali bomo to možnost res izkoristili. Da bo računalnil čim smotrnejše izkoriščen, moramo pri postavitvi in realizaciji obdelav sodelovati vsi, od strokovnjakov v temeljnih organi-zacijah združenega dela in sektorjih delovnih skupnosti do sodelavcev v elektronsko-računalniškem centru.

Res je, vendar to ni namerno. Mnogi družbenopolitično delovanje odklanjajo, ker se ne počutijo spo-sobni za to. Z veliko težavo smo dobili delegate za interesne skup-no, pa še od teh nekateri čisto nič ne naredijo.

Je potemtakem jezik ovira pri samoupravnem delovanju in od-ločanju?

Odločno trdim, da ne. Vse gradivo prebiramo in razlagamo v slovensči-ni. Delavci razumejo. Če odgovarja-ji v svojem jeziku, jih pač Slovenci razumemo. Kdo od mlajših, ki še ni dolgo tu, pa vpraša svoje rojake.

Janko Jelovčan je Kranjsko-gorec. Star je 58 let. Oženjen, ima sina študenta. V Železarno je prišel že pred vojno in ji bo zvest do upokojitve. Vprašal sem ga, če razmišlja o tem, kdaj bi »spregel«.

Družbi bom pošteno odslužil svojo delovno dobo, čeprav trdim, da od nje nisem dobil tistega, kar mi pri-pada. V taborišču Mauthausen sem preživel največje strahote nacizma in sem se skozi šivankino uho pri-vlekel do svobode. Zaradi birokrat-skih zavor pa še danes nimam za tisti čas priznane pokojninske dobe!

Ima svojo pisalno mizo. Pa jo sovraži. Raje je med delavci. Raje je pri plavžih, ki ga veliko-krat potrebujejo, kakor Janko potrebuje njih. V dolgih letih službe so mu prirasli k srcu.

USMERITEV V PROIZVODNJO VISOKO KVALITETNIH JEKEL

Predsednik Gospodarske zbornice Slovenije Andrej Verbič s sodelavci se je 8. januarja pogovarjal s predstavniki SOZD Slovenske železarne, poslovnimi organi posameznih delovnih organizacij s področja železarstva in njihovimi sodelavci o razvojnih možnostih črne metalurgije v SR Sloveniji v prihodnjem srednjeročnem obdobju.

Na tem pogovoru so predvsem ocenili dejansko stanje, tako v pro-izvodnji črne metalurgije kot v povezovanju te panoge s kovinsko predelovalno industrijo Slovenije. Razčistili vprašanja nadaljnega raz-voja te dejavnosti, obravnavali vprašanja potrebnih investicij in nekatera druga tekoča vprašanja, kot so oskrbljenost slovenskih žele-zarn z reprodukcijskimi materiali ter zagotavljanje surovin za kovin-sko predelovalno industrijo in po-vezovanje v okviru celotne Jugo-slavije.

V naslednjem srednjeročnem pla-nu naj bi se Slovenske železarne preusmerile predvsem v proizvodnjo visoko kvalitetnih jekel. Slovenska kovinska predelovalna industrija potrebuje poleg visokokvalitetnih in plemenitih jekel tudi manj kvali-tena jekla, zaradi česar prihaja večkrat do nesporazumov med ob-ema panogama. Prevladalo je mne-nje, da je treba tovrstna jekla za-gotoviti v okviru Jugoslavije, saj tu-di slovenske železarne oskrbujejo ce-lotno jugoslovansko gospodarstvo s plemenitimi in visokokvalitetnimi jekli. Prav tako pa železarji v pri-hodnjem obdobju predvidevajo več-jo izvozno usmeritev, ki naj bi jim omogočila nabavo reprodukcijskih materialov in pa večjo predelavo jekel, bodisi v okviru slovenskih združenih železarn ali organizacij združenega dela, ki se bodo z njimi neposredno dohodkovno povezovale.

Kljub predvidenim naložbam pa lahko z gotovostjo trdimo, da bo tudi v prihodnje primanjlovalo jekla in železa v Jugoslaviji, saj je bil tudi dosedanj srednjeročni pro-gram razvoja črne metalurgije usre-ničen le nekaj več kot 50 %. Zato bi moral biti interes celotne družbe, da se v prihodnje v čim večji meri rešimo pretirane odvisnosti od uvo-za jekla in prepotrebni reprodukcijskih materialov. Seveda pa se pri

tem kot največji problem postavlja vprašanje financiranja naložb v modernizacijo slovenskih železarn, predvsem železarne na Jesenicah. Sklenili so, da bi morali te probleme reševati v okviru poslovne skupnosti za jeklo, ki pa jo bo treba razširiti tudi s porabniki jeklarskih proizvo-dov. Posebna delovna skupina naj bi pripravila vsa potrebna izhodišča za oblikovanje poslovno-planske skup-nosti za proizvodnjo in predelavo jekla, v okviru katere naj bi se raz-reševali tudi problemi nadaljnje raz-voja slovenske črne metalurgije.

Na tem razgovoru so obravnavali še vprašanje proizvodnje jeklenega corda in železarne v Ormožu, ki naj bi jo zgradili in menili, da je pri do-končnih odločitvah o teh vprašanjih treba predvsem izhajati iz tehnolo-skih možnosti in v največji možni meri upoštevati ekonomičnost takih naložb. V razpravi pa je bilo tudi rečeno, da bi si morali prizadevati za večjo usklajenost programov proiz-vodnje pri vseh jugoslovanskih železarnah.

(Iz informativnega biltena Gospodarske zbornice Slovenije)

NA DVEH SEMINARJIH O ZAKLJUČNEM RAČUNU LE 30 % UDELEŽBA IZ ŽELEZARNE

Izkušnje pri načrtovanju izobraževalnih oblik kažejo, da so naj-uspešnejše tiste, ki so namenjene aktualnim temam in pripravljene s pomočjo strokovnjaka za določeno področje. To je bilo tudi naše vodilo pri načrtovanju seminarjev o zaključnem računu za januar in s prvim seminarjem, ki smo ga izvedli prejšnji teden, devetega in dese-ttega januarja, se je to izhodišče že potrdilo.

Prvi dan je bilo 26 slušateljev, kar je solidna udeležba tudi v odstotkih (vabljenih je bilo 60 članov delav-skih svetov in članov odborov samo-upravne delavske kontrole iz dva-najst TOZD železarne Jesenice, odstotna udeležba pa je 43,3 %). Na-slednjega dne, v četrtek, jih je bilo manj, dvajset, a dva nova, na zad-njem predavanju pa jih je ostala le polovica, ker se jih je precej pozabilo vrniti iz mlečne restavracije.

Zahtevano število ur je absolvi-ralo 18 slušateljev, tem smo razdelili potrdila, vsem pa priročnik Majde Budove Dohodkovni odnosi skozi analizo periodičnih obračunov in zaključnega računa.

Sodelovali so štiri predavatelji: France Taler, Bogo Frišnik, Mihael Kersnik in Jelka Vidaličeva, pred-stavili pa so naslednje teme:

— Pravni, ekonomsko-finančni in družbenopolitični pomen zaključnih računov;

— Elementi zaključnega računa, s posebnim poudarkom na razpo-rejanju in razmerja razporejenih sredstev;

— Vloga in pomen samoupravne delavske kontrole kot sločna pra-vica nadzora in še posebej pri za-ključnem računu;

— Praktična izvedba postopka za pripravo in potrditev zaključnega računa in rokovnik.

Splošna ocena seminarja je bila ugodna, slušateljem so teme ugajale in menijo, da bodo od izobraževanja imeli precej koristi.

V ponedeljek, 14. januarja, se je začel drugi seminar za delavce Že-lezarne in se nadaljeval v torek, zato

(Nadaljevanje s 1. strani)

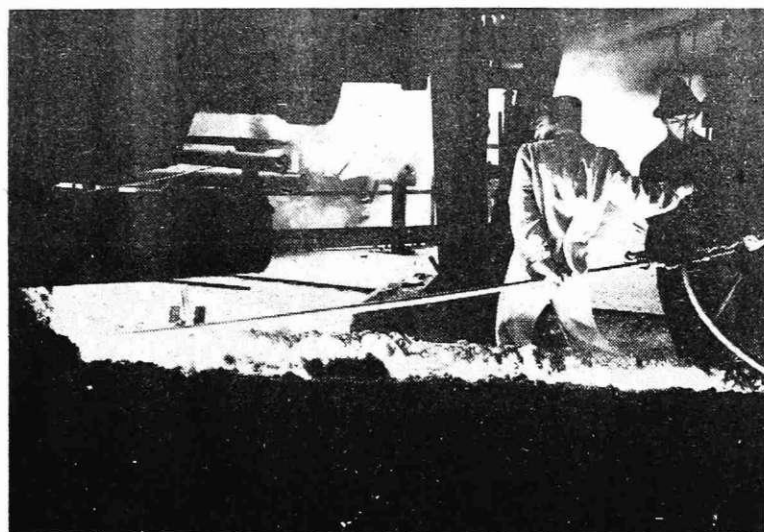
okolici, 34 članov je pokojnih, za štiri člane pa ne vemo, kje so in kaj je z njimi.

Pripravljalni odbor, ki ga je ime-noval izvršni odbor konference osnovnih organizacij sindikata Že-lezarne in ga sestavljajo: Jože Ulčar kot predsednik, Milan Polak kot tajnik in člani: Albina Tušar, Anton Pintar, Peter Zbontar, Miloš Mago-lič, Stefan Ščerbic, Joža Varl, Ana Marija Pagon in član poslovnega odbora, je na svoji prvi seji, dne 15. januarja sklenil, da naj bo leto 1980 jubilejno leto s prizvokom 110-letnice Železarne, ki smo jo ne-opazno praznovali v minulem letu.

Jubilej naj bo skromen po stroških, zato pa bogat po vsebini, zlasti po akcijah dejavnosti v letošnjem jubilejnem letu. Pripravljalni odbor smatra, da bomo delavci Železarne pokazali znova takšno zagnanost in vnemo pri opravljanju vsakdanjih nalog, kot delavci Železarne pred 30 leti, ko so v socialističnem tekmovanju pobrali vrsto priznanj in nagrad, med drugim tudi tovrni avto TAM Pionir.

Bralce tednika Železar pa bomo v vsem letu 1980 seznanjali s pomemb-nimi dogodki, ki smo jim bili priča na prehojeni tri desetletja dolgi poti.

Center za proučevanje samo-upravljanja in informiranje

Prebod plavža (Foto F. Šluga)

SPREMENJEN NAČIN DELA OBEH KOLEGIJEV

Strokovni in poslovni kolegij sta se na svojih prvih letošnjih sejah dogovorila za nekatere nove oblike dela. Sprememba bo v tem, da se bo strokovni kolegij še naprej ob ponedeljkih redno sestajal, seje poslovodnega kolegija pa bodo bolj poredkoma, pač pa bodo tekočo problematiko obravnavali predstavniki posamezne temeljne or-ganizacije skupaj s poslovodnim odborom in ustreznimi strokovnimi službami.

Ze v tem tednu so se začeli po tej metodi razgovori o gospodarskem načrtu za leto 1980 in izvajanju programa v TOZD Jeklarne, z drugimi temeljnimi organizacijami pa se bodo nadaljevali v prihodnjem tednu.

Seveda se bodo o vseh skupnih vprašanjih vodje temeljnih organi-zacij in poslovni odbor še naprej dogovarjali na sejah poslovodnega kolegija (glede na obravnavano pro-bematiko bodo prisotni tudi vodje ustreznih sektorjev) — to je pred-

vsem finančno poslovanje, vpraša-nje vložka, investicijska dejavnost, izkoriščanje delovnega časa, teh-nološka disciplina in druge skupne zadeve.

Ceprav smo nekaj akcijskih pro-gramov v preteklem letu že sprejeli (npr.: zvišanje produktivnosti, šted-nje z energijo, zniževanje stroškov), še ni čutili pravih rezultatov, zato so na obeh kolegijih ponovno po-udarili zahtevo po maksimalnem prizadevanju slehernega delavca za uresničitev teh programov.

Hkrati bomo morali dosledneje kot doslej vztrajati na odgovornosti posameznikov za večjo delovno disciplino, ki postaja že kar kritična. A. T.

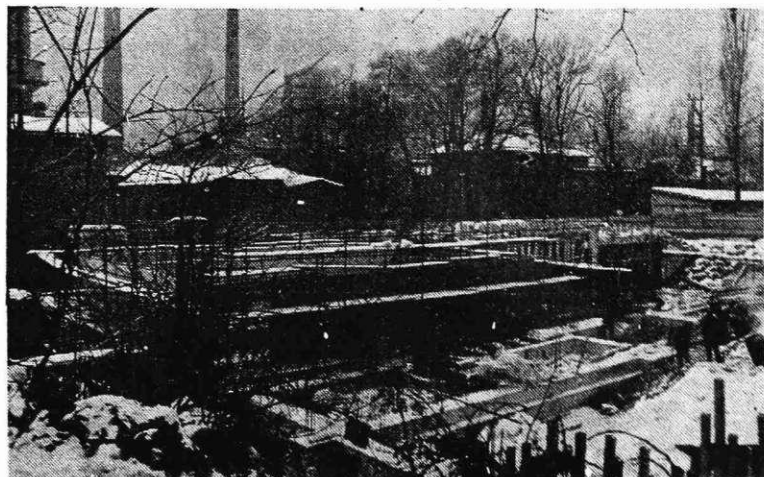
ZAHVALA LIVARJEV

Ob praznovanju 90-letni-ce livarstva na Jesenicah se livarji Železarne zahva-ljujemo vsem, ki so pripo-mogli k uspešni izvedbi proslave.

Zahvaljujemo se pihal-nemu orkestru Jeseniški železarji, pod vodstvom Ivana Knifca, oktetu DPD Svoboda France Prešeren Žirovnica — Breznica pod vodstvom Marjana Jemca in recitatorjem DPD Svo-boda France Mencinger Ja-vornik-Koroška Bela. Za-hvaljujemo se tudi osebu restavracije Turist na Ja-vorniku za imenitno po-strežbo.

Vsem izvajalcem še en-krat hvala za uspešno iz-vedbo.

Pripravljalni odbor

Gradnja računalniškega centra (IK)

RAZEN DOBRE ODPREME TUDI V DECEMBRU POD PLANOM

(Nadaljevanje s 1. strani)

v posameznih temeljnih organizacijah je bila naslednja:

TOZD PLAVŽ

Proizvodna situacija v tej temeljni organizaciji je bila v decembru slaba in je bil proizvodni načrt izpolnjen samo s 83,7 %. Vzrok za to je bila slaba kvaliteta koks iz Bakra in pa surovi hod na plavžu št. 1, ki je nastal ob koncu meseca in se je njegovo reševanje zavleklo v začetek januarja. Zaradi takšne situacije je bila tudi poraba vsipnega kokska zelo visoka in sicer 843 kg na tono grodlja. To je za 46 kg/t več kot v novembru, ko tudi ni bila majhna, in za 183 kg/t več, kot je bilo načrtovano.

TOZD JEKLARNA

V decembru je bila gospodarski načrt enak operativnemu programu in je temeljna organizacija samo 91,6 % dosegla načrtovano proizvodnjo. Martinarna je zaostala za 8,1 %, ker so zaradi daljših remontov obratovale v decembru SM peči manjših zmogljivosti, kot je bilo predvideno po načrtu in zaradi težav na plavžu, ker so dobili manjšo količino razpoložljivega raztaljenega grodlja za svoje potebe. Razen tega se je zaloga grodlja v Železarni zaradi premajhnih dobav iz tujih virov v decembru zelo znižala in je bilo zato v vložku SM peči manj grodlja, kot je bilo predvideno.

Elektro jeklarna je dosegla načrtovano proizvodnjo z 90,9 %. Odpisati je bilo treba 600 ton izmečka iz prejšnjih mesecev in v decembru ga je bilo zaradi slabega dela delovodij 300 ton. Občasno so bile tudi redukcije električne energije zaradi konic. Pri vplivanju dinamo kvalitet je bilo izpolnjevanje programa boljše kot v novembru. Skupno je bilo naročenih 840 blokov (120 šarž), odlihtih pa jih je bilo 685 (102 šarži) ali 81,5 % (v novembru 75,8 %).

Pri izpolnjevanju skupnega proizvodnega programa je martinarna izdelala 89,5 % po programu naročenih šarž in elektrojeklarna 85,5 %. Ob upoštevanju dogovorjenega tehnološkega rizika 5,0 % v martinarni in 6,0 % v elektrojeklarni, je bilo v prvi 5,5 % in v drugi 8,2 % zgrešenih šarž. V martinarni je bila v primerjavi z novembrom situacija boljša za 0,5 % in v elektrojeklarni za 1,7 %. Na napravi za kontinuirno vplivanje je bilo v decembru odlihto 35 šarž ali 2.173 ton.

TOZD LIVARNA

Ta temeljna organizacija je v decembru z gospodarskim načrtom predvideno skupno proizvodnjo dosegla. Zunanji naročnikom je bilo odpremljenih 37,8 ton raznih jeklenih odlihtov.

TOZD VALJARNA BLUMING-ŠTEKEL

Gospodarski načrt skupne proizvodnje je bil dosežen s 95,6 % in gotove z 88,0 %. Zaradi remonta linije rezanja, ki sicer v gospodarskem načrtu ni bil predviden, je bil operativni program gotove proizvodnje postavljen nižje in dosežen z 99,7 %. Slabši proizvodni rezultati so tudi posledica visokih obratovnih zastojev, ki so bili z 38,20 % za 5,28 % višji kot v novembru. Precej je bilo težav zaradi okvar na valjarskem ograjdu štekel.

Potisna peč je obratovala v času od 14. do 23. decembra in prek nje so prevladali 3.573 ton domačih slabov. Direktno valjanje travkov kvalitete dinamo ni potekalo dobro in to v precejšnji meri zaradi slabše kvalitete blokov, dobavljenih iz elektrojeklarne.

TOZD VALJARNA ŽICE IN PROFILOV

Valjarna žice je tudi v decembru obratovala dobro in je z gospodarskim načrtom predvideno skupno proizvodnjo dosegla s 100,4 %. Skupnih zastojev na obratovni čas je bilo 39,32 %, ali za 1,87 % več kot v novembru. Zaradi premajhnih dobav valjane žice iz tujih virov in potrebne preskrbe TOZD Žičarna, Jeklovlek in Elektrode je bil gospodarski načrt gotove proizvodnje z operativnim programom znižan.

TOZD VALJARNA DEBELE PLOČEVINE

Načrtovana skupna proizvodnja je bila v decembru dosežena z 91,3 % in gotova z 90,4 %. Vzrok je bil v premajhni medfazni zalogi, zaradi daljšega popravila potisne peči za ogrevanje slabov v novembru. Kljub tem težavam pa je bilo v decembru odpremljeno 8.698 ton pločevine.

TOZD HLADNA VALJARNA BELA

Ta temeljna organizacija je zaključila zadnji mesec preteklega leta z odličnimi proizvodnimi rezultati.

Načrtovano skupno proizvodnjo je dosegla z rekordnimi 9.187 tonami ali 112,0 %. Tudi odprema je bila doslej daleč največja z 10.117 tonami in isto velja tudi za dinamo kvalitete, ki so jih izvajali 2.714 ton. Rekordno proizvodnjo so dosegli tudi oddelki: linija za pripravo kolobarjev, lužilna linija in valjarsko ograjdo Sendzimir. Dinamo kvalitet je bilo v decembru izvaljanih 2.356 ton, nerjavnih jekel pa 190 ton.

TOZD HLADNA VALJARNA JESENICE

V tej temeljni organizaciji so bili v preteklem mesecu predvsem problemi z vložkom, zaradi česar je bila načrtovana skupna proizvodnja dosežena samo 85,6 %. Nekaj težav je bilo zaradi zastojev. Izdelanih je bilo 256 ton dinamo travkov (v novembru 372 ton). Pri proizvodnji nizkolegiranih in visoko ogljikovih jekel je bilo kljub težavam doseženih 287 ton (novembra 204 tone).

TOZD ŽIČARNA

Žičarna je v decembru dosegla le 87,5 % načrtovane skupne in 86,5 % gotove proizvodnje. Glavni vzrok za to so bile težave z vložkom, predvsem pri kvalitetnejšem asortimentu. To je bila posledica premajhnih zmogljivosti za brušenje blumov in njihove slabše površine. Zato tudi patentirnica ni obratovala ves mesec s polno zmogljivostjo. Nekaj težav je bilo tudi zaradi velike odsotnosti delavcev.

Pri kvalitetnem asortimentu je bilo izdelano 1.016 ton patentirane žice (v novembru 1.051 ton), 463 ton VAC žice (v novembru 430 ton) in 116 ton EPP žice (v novembru 110 ton).

TOZD PROFILARNA

Izpolnitev gospodarskega načrta skupne proizvodnje je bila dosežena v decembru samo z 81,2 %. Bilo je

precej težav zaradi pogostih menjav profilov in premajhnih dobav travkov iz železarne Sisak.

TOZD VRATNI PODBOJI

Načrtovana skupna proizvodnja je bila v decembru dosežena z 99,8 %. Nekaj težav je bilo z razdrobljenostjo naročil in pomanjkanjem kamionov za odpremo.

TOZD JEKLOVLEK

Z gospodarskim načrtom predvideva skupna proizvodnja je bila dosežena s 109,2 %. Gospodarski načrt vlečenega jekla je bil dosežen s 107,9 %, luščenega 288,5 %, brušenega s 199,2 % in toplotno obdelanega 89 %.

TOZD ELEKTRODE

Gospodarski načrt skupne proizvodnje je bil v decembru dosežen z 90,2 %, pri oplasnjenih elektrodah 89,3 %, varilni žici 80,1 %, taljenem prašku 107,8 % in ognjevzdržnem materialu 83,6 %. Proizvedeno je bilo tudi 40,4 tone elektrodne mase, ki ni bila načrtovana. Pri proizvodnji oplasnjenih elektrod so bile težave proti koncu meseca zaradi povečane odsotnosti zaradi dopustov in pomanjkanja EO valjane žice. Tudi varilne žice ni bilo dovolj za normalen potek proizvodnje.

TOZD ŽEBLJARNA

Zaradi pomanjkanja vlečene žice je Žebljarna obratovala prva dva tedna v mesecu decembru samo na dve izmeni in je bila zato načrtovana skupna proizvodnja dosežena le z 79,6 %. Iz tujih virov smo dobili v tem mesecu samo 47 ton vlečene žice, v naši Žičarni pa tudi nismo uspeli pripraviti vso potrebno povečano količino. Zaradi pomanjkanja vagonov in kontejnerjev je bila odprema še nižja kot proizvodnja.

Avgust Karba

TEČAJ ZA ŽERJAVOVODJE

Zaradi potreb po žerjavovodjih objavljamo interni

RAZPIS ZA ŽERJAVOVODSKI TEČAJ

- POGOJI: — da ima kandidat najmanj šest razredov osnovne šole
— da je vsaj eno leto zaposlen v železarni Jesenice
— da ima odslužen vojaški rok
— da bo izpolnjeval psihofizične zahteve.

Kandidati dobijo obrazce za vpis (izjave) pri personalnih delavkah temeljnih organizacij, katerim PRAVILNO IN ČITLJIVO izpolnjene obrazce tudi vrnejo DO 30. 1. 1980.

Kandidati naj se prijavijo do roka, ker poznejših prijav ne bomo sprejemali.

Prednost pri izbiri bodo imeli kandidati iz temeljnih organizacij, v katerih se žerjavi uporabljajo.

KADROVSKI SEKTOR

SKUPNE IN GOTOVE PROIZVODNJE TER ODPREME IZVRŠITEV DRUŽBENEGA PLANA IN PROGRAMA ZA MESEC DECEMBER 1979

TOZD	SKUPNA PROIZVODNJA				GOTOVA PROIZVODNJA				ODPREMA		
	Družbeni plan	Program	Izvršitev	% 4/2	% 4/3	Družbeni plan	Program	Izvršitev	% 9/7	% 9/8	za prodajo
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Plavž	14.200	14.200	11.891,1	83,7	83,7						
Jeklarna	42.850	42.850	39.235,9	91,6	91,6						
— SM jeklarna	27.400	27.400	25.185,6	91,9	91,9						
— El jeklarna	15.450	15.450	14.050,3	90,9	90,9						
— ASEA	6.900	6.900	6.862,5	99,5	99,5						
— LM	8.400	8.400	6.981,7	83,1	83,1						
— BBC	150	150	206,1	137,4	137,4						
Livarna	155	155	155,7	100,5	100,5	60	60	37,9	63,2	63,2	37,9
— jeklolivarna	150	150	152,3	101,5	101,5	55	60	37,8	68,7	63,0	37,8
— kovinolitarna	5	5	3,4	68,0	68,0	5	5	0,1	2,0	2,0	0,1
Valjarna bluming-štekel	35.620	35.620	34.066,5	95,6	95,6	7.260	6.410	6.389,5	88,0	99,7	6.477,3
— bluming	18.490	20.000	20.163,4	109,1	100,8	410	410	350,0	85,4	85,4	381,9
— štekel-razrezovalnica		12.820	10.940,3	85,3	85,3	3.200	3.200	3.170,0	99,1	99,1	3.322,3
— štekel-termična obd.	17.130	2.800	2.962,8	81,2	105,8	6.850	2.800	2.869,5	88,2	102,5	2.773,1
Valjarna žice in prof.	9.740	9.740	9.782,4	100,4	100,4	2.580	1.400	1.628,5	63,1	116,3	1.477,6
— valjarna žice	9.740	9.740	9.782,4	100,4	100,4	2.580	1.400	1.628,5	63,1	116,3	1.477,6
Valjarna debele pločevine	8.810	8.810	8.047,6	91,3	91,3	8.690	8.690	7.863,4	90,5	90,5	8.690,0
Hladna valjarna Bela	8.200	8.200	9.187,5	112,0	112,0	8.100	8.100	9.057,1	111,8	111,8	10.029,6
Hladna valj. Jesenice	2.530	2.530	2.166,6	85,6	85,6	2.340	2.340	1.942,1	83,0	83,0	1.903,5
Žičarna	6.000	6.000	5.250,6	87,5	87,5	4.380	4.380	3.787,5	86,5	86,5	3.716,1
Profilarna	2.780	2.780	2.257,8	81,2	81,2	2.570	2.535	1.909,2	74,3	75,3	2.167,9
— HOP	2.585	2.560	1.859,9	71,9	72,7	2.410	2.405	1.707,2	70,8	71,0	1.925,1
— ronđele	30	30	77,8	259,3	259,3	30	30	77,8	259,3	259,3	69,2
— diski	120	100	69,0	69,0	69,0	120	100	69,0	57,5	69,0	88,1
— cestna ograja	45	90	251,1	558,0	279,0	10	10	55,2	552,0	55,2	85,5
Skladišče 38	165	165	134,6	81,6	81,6	165	165	134,6	81,6	81,6	135,1
Vratni podboji	100	100	99,8	99,8	99,8	100	100	99,0	99,0	99,0	100,5
Jeklovlek	1.620	1.620	1.769,1	109,2	109,2	1.610	1.610	1.768,1	109,8	109,8	1.748,9
Elektrode	2.240	2.240	2.020,5	90,2	90,2	2.070	2.070	1.838,6	88,8	88,8	1.890,8
— elektrode, var. žica	1.805	1.805	1.600,2	88,7	88,7	1.800	1.800	1.592,9	88,5	88,5	1.651,4
— varilni prašek	65	65	70,1	107,8	107,8	65	65	69,9	107,5	107,5	63,8
— suha elektrodna masa			40,8					40,8			40,8
— ognjevzdržni material	370	370	309,4	83,6	83,6	205	205	135,0	65,9	65,9	134,8
Žebljarna	1.030	1.030	768,5	74,6	74,6	1.030	1.030	767,3	74,5	74,5	644,3
ŽELEZARNA	136.040	136.040	126.834,7	93,2	93,2	40.955	38.890	37.222,8	90,9	95,7	39.028,5
Elektrode Zagreb						250	250	650,4	260,2	260,2	650,4
SKUPAJ						41.205	39.140	37.873,2	91,9	96,8	39.678,9

OBVESTILA KOLEKTIVU – OBVESTILA KOLEK

DEŽURNI ZA VZDRŽEVANJE V ŽELEZARNI

DATUM:	DNEVNI:	NOČNI:
PONEDELJEK – 21.1.	MARTIN BRUMAT	JANEZ FALETIČ
TOREK – 22.1.	VALENTIN MARKEZ	ANTON BURJA, ml.
SREDA – 23.1.	FRANC NOVAK	VITOMIR PRETNAR
ČETRTEK – 24.1.	VINKO ROTAR	AHMED TELALOVIC
PETEK – 25.1.	JOŽE ZIDAR	JANEZ ARH
SOBOTA – 26.1.	MIHA SLIBAR	MIROSLAV ZUPAN
NEDELJA – 27.1.	VLADO REPE	JANEZ KOVAC

Telefon dežurnega za vzdrževanje v Železarni je: 358
vezni telefon je: 410

Na redne delovne dni dela dnevni dežurni: od 14.00 do 18.00 ure
nočni pa: od 18.00 do 6.00 ure

Na proste sobote, nedelje in praznike dela: od 6.00 do 18.00 ure
dnevni dežurni: od 18.00 do 6.00 ure
nočni pa: od 18.00 do 6.00 ure

Predaja poslov se izvede v sobi tajništva vzdrževanja št. 5 v upravi
zgradbi TOZD Vzdrževanje.

SLUŽBA OBRATNE AMBULANTE

V dneh od 21. do 26. januarja bodo delale naslednje obratne ambulante:
Dopolodne: II. obratna ambulanta – dr. Vesna Zidar in III. obratna ambulanta – dr. dr. Željmir Cesarec.

Dispanzer za borce: dr. Vesna Zidar od 10.30 do 13. ure.
Popoldne: I. obratna ambulanta – dr. Branimir Čeh in IV. obratna ambulanta.

V soboto, 26. januarja, samo dopoldne: I. obratna ambulanta – dr. Branimir Čeh.

Zobna ambulanta:

Dopolodne: I. zobna ambulanta – v. dent. Viktor Stražišar, za Železarno: v tork in četrtek od 13. do 19. ure.

Popoldne: II. zobna ambulanta – dr. Alojz Smolej, za Železarno: v torek, 22. januarja, od 7. do 13. ure, za borce: v četrtek, 24. januarja, od 7. do 13. ure.

V soboto, 26. januarja, samo dopoldne: I. zobna ambulanta – v. dent. Viktor Stražišar.

PERSONALNE VESTI – DECEMBER 1979

V mesecu decembru je bilo v delovno razmerje sprejetih 53 delavcev, 43 pa jih je delovno razmerje prekinilo.

STAROSTNO UPOKOJENI – Anica BOHINEC, 1921, FRS – 23 let v ŽJ; Janko KELBL, 1927 Valjarna žice – 27 let v ŽJ; Avgustina POTOČNIK, 1924, Energetika – 33 let v ŽJ; Angela PRESTOR, 1913, Strojne delavnice – 33 let v ŽJ.

INVALIDSKO UPOKOJENI – Rudolf BRUNER, 1931, HV Jesenice – 23 1/2 let v ŽJ; Alojz GRAŠIČ, 1929, Valjarna blum-štekel – 28 1/2 let v ŽJ; Franc MUNDA, 1922, Valjarna žice – 32 1/2 let v ŽJ; Anton ROPRET, 1922, Valjarna žice – 32 1/2 let v ŽJ; Viktor TARMAN, 1943, Jeklovlek – 17 let v ŽJ.

ODŠLI V JLA – Simon BEDENE, 1960, HV Bela; Muharem ČIRKIČ, 1961, Strojne delavnice; Fadil FAJKOVIČ, 1960, Valjarna blum-štekel; Radenko GRUJIČIČ, 1961, HV Bela; Hasan KLICIČ, 1960, Jeklarna; Vinko MANDELIC, 1957, Jeklarna; Tomaž NOČ, 1960, Jeklarna; Viljem NOČ, 1961, elektrode; Roman PETERNEL, 1960, Valjarna žice; Jernej POGAČNIK, 1959, OTK; Obrad TEPIČ, 1961, Strojne delavnice.

DISCIPLINSKO ODPUSČENI – Ivan DOLENEC, 1960, Jeklarna; Borislav KRNETA, 1955, HV Jesenice; Zoran KUKILO, 1956, Valjarna blum-štekel; Miodrag RADULOVIC, 1955, Plavž; Mehmed SMAJIC, 1958, Valjarna žice; Branko TOVILOVIČ, 1957, Valjarna blum-štekel; Momir VUJIC, 1951, HV Bela.

VABILO SODELAVCEM IN UPOKOJENCEM TOZD VZDRŽEVANJE

Izvršni odbor osnovne organizacije sindikata TOZD Vzdrževanje vabi vse delegate, kakor tudi člane, na redni občni zbor, ki bo v petek, 25. januarja, ob 16. uri v hotelu Jelovica na Bledu.

Odhod avtobusa ob 15. uri izpred Čufarja na Jesenicah. Avtobus bo ustavljal na vseh postajah, katere bodo udeleženci navedli pri prijavi pri referentih za izlete v svojih oddelkih.

Na družabni večer, ki se bo začel ob 19. uri, pa bo avtobus odpeljal ob 18. uri izpred Čufarja. Vabljeni člani, upokoenci in njihovi najozji svojci.

OSEBNI DOHODKI ZA DECEMBER

(Nadaljevanje s 1. strani)

prihodkov za praznično in nadurno delo skupaj.

Za mesec december je bila ugotovljena enaka povprečna učinkovitost kot za november, z vidika rasti produktivnosti pa je rezultat decembra bistveno boljši. Dosežen in izplačan učinek je v zadnjih dveh mesecih dosegel najvišjo raven doslej, vendar ta raven ni bistveno večja od lanskega leta poprečja (le 2,1 %). Povprečna dosežena učinkovitost je v letu 1979 za 0,6 % višja kot v letu 1978. Glede na povečanje faktorja izravnave z 1,31 na 1,35 je porast učinkovitosti še tembolj skromna in odraža manj uspešno uredničevanje planskih ciljev.

Stimulacija za rast produktivnosti se je povečala povprečno za 2 %. Skupna proizvodnja je bila v decembru za več kot 4 % večja kot v novembru, število učinkovitih ur na delu pa se ni bistveno povečalo, ker je v decembru neprimerno več koriščenja letnih dopustov, medtem ko so v novembru trije praznični dnevi. Višja stimulacija za rast produktivnosti je torej rezultat večje proizvodnje, ki je bila opravljena v približno istem številu ur.

Medtem ko je osebni dohodek za Železarno manjši, kot je bil v novembru, pa je nekaj temeljnih organizacij, ki presegajo doseženo poprečje predhodnega meseca. Bistveno manjši je osebni dohodek predvsem v tistih temeljnih organizacijah, ki delajo v neprekinjenem sistemu dela, ker praznični pribitki in nadomestilo OD za praznik močno povečujejo poprečje osebnega dohodka v novembru. V temeljni organizaciji Jeklarne je v decembru plačanih 4,5 ur več kot v novembru, stimulacija za rast produktivnosti je večja za 3 %, učinek pa za 0,5 %. Kljub vsem trem pozitivnim dejavnikom je osebni dohodek manjši za 4,6 %. Vpliv praznikov na osebni dohodek je v temeljni organizaciji HV Bela sicer precej manjši, a še vedno izrazit. Kljub temu pa je ta temeljna organizacija z dobrimi rezultati dela pridobila za december povprečno 100 din večji OD na zaposlenega kot v novembru. Pri tem je obračunano le dve uri več plačanega časa, učinkovitost se je povečala za več kot 2 %, stimulacija za rast produktivnosti pa kar za 5 %. Merila učinkovitosti so torej dovolj stimulativna, da pri zelo dobrih rezultatih kompenzirajo sicer zelo močan vpliv časovnih pogojev dela.

Bruto osebni dohodek delavcev za december je bolj obremenjen kot je bil v predhodnih dveh mesecih. Delavci s stalnim bivališčem v jesenski občini prispevajo iz svojega bruto osebnega dohodka za redno delo skupni prispevek v višini 30,75 %, za delo v podaljšanem delovnem času pa 36,11 %. Prispevne stopnje od bruto osebnega dohodka za oktober in november so znašale 29,85 oziroma 35,12 %.

V novi časni prispevni stopnji je povzročila največjo spremembo ponovna uvedba občinskega davka od osebnega dohodka. Občinski davek od osebnega dohodka smo do oktobra odvajali v višini 0,5 % od bruto osebnega dohodka, trenutno pa je uveljavljena stopnja 0,4 %. Na drugem mestu po vplivu na povečanje skupnih prispevkov je sprememba stopnje prispevka za občinsko izobraževalno skupnost (s 5,94 na 6,20 %). Večja sredstva za svoje delovanje bo izobraževanje potrebovalo predvsem zaradi prehajanja na celodnevno šolo. Znatno povečanje beleži tudi prispevek iz OD za zdravstveno zavarovanje, kar smo glede na znane izgube v zdravstvu lahko pričakovali. Med vsemi obremenitvami bruto OD se je zmanjšal le republiški prispevek iz OD za otroški dodatek (od 2,16 % na 2,07 %).

Povečane prispevne stopnje zmanjšujejo delavcem s stalnim bivališčem v jesenski občini neto osebni dohodek za 1,3 %. Če bi bile prispevne stopnje za december iste kot za november, tudi OD tega meseca ne bi bistveno zaostajal za novembrskim.

Iz tabele »1« je razvidno, da je osebni dohodek za december in zbirno poprečje za leto 1979 bistveno višje, kot je bilo v letu 1978, poleg tega pa smo z izplačili presegli tudi postavljene plan. Obe dejstvi zahtevata vsaj kratko pojasnilo:

1. Osebni dohodek v decembru 1978 je zaradi znane dinamike v letu 1978 presegel poprečje leta za 9,8 %. V januarju 1979 smo tako startali, brez kakršnekoli spremembe v pridobivanju OD, z 11,9 % nad poprečjem leta 1978. Ker smo v letu 1978 zaostajali z osebnim dohodkom celo za poprečjem skupne črne in barvaste metalurgije in nismo glede osebnega dohodka zasedali primerne mesta v občinskem merilu, smo se na podlagi ugodnih poslovnih rezultatov v letu 1978 odločili, da s

1. februarjem 1979 povečamo vrednost obračunskih postavk. Glede na dinamiko OD v letu 1978 smo s tem ukrepom že zagotovili razdelitev večjega dela planiranih sredstev za osebne dohodke po veljavnih merilih za leto 1979.

2. Problem fluktuacije delavcev, ki opravljajo delo v več izmenah, se je v letu 1979 zaostрил preko meja, zato smo se odločili s 1. julijem 1979 za višje stimuliranje dela teh delavcev. Temeljne organizacije, ki zaposlujejo večino delavcev večizmenjsko, so zaradi tega ukrepa v večji meri presegle planirano višino za leto 1979 in doseženo višino OD v letu 1978 kot temeljne organizacije s pretežno dopoldanskim delom. Seveda je razlika pri posameznikih še bistveno večja.

3. Poracun osebnega dohodka za leto 1979 je povečal kumulativni OD za 3,5 %, medtem ko je 8 % povečanje obračunskih postavk z mesecem novembrom prineslo povečanje kumulativnega poprečja za 1,5 %. 4. Manjši delež povečanja OD so prinesle tudi prekvalifikacije delavcev in delovnih mest in prekategorizacija delovnih mest. Zahtevki po omenjenih spremembah so vedno bolj pogosti.

5. V nekaterih temeljnih organizacijah so skladno s 7. členom samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah in merilih za delitev osebnih dohodkov in dela sklada skupne porabe uveljavili dodatna merila uspešnosti oziroma učinkovitosti, kar se je izkazalo kot dobra stimulacija delavcev, saj so v teh temeljnih organizacijah dosegali dobre rezultate. Doseganje po teh merilih je bilo večinoma pozitivno in je vplivalo na dodatno povečanje OD v posameznih temeljnih organizacijah in nekoliko tudi na poprečje OD za delovno organizacijo.

6. Planiranega števila zaposlenih za leto 1979 nismo dosegli v nobenem mesecu – nasprotno, zaznali je celo padec poprečnega števila zaposlenih. Zaradi pomanjkanja delavcev je bilo potrebno več dela opravljati v dopolnilnem delovnem času, zato se je obseg nadurnega dela povečal in s tem tudi osebni dohodek na zaposlenega.

Zaradi manjšega števila zaposlenih in nekoliko manjših prispevnih stopenj pa so izplačana sredstva za bruto osebne dohodke v manjši meri presegla planiran znesek, kot je presejanje neto OD na zaposlenega (13,2 %). Bruto sredstva OD so bila po oceni izplačana v višini 7–8 % nad planom, kar je glede na zaostajanje za proizvodnim planom še vedno zelo visok presežek.

Dosežena višina OD na zaposlenega je za leto 1979 bistveno višja kot poprečno v slovenskem gospodarstvu. Z doseženo rastjo OD smo se torej letos približali tistemu rangi osebnih dohodkov, ki železarnem glede na težino in pogoje dela pripada. Po sporazumu grupacije črne in barvaste metalurgije ne bomo kršitelji pri delitvi. Obstoj pa možnost kriticke resolucije za leto 1979, ki pravi, da mora dohodek hitreje naraščati kot osebna in skupna poraba.

Resolucijske zahteve so za leto 1980 še bolj zaostrene z močnejšim poudarkom na stabilizacijskem obnašanju, zato bo potrebno v letu 1980 pri reguliranju višine OD na vidnejše mesto postavljati stabilizacijsko obnašanje, kot smo ga v predhodnem. Istočasno nas na racionalnost odločitev opozarja sporazum grupacije črne in barvaste metalurgije, po katerem bi morali letno ali vsaj v času enega srednjeročnega obdobja dosegati akumulacijo v višini 7 % poslovnih sredstev v upravljanju OZD. Tako visokega odstotka sredstev akumulacije v štirih letih tega srednjeročnega obdobja nismo formirali nobenkrat, zato je zahtevo po stabilizacijskem obnašanju treba tudi po tem vidiku izpolniti v letu 1980.

Z izplačanim povprečnim OD za leto 1979 se je delavcem Železarne za nekaj odstotkov povečal realni osebni dohodek, medtem ko napovedujejo za slovensko gospodarstvo stagnacijo realnega osebnega dohodka. Dejstvo pa je, da se delavcem v enozmenskem sistemu dela 5+2 realni osebni dohodek ni povečal, ampak celo nekoliko padel, medtem ko je realni osebni dohodek v sistemu dela 4+1 bistveno porasel, kljub izdatni rasti cen v letu 1979.

P. R.

TABELA: 1 PREGLED UR IN ZASLUŽKOV

Obdobje	ur na zaposl.	din na uro	din na zaposl.	din na 182 ur	% uč.	ind. OD 1978=100
L. 1976	189,0	22,37	4.227	4.071	31,9	70,1
L. 1977	189,6	25,86	4.904	4.707	33,0	81,3
L. 1978	188,9	31,94	6.034	5.813	34,6	100,0
L. 1979	189,8	41,50	7.873	7.553	35,2	130,5
januar	192,2	35,12	6.750	6.392	32,7	111,9
februar	179,1	39,17	7.016	7.129	33,7	116,3
marec	191,9	38,79	7.443	7.060	34,8	123,4
I–III	187,7	37,66	7.071	6.854	33,7	117,2
april	190,3	38,78	7.381	7.058	34,2	122,3
maj	190,1	39,15	7.441	7.125	36,0	123,3
junij	188,3	38,14	7.183	6.941	35,3	119,0
I–VI	188,7	38,18	7.203	6.949	34,5	119,4
julij	191,5	41,10	7.870	7.480	35,1	130,4
avgust	192,1	40,30	7.736	7.335	35,4	128,2
september	188,3	40,10	7.547	7.298	35,5	125,1
I–IX	189,3	38,90	7.374	7.080	34,8	122,2
oktober	191,8	40,20	7.718	7.316	36,2	127,9
november	190,3	45,30	8.625	8.250	36,7	142,9
december	191,8	44,30	8.505	8.063	36,7	141,0
dec. 1978	189,6	34,94	6.624	6.359	34,4	109,8

TABELA: 2 STRUKTURA OD ZA DECEMBER

Vrsta izplačila	Znesek OD v din	Din na fiz. zap. 21 = 10 18 = 100 16 = 100	Struktura OD v %
1. Osnovni OD	28.029.143	4.237	49,9
2. Učinek	10.299.256	1.557	18,3
3. Stim. za proizv.	2.102.186	318	3,7
4. Oc. del. prisp.	3.683.893	557	6,5
5. Skupaj 1–4	44.114.478	6.669	78,4
6. Nočni dodatek	1.976.178	299	3,5
7. Popold. dodat.	1.216.838	184	2,2
8. Sobotni dodat.	205.332	31	0,4
9. Nadurni prib.	1.632.956	247	2,9
10. Nedelj. prib.	883.612	133	1,5
11. Skupaj 6–10	5.914.916	894	10,5
12. Otežk. dodat.	685.047	104	1,2
13. Dod. za del. dobo	2.142.789	324	3,8
14. Sobotni dopust	196.307	30	0,4
15. Ostali dod. dopl.	392.340	59	0,7
16. Skupaj 5+11 do 15	53.445.877	8.080	95,0
17. Nadom. OD za hol. odsot. do 30 dni	1.379.172	209	2,5
18. Skupaj 16+17	54.825.049	8.289	97,5
19. Nadom. OD za bol. odsot. nad 30 dni	1.415.464	214	2,5
20. Ostale refund.	16.087	2	—
21. Izplačano neto OD	56.256.600	8.505	100,0

DELAVSKI SVET SOZD SŽ O GOSPODARSKEM NAČRTU ZA LETO 1980

(Nadaljevanje s 1. strani)

proizvodnja 838.341 ton, od tega v železarnah 798.766 ton in pri predelovalcih 39.575 ton plus 7.200 traktorjev v železarni Store.

Realizacija je bila v lanskem letu planirana v višini 13,6 milijard dinarjev, dosežena pa okrog planirane višine. Za letošnje leto je predvidena realizacija v višini 17 milijard, od tega okrog 15,5 milijarde v železarnah in 1,5 milijarde pri predelovalcih.

SOZD Slovenske železarne je v letu 1979 skupaj načrtovala 78.000 ton izdelkov za izvoz v vrednosti 61 milijonov dolarjev, dosežen pa je bil po količini v višini 83.000 ton, po vrednosti pa okrog 58 milij. dolarjev. V letu 1980 pa se predvideva izvoz v višini 81.000 ton izdelkov, od tega 7.400 ton pri predelovalcih in 4.100 traktorjev. Za to naj bi po planu iztržili 71 milijonov dolarjev, od tega pri predelovalcih 8,5 milij. dolarjev. S tem bi bilo doseženo razmerje izvoz – uvoz 1:2,27.

Ti podatki kažejo, da je bil dosežen precejšen napredek pri izvozu, kljub temu, da v količinskih postavkah nismo dosegli plana.

Število zaposlenih se je v lanskem letu po oceni povečalo za 283 delavcev. Zaradi tega in dosežene nižje proizvodnje kažejo kazalci, računani na zaposlenega, padec. Tako je količinska produktivnost, računana v količini končnih izdelkov, le 37 ton na zaposlenega, kar je sedem ton manj, kolikor je predvideval plan za leto 1979. Seveda pa moramo upoštevati, da ta kazalec ne vključuje vpliva sprememb v strukturi. Za letošnje leto pa je količinska produktivnost na zaposlenega predvidena 45.609 ton, od tega 14.297 ton na zaposlenega pri predelovalcih.

Realizacija na zaposlenega je v letu 1978 znašala 627.000 din, za leto pa je ocenjena na 765.000 din. Ob približni 24 odstotni inflaciji lahko ocenjujemo, da se realna realizacija ni bistveno spremenila. Planirana realizacija na zaposlenega za leto 1980 znaša okrog 930.000 din, kar je za okrog 26 % več, kot je bila dosežena v lanskem letu.

Družbeni proizvod na zaposlenega znaša okrog 290.000 din v letu 1978 in po oceni okrog 335.000 din v letu 1979. Ocena kaže, da je uspešnost dela, upoštevajoč že inflacijo, v letu 1979 nekaj nižja kot v letu 1978. Plan za leto 1980 pa predvideva 390.000 din družbenega proizvoda na zaposlenega, kar je dobrih 16 % več kot v letu 1979.

Naj nave lemo, da je bilo po oceni v lanskem letu poprečno zaposlenih v vseh delovnih organizacijah SOZD Slovenske železarne 17.867 delavcev, od tega pri predelovalcih 2.656, za letošnje leto pa je predvidena poprečna zaposlenost 18.381 delavcev, od tega 2.768 pri predelovalcih.

Glede na celotno situacijo v SR Sloveniji in SFR Jugoslaviji bodo ključni problemi v SOZD Slovenske železarne v letošnjem letu naslednji:

– velika odvisnost od uvoza reprodukcijskega materiala, kar bo povzročalo čakanje ali pa celo ustavitve dobav opreme ter pomanjkanje reprodukcijskega materiala;

– pomanjkanje surovin in materialov tako na domačem kot zunanjem trgu;

– dražitev surovin, materialov, energije v verjetno precej večji meri kot dražitev metalurških izdelkov in s tem povezana nizka akumulativnost SOZD Slovenske železarne;

– pritisk na rast osebnih dohodkov in splošno ter skupno porabo;

– pomanjkanje likvidnih finančnih sredstev za redno poslovanje, v še večji meri pa za planirane investicije, kjer bo zlasti težko pridobiti zunanje vire financiranja.

Na osnovi resolucije o izvajanju družbenega plana v SR Sloveniji za obdobje 1976–1980 v letu 1980 in osnovnih problemov so v Slovenskih železarnah izdelali predlog izhodišč za pripravo plana za leto 1980, ki predvidevajo predvsem naslednje:

– 1 do 3 % povečanje količinske produktivnosti;

– spremembe asortimenta izdelkov;

– povečanje cen metalurških izdelkov za 10 do 14 % in povečanje cen izdelkom predelave za 8 do 12 %;

– povečanje materialnih stroškov od 10 do 20 %, energije pa od 25 do 50 %;

– doseči razmerje izvoz – uvoz 1:2,27;

– doseči dohodek, ki bo večji za 19 % kot v letu 1979;

– povečanje osebnega dohodka za okoli 15 % na račun večjega dohodka, dodatno povečanje za okrog 3 % je povežano z večjo produktivnostjo dela;

– za skupno porabo od 13 do 15 % osebnega dohodka;

– za normalno akumulacijo 7 oziroma 10 % vrednosti poslovnega sklada nameniti razširjeni reprodukciji.

Naj omenimo, da Slovenske železarne v letošnjem letu predvidevajo okrog 2,5 milijarde dinarjev za investicije, in sicer:

Temelji za novo tehnično na plavžu za železniške vagonne (IK)

– železarna Jesenice 816.295.000 dinarjev za: pričetek gradnje jeklarne 2. odpravevanje na obstoječih električnih peceh, vakuumiranje, aglomerirani prašek, patentirano žico in lužilnico (pričetek del), računalnik in telefonsko centralo, profilirko in plinifikacijo – druga faza;

– železarna Ravne 1.150.000.000 dinarjev za: zaključna dela na kovačnici, modernizacijo jeklarne, nerjavne armature, livarno posebne litine, modernizacijo valjarne – pričetek del, povečanje kapacitet – pnevmatični stroji, torzijske osi, valji za hladno valjanje – pričetek del, rekonstrukcijo obstoječe jeklo-livarne, Kovinarsko Ljubno – nadaljevanje in preusmeritev proizvodnje pil;

– železarna Store 220.050.000 dinarjev za: zaključek del v jeklarni (druga peč), rekonstrukcijo valjarne I. jeklovlek – pričetek del, livarno II (sanacija s sodelavci);

– Plamen Kropa 69.600.000 dinarjev za obrat površinske zaščite; – Tovil Ljubljana 125.491.000 dinarjev za modernizacijo proizvodnje;

– Veriga Lesce 81.500.000 din za orodjarno in obrat industrijske opreme (v teku);

– Žičarna Celje 60.000.000 din za armaturne mreže in sita.

To je le nekaj najbolj značilnih kazalcev in ugotovitev povzetih iz obsežnega gradiva, ki so ga prejeli delegati 14 dni pred sejo. Na deseti seji delavskega sveta SOZD Slovenske železarne pa bodo obravnavali še naslednja vprašanja, za kar so delegati tudi dobili gradivo, v našem glasilu pa bomo nekaj več o tem napisali v prihodnji številki:

– plan aktivnosti delovne skupnosti skupnih služb SOZD Slovenske železarne,

– zunanjetrgovinska bilanca in stimuliranje izvoza,

– poročilo o proslavi 10-letnice SOZD Slovenske železarne,

– potrditev investicijskih programov: modernizacija valjarne železarne Ravne; tovarna pnevmatskih strojev železarne Ravne; razširitev proizvodnih zmogljivosti armaturnih mrež kot preventivna sanacija delovne organizacije Žična Celje, – prevzem pokroviteljstva nad FIS A tekmovalcem v Bohinju.

OBVESTILO KADROVSKIM SLUŽBAM

Strokovna služba občinskih skupnosti za zaposlovanje Gorenjske obvešča vse kadrovske službe delovnih organizacij.

da od 1. januarja 1980 velja nov obrazec PD (prijava potrebe po delavcu, pripravniku ali uslužbencu), ki je vsebinsko dopolnjen ter s tem v zvezi opozarjamo na sledeče:

1. Novi PD ima s prijavo pri skupnosti za zaposlovanje značaj javne objave, zato morajo biti 14., 15., 16. in 17. rubrika natančno izpolnjene (upoštevanje predpisanih rokov).

2. Pomembno je izpolnjevanje rubrike 18., iz katere je razvidno ali je potreba nadomestna (fluktuacija ipd.) ali je dodatna (nova).

3. Vse prijave, ki so še aktualne, vendar starejše od treh mesecev, morajo delovne organizacije stornirati in poslati novo prijavo potrebe na novem obrazcu.

Novi obrazci prijave potrebe se dobijo v knjigarnah državne založbe ali na skupnosti za zaposlovanje.

MLADI O SEBI, SVOJIH PROBLEMIH, NALOGAH IN PERSPEKTIVAH

EVIDENTIRANJE BRIGADIRJEV ZA UDELEŽBO NA MDA V LETU 1980

V preteklem letu so jeseniški brigadirji dosegli vrsto lepih uspehov. Obe mladinski in pionirska brigada so ponovno osvojili vsa možna priznanja akcij, na katerih so sodelovali. Brigada jeseniško-bohinjski odred, ki je sodelovala na zvezni mladinski delovni akciji Podrinje-Kolubara v pobrateni občini Valjevo, je že drugič zapored dobila priznanje ZSM Srbije in najvišje zvezno priznanje plaketo Veljka Vlahovića; 36 brigadirjev pa je dobilo udarniške značke. Na lokalnih delovnih akcijah je sodelovalo več kot 3500 mladih (tu so upoštevane tudi šolske akcije) itd.

Vsi ti pohvale vredni dosežki delovni rezultati naših brigadirjev pa so obveza za takojšnjo in skrbno pripravljenost novo brigadirsko sezono. Center za MDA pri OK ZSMS Jesenice je že izobilnoval program mladinskega prostovoljnega dela v jeseniški občini za leto 1980.

Da bi brigade odšle na republiške in zvezne MDA pripravljene, bo organiziranih več lokalnih delovnih akcij, kot so:

- urejanje gorskih cest (Prstava, Srednji vrh, Plavški rovt)
- izkop za telefonski kabel v krajevni skupnosti Javornik-Koroška Bela,

— pripravljane akcije za lokalno MDA Završnica 80 in sicer naseljski tip (ta akcija bo trajala tri tedne).

Na republiški MDA Kras 80 bo sodelovala MDB s 40 jeseniškimi brigadirji v drugi izmeni v mesecu juliju, 15 pionirjev v Jesenicah bo sodelovalo v regijski PDB France Prešeren na zvezni delovni akciji Suha Krajina 80, 50 brigadirjev bo sodelovalo na zvezni MDA Morava 80 (še ni potrjeno), od 15 do 20 brigadirjev bo na eni izmed republiških akcij sodelovalo v sestavi trboveljske MDB in PDB; če bo interes mladih še večji, bodo jeseniške brigadirje vključili v druge slovenske MDB, računajo pa tudi na udeležbo v eni izmed valjevskih brigad.

V pripravljanih odborih bodo v centru za mladinske delovne akcije formirali tri stalne, številčno neomejene brigade. Te brigade bodo predstavljale kadrovske osnovne sestave brigad, ki bodo v poletnih mesecih sodelovale na republiških in zveznih MDA. Kot je bilo že rečeno, se bodo pripravljale na lokalnih delovnih akcijah, preko kluba jeseniških brigadirjev pa bodo poskrbeli tudi za zanimivo družabno življenje brigadirjev v prostem času. Vsi člani stalnih brigad bodo prejeli članske izkaznice kluba jeseniških brigadirjev. Na lokalnih delovnih akcijah bodo glede na udeležbo in prizadevnost brigadirjev vpeljali tekmovanje za brigadirsko značko, najboljša brigada pa bo odšla na nagradni izlet.

Center za MDA je že razposlal vsem OO ZSMS, društvenim organizacijam in društvom ter pionirskim odredom v jeseniški občini evidenčne listke, ki morajo biti zaradi

pravočasnih prijav na mladinske delovne akcije vrnjeni OK ZSMS Jesenice najkasneje do 15. februarja 1980. Vsem so poslali tudi program dela brigadirjev na letošnjih akcijah in navodilo, kako je treba evidentirati brigadirje v TOZD, srednjih šolah, osnovnih šolah itd., obenem pa, kateri mladinci ali pionirji imajo prednost pri evidentiranju.

OK ZSMS Jesenice poziva osnovne organizacije ZSMS, da gradivo obravnavajo na seji predsedstva, pionirskega odreda oziroma odbora društva in da se odgovorno lotijo izvajanja nalog.

NATEČAJ ZA OSNUTKE

Na zadnji seji centra za MDA in kluba jeseniških brigadirjev so med drugimi sprejeli sklep, da se objavi razpis oziroma natečaj za osnutek naslovne strani brigadirske knjižice, plakata in značke jeseniških brigadirjev. Vse osnutke pošljite najkasneje do 15. februarja 1980 na OK ZSMS Jesenice, Titova 68. Posebna komisija bo vse prispele osnutke pregledala in podelila naslednje denarne nagrade: prvo 500,00 din, drugo 300,00 din in tretjo 100,00 din.

V. Hribar

O AKTIVIH MLADIH KOMUNISTOV

Večkrat je bilo že govora o aktivnih mladih komunistov, ki jih ustanovljamo v jeseniški občini. Namen teh aktivov ni oblikovanje novih samostojnih organizacijskih oblik znotraj osnovnih organizacij zveze socialistične mladine, ampak pomenijo obliko dela z mladimi komunisti. Leti se, čeprav predstavljajo močno jedro, v mnogih sredinah vse premalo vključujejo v delo osnovnih organizacij mladih oziroma z njimi sploh niso povezani. Vse prevečkrat se še dogaja, da mladi komunisti menijo, da je njihovo mesto le v osnovni organizaciji zveze komunistov, ne pa predvsem in najprej v mladinski organizaciji. Tako odklanjajo delo v mladinski organizaciji z izgovorom, da je tako organizacijo kot komunist že prerasel. To je seveda nesprejemljivo in kaže na to, kako vprašljiva je opredeljenost, aktivnosti in idejnopolitična zrelost takega člana te avantgardne organizacije.

Tako obnašanje kaže tudi na to, da smo verjetno doslej posvetili vse preveliko pozornosti sprejemu mladih v zvezo komunistov. Sprejem je večkrat stihijski, pojavlja se tudi karizem, predvsem pa včasih opažajo, da so v zvezo komunistov sprejeti mladi, ki se sploh niso izkazali pri delu osnovne organizacije mladih, čeprav bi to moralo biti eno od meril za sprejem v Zvezo komunistov.

Dejstvo je, da mora več kot 500 mladih komunistov odločilno kadrovske okrepiti mladinske organizacije v sleherni sredini, predvsem pa s svojo idejnopolitično zrelostjo, znanjem in odgovornostjo. Te akcije sta se občinski konferenci zveze komunistov in zveze socialistične mladine v jeseniški občini resno lotili, od doslednosti pa je odvisna tudi krepitev in prodornost mladinske organizacije v občini.

Aktivni mladih komunistov združujejo vse mlade komuniste, ki delajo oziroma živijo v posamezni sredini, temeljni organizaciji, krajevni skupnosti. Osnovno organizacijo zveze komunistov v krajevni skupnosti sestavljajo vsi tam živeči. Izgovor: aktiven sem v osnovni

organizaciji zveze komunistov v temeljni organizaciji, ostalo se me ne tiče, mora v celoti odpasti, saj aktivnosti komunisti ne moremo opredeliti v nekaj ur na dan in samo na delo v temeljni organizaciji.

Ti aletivi delujejo po istih programih kot osnovne organizacije mladih in istočasno. Pri obravnavanju pomembnejših problemov naj bi uvedli skupne sestanke, načrtno pa si bo potrebno tudi prizadevati, da bi vključili čimveč mladih komunistov v organe osnovnih organizacij zveze socialistične mladine. Ena izmed osnovnih nalog mladih pa je tudi stalno evidentiranje sposobnih mladincev za sprejem v zvezo komunistov. V sredinah, kjer je mladih komunistov malo, naj se le-ti udeležujejo sej predsedstva osnovne organizacije mladih, kjer pa je aktiv komunistov tudi številčno močan, naj posamezne probleme obravnava predhodno na ločeni seji.

Pred zaključkom preteklega leta so tako pripravili ustanovni sestanek aktiva mladih komunistov v krajevni skupnosti Žirovnica, kjer je 26 mladih komunistov. Na njem so se pogovorili o vsebini dela, vlogi in nalogah aktiva in o konkretni aktivnosti v prihodnje. Tako bodo najprej uredili evidenco o teh mladih, aktivno pa se bodo vključili tudi v razprave o elementih za pripravo plana krajevne skupnosti za naslednje srednjeročno obdobje.

O ustanavljanju aktivov mladih komunistov in aktivov mladih delegatov pa so razpravljali tudi na seji konference mladih in krajevnih skupnosti, kjer so poudarili, da morata to biti prednostni nalogi v letošnjem letu, ko čaka mlade v teh sredinah obilo nalog.

Rk

Železarski globus

JAPONSKA

Japonske železarne povečujejo delež kontinuirno odlitega jekla tudi v okviru akcije za zmanjšanje porabe energije. Danes odlijejo na teh napravah 46 % vsega izdelanega surovega jekla. Do leta 1982 predvidevajo povečanje na 60 % in leto kasneje celo na 80 %. V preteklem letu je bila na tem področju vodilna železarska družba Kawasaki Steel Co. s preko 50 %, letos pa predvidevata tudi družbi Nippon Steel Co. in Sumitomo, da bosta presegli to količino.

Železarski globus

ZBIranJE SREDSTEV IN KNJIG ZA SLOVENSKO KNJIŽNICO V ŠT. JAKOBU V ROŽU

Delegacija občinske konference ZSMS Jesenice je pred nedavnim obiskala krajevni odbor Zveze slovenske mladine v Št. Jakobu v Rožu. V prisrčnem delovnem razgovoru so oblikovali program sodelovanja med mladimi koroškimi Slovenci in jeseniško mladino.

Prav gotovo je Št. Jakob najmarljivejši in najaktivnejši slovenski center v Rožu. Pri svojem delu, v boju za ohranjanje slovenskega jezika in varstva pravic slovenske narodnostne skupnosti v Avstriji se mladi, združeni v krajevni odbor Zveze slovenske mladine, srečujejo s številnimi problemi. Med njimi najbolj izstopa strahoten pritisk vseh državnih in cerkvenih institucij, ki jim skoraj v celoti onemogočajo organizirano delo predvsem s predšolsko in osnovnošolsko mladino. Prav tako jih pestijo tudi nepremostljive finančne in materialne težave, pomanjkanje mentorskega kadra itd.

Na tem razgovoru so dali pobudo za oblikovanje slovenske knjižnice v Št. Jakobu. Svečana otvoritev bo ob

slovenskem kulturnem prazniku, 8. februarju. Do takrat bomo v jeseniški občini organizirano zbirali denar za nabavo mladinske in ostale slovenske literature in prevodov, govornih plošč in kaset, plošč s slovenskimi ljudskimi pesmimi ipd.

V tej solidarnosti akciji naj bi sodelovale vse TOZD, vzgojnovarstvene organizacije, srednje in osnovne šole, SIS za kulturo, izobraževanje, otroško varstvo ter zveza kulturnih organizacij, zveza prijateljev mladine, druženopolitične organizacije, predvsem OO ZSMS in občinska knjižnica.

Skrb za strokovni izbor knjižnega fonda bo prevzela občinska knjižnica. Vse TOZD, SIS in DPO naj bi po svoji presoji prispevale najmanj 500,00 din, osnovnošolci in srednješolci pa naj bi preko pionirskih odredov in OO ZSMS v sklad prostovoljno prispevali po najmanj 10,00 din.

Rok za nakazilo prispevkov je 1. februar 1980, in sicer na žiro račun OK ZSMS št. 51530-678-81414.

V. Hribar

Pripravljenost je vedno boljša kakor golo pričakovanje...

Tito

ZAŠČITA ŽIVALI V PRIMERU ABK NAPADA

Salmoneloza ljudi

Veliko število salmoneloznih vrst in sevov je nevarnih tudi za človeka. Človek lahko zboli za tremi oblikami salmoneloze: trebušni paratifikus, zastrupitev s hrano (gastroenteritis) in splošna zastrupitev organizma (septikemija) s pogostimi omejenimi bolezenskimi spremembami na različnih delih telesa.

Človek se lahko okuži z živali živalskega izvora (meso, mleko, jajca) ali s stikom z obolelimi živalmi ali živalmi klicenosci. Posebej nevarni in množični okuževalci so ljudje, bolni ali klicenosci, če delajo v živilski industriji. Zatiranje ali preprečevanje prenosa salmoneloz od človeka na človeka je veliko lažje kot je zaščita človeka pred živalskimi viri okužbe. Z zatiranjem salmoneloz pri živalih veliko pomagamo pri zatiranju salmoneloze (paratifikusa) pri človeku.

18. SLINAVKA IN PARKLJEVKA

Slinavka in parkljevka je izredno nalezljiva bolezen parkljarjev, predvsem govedi, ovac in koz, prašičev, pa tudi nekaterih vrst divjadi. Kopitarji, mesojede živali in perutnina ne zbolijo za to boleznijo.

Znamena, potek in posledice. Značilnost bolezni so izpuščaji na ustni sluznici, na svitku okoli parkljev in včasih na vimenu. Povzročajo jo virus. Okužba se zelo hitro širi in kmalu zbolijo skoraj vse živali na okuženem območju. Prav tako se okužba lahko hitro prenese v številne kraje, če načrtno ne zatiramo bolezni.

Včasih lahko pogine 50 % parkljarjev, mladih govedi pa do 80 %, hude pa so tudi izgube zaradi zmanjšane količine mleka, zvrhov in hujšanja živali.

V žariščih slinavke in parkljevke ponavadi najprej zbolijo govedo, potem šele druge dovzetne živali (ovce, koze, prašiči in divjad). Bolj dovzetne so mlade in sesne živali kot odrasli parkljarji.

Glavni vir okužbe je bolna žival, posebno nevarna je slina. Obilno izločanje virusa s slino se začne nekaj ur po okužbi in se nadaljuje, dokler žival ne ozdravi. Posebno veliko virusa se izloči prve dni bolezni. Pri govedu se približno po 14 dneh bolezni preneha izločati virus, vendar med takimi živalmi ostane določen odstotek klicenoskov. Te pa so lahko vzrok za ponoven izbruh slinavke in parkljevke v čredah, ki se poprej niso okužile.

Viri okužbe so lahko tudi mleko in mlečni izdelki okuženih živali. Tudi meso v sili zaklanih živali je lahko zelo nevaren vir okužbe, če ga pred dozorenjem močno ohladimo ali zmrzamo.

Viri okužbe so lahko nastilj, gnoj, gnojica in ves hlevski pribor. Prav tako so nevarna krmila, predvsem seno, močna krmila in embalaža krmil.

Okužbe lahko prenašajo kopitarji, perutnina in druge živali, čeprav same niso dovzetne za slinavko in parkljevko.

K izbruhu in širjenju bolezni predvsem pripomorejo stalno okužena področja, od koder se slinavka in parkljevka zanese v sosednje ali celo v zelo oddaljene kraje in države.

Slinavko in parkljevko pogosto prenašajo tudi ljudje z okuženo obutvijo, obleko in rokami.

Nadaljevanje

PRIMERAN VOJNIK

DRAGI DRUGOVI,

VOJNIK
ČLAN VAŠEG KOLEKTIVA ZASLUŽENO JE DOBIL VISOKO VOJNIČKO PRIZNANJE ZNAČKU "PRIMERAN VOJNIK" ZA ODLIČAN USPEH U VOJNOSTRUČNOJ OBUCI, IDEJNO-POLITIČKOM OBRAZOVANJU I VASPITANJU, PRIMERNOM I SAVESNO IZVRŠAVANJE VOJNIČKIH DUŽNOSTI, USPEŠNO SPROVOĐENJE U ŽIVOT MERA BEZBEDNOSTI I SAMOŠTAJITE, MARLJIVO UČEŠĆE U VARNOSTAVNIM AKTIVNOSTIMA, RAZVIJANJE DRUGARSTVA I JAGANJE BRATSTVA I JEDINSTVA U VOJNOM KOLEKTIVU.

BUDITE PONOSNI TAKVIM OZORNIM ČLANOM VAŠEG KOLEKTIVA, SPOSOBNIM I ODLUČNIM BRANIOCEM SOCIALISTIČKE SAMOUPRAVNE ZAJEDNICE.

KURANT
pukovnik
22.12.1979. Beograd
(DATUM I MESTO)
Baško Đerić

NOVICE IZ SINDIKALNIH ORGANIZACIJ

TOZD VALJARNA DEBELE PLOČEVINE

Občni zbor osnovne organizacije sindikata TOZD Valjarna debele pločevine je bil 22. decembra v hotelu Jelovica na Bledu združen s praznovanjem 30-letnice obratovanja valjarne debele pločevine. Udeležilo se ga je 94 članov kolektiva, predsednik poslovnega odbora Štefan Nemec, člana poslovnega odbora B. Bartelj in B. Bregant in častni gost Franc Leskošek-Luka.

Po pozdravu predsednika osnovne organizacije sindikata so imenovali delovno predsedstvo, izvolili zapisničarja, overovatelja zapisnika, verifikacijsko komisijo ter kandidacijsko in volilno komisijo.

Predsednik OOS je podal poročilo o delu in nalogah osnovne organizacije sindikata v preteklem letu. Organizacija je delovala uspešno, čeprav še povsod niso doseženi takšni rezultati, kot so si jih želeli. Posebno je poudaril, da bo potrebno več načrtnega dela pri evidentiranju kandidatov, kajti le s pravilnim evidentiranjem bodo lahko utrjevali delegatski sistem. Funkcija delegata zahteva veliko angažiranje pri obravnavah gradiv, pri odločanju in pri posredovanju povratnih informacij. Zato je potrebno dobro premisliti, koga evidentirajo.

Poročilo je podal tudi blagajnik osnovne organizacije sindikata, o delu temeljne organizacije pa je spregovoril njen vodja Vito Gričar.

Verifikacijska komisija je ugotovila, da je občni zbor sklepčen in nato so začeli z razpravo o poročilih. Najdelje so se ustavili ob problemih proizvodnje. Strinjali so se, da brez skrbnega skupnega dela ne bo dobrih rezultatov.

Na predlog nadzornega odbora so potrdili razrešnico izvršnemu odboru OOS, nato pa so soglasno izvolili nov izvršni odbor (o kandidatih so že predhodno razpravljali na sestankih SDS in se s predlogom strinjali) in nov nadzorni odbor. Za novega predsednika izvršnega odbora so izvolili Franja Antunoviča.

TOZD VZDRŽEVANJE

21. seja izvršnega odbora OOS TOZD Vzdrževanje je bila 25. decembra.

Osnovna organizacija se pripravlja na občni zbor, ki bo 25. januarja v hotelu Jelovica na Bledu.

Izvolili so delovno predsedstvo, zapisničarja, overovatelja zapisnika ter verifikacijsko in kandidacijsko komisijo za občni zbor.

Na občni zbor bodo povabili tudi upokojence temeljne organizacije, prestavnike ostalih osnovnih organizacij v staritvenih temeljnih organizacijah in druge predstavnike. Za povabljenе upokojence bodo pripravili spominska darila.

Sestavili so tudi dnevni red občnega zbora in sklenili, da nekaterim zaslužnim članom izvršnega odbora dajo zahvalna darila.

Ob zaključku leta so obiskali enajst bolnih sodelavcev, jim izročili čestitke in 1000 din pomoči.

Za novo leto so poslali čestitke tudi nekaterim družbenopolitičnim in kulturnim organizacijam in društvom.

Za predsednike komisij in družbenopolitičnih organizacij v TOZD so kupili rokovnike.

V zahvalo za prizadevno delo so nagradili predsednika IO OOS in najbolj aktivne člane IO ZSMS TOZD Vzdrževanje.

TOZD REMONTNE DELAVNICE

Volilna konferenca izvršnega odbora osnovne organizacije sindikata strojno remontnih delavnic je bila 27. decembra.

Po pozdravu predsednika so izvolili delovno predsedstvo, zapisničarja in overovatelja zapisnika.

V poročilu o delu izvršnega odbora je njegov predsednik Luka Fabijanič spregovoril predvsem o pomenu samoupravljanja. Delavec se ne bi smel bati svojih »nadrejenih« in bi si moral upati povedati to, kar se mu v obratu ne zdi prav. Čas bi že bil, da bi prenehala mezdana miselnost, ko je vsak skrbel in se tresel le za svoj košček kruha. Zavedati bi se morali, da z drugimi delavci sonačrtujemo skupno lastnino in skupne koristi. Vendar še vedno šepa informiranje, ki bi prav vsakega posameznika seznanilo s tem, kaj se v delovni organizaciji dogaja in kakšne so njegove naloge. Delavec v samoupravnem sistemu mora vedeti, ne samo, koga je izvolil za delegata, ki neposredno zagovarja njegove koristi in jih usklajuje s koristi delovne organizacije in širše družbene skupnosti, ampak mora vedeti tudi za načrte in nagibe ali razloge, zakaj so načrti taki in ne drugačni, mora vedeti, s kakšnim uspehom dela, koliko je dohodka, kako se porazdeljuje, komu in v kateri skupne namene se odpošilja, kolikšen je delež, ki ga TOZD ali podjetje in on sam odreja drugam (v občino, SIS, republiko itd.).

Vodja obrata strojno remontnih delavnic Janez Peternel je spregovoril predvsem o delu in načrtih SRD, predvsem pa je poudaril, kako se je slab odnos do dela povečal, zato raste število nezgod, storilnost pa pada. Menil je, da bi morala biti prav konferenca osnovne organizacije tista, ki bi sprejela ukrepe za odpravo ali vsaj ublažitev takega stanja.

Po obeh poročilih se je razvila živahna razprava, v kateri so spregovorili o vseh problemih, ki tarejo vzdrževalce.

Konferenca je soglasno sprejela razrešnico staremu izvršnemu odboru in potrdila predlagane člane za novi izvršni odbor. Izvolili so tudi delegate v konferenco OOS TOZD in sestavili skupino, ki je oblikovala sklepe konference.

TOZD TRANSPORT

Seja izvršnega odbora OOS TOZD Transport je bila v torek, 8. januarja.

Sprejeli so sklep, da bo občni zbor 25. januarja v Rozmanovem domu v Martuljku. Vsaka SDS naj odloči na pet članov enega delegata, ki bo zastopal SDS, na občni zbor pa so vabljeni vsi člani kolektiva.

Delavce, ki so bili upokojeni v letu 1979, bodo obdarili z urami.

Na občnem zboru bodo prizadevnim delavcem podelili Titove slike.

Sedemim bolnim sodelavcem so dodelili denarno pomoč.

Predlog sekretarja OOK TOZD Transport so potrdili in bodo na občnem zboru za predsednika IO OOS predlagali Rafaela Cafa.

TOZD VALJARNA BLUMING-ŠTEKEL

Izvršni odbor OOS TOZD Valjarna bluming-štekla je imel enajsto redno sejo v ponedeljek, 7. januarja.

Dogovorili so se o podrobnostih organizacije občnega zbora. Tako so zadovoljili posamezne člane, da organizirajo avtobusni prevoz do Bleda, s tem seznanijo vse člane kolektiva in vse upokojene sodelavce in da se s predstavniki hotela Svoboda na Bledu dogovorijo o organizaciji občnega zbora.

Delavcem, ki se občnega zbora ne bodo mogli udeležiti, ker delajo takrat popoldne, so odobrili bon za malico.

Na občnem zboru bodo vsem petdesetletnikom temeljne organizacije podelili spominske slike.

Izvolili so štiri delegate za konferenco sindikata Železarne.

Sprejeli so sklep, da za nakup knjig za slovenske šole na avstrijskem Koroškem namenijo 1000 din.

TOZD JEKLARNA

Devetnajste redne seje IO OOS TOZD Jeklarna se je udeležilo devetnajst članov.

Ugotovili so, da so sklepe pretekle seje izvršili, razen dveh, ki se še izvajata.

Za občni zbor so predlagali delovno predsedstvo, zapisničarja, overovatelja zapisnika ter verifikacijsko in kandidacijsko komisijo.

O poročilih, ki jih bodo za občni zbor pripravili predsednik, blagajnik, referenti in nadzorni odbor, bodo še pred občnim zborom razpravljali po vseh SDS.

Pregledali so zapisnike SDS o potrjenih kandidatih listah. Vse SDS razen SDS IV. izm. livne jame so potrdile predlagane kandidate za IO OOS, za konferenco OOS Železarne in predlagale delegate za občni zbor. Vodjo SDS IV. izm. livne jame so zadovoljili, da na ponovnem sestanku SDS razloži, zakaj se sklicuje občni zbor po delegatskem sistemu.

Sestim sodelavcem so dodelili denarno pomoč.

Za nakup knjig za slovensko knjižnico v St. Jakobu v Rožu so namenili 3000 din.

Administracija personale so zadovoljili, da uredi personalno evidenco, ker prihaja do netočnega obveščanja zaradi napačnih naslovov.

Denarno pomoč so odobrili tudi zelo bolnemu upokojencu in družini umrlega sodelavca.

Osnovni organizaciji ZSMS so dodelili 1000 din.

Vodstvu jeklarne in službi za varstvo pri delu so predlagali, da naj se delavce v jeklarni zaščiti proti prahu z jutastjo zaveso.

Seznanili so se tudi z izidom referenduma, ki je bil 11. decembra.

Sprejeli so sklep, da smejo vse SDS, ki lani niso imele izletov, denar, ki je bil namenjen za te izlete, prenesti v leto 1980.

Vsi člani izvršnega odbora OOS so ob koncu seje dobili rokovnike.

ctm

DELOVANJE SINDIKATA NA PODROČJU BOJA PROTI ALKOHOLIZMU

Alkoholizem je kot socialna oboletost čedalje bolj predmet obravnav v okviru sistema zdravstvenega in socialnega varstva, delavcev v TOZD, varstva delovnih ljudi ter občanov v krajevni skupnosti.

V sklepih 9. kongresa Zveze sindikatov Slovenije je med drugim zapisano, da bodo pri ohranjanju zdravja delavcev, preprečevanju nastajanja invalidnosti in prežgodnjega upadanja delovne sposobnosti sindikalne organizacije sodelovale v boju proti alkoholizmu. S takšno dejavnostjo se bodo sindikalne organizacije vključevale kot že doslej v skupna prizadevanja vseh družbenih delavnikov, ki se združujejo v koordinacijskih odborih za borbo proti alkoholizmu in norkomaniji pri konferencah SZDL.

Svet za zdravstveno varstvo in socialno politiko pri republiškem svetu Zveze sindikatov Slovenije je izhajajoč iz tega kongresnega sklepa sprejel nekaj predlogov kot izhodišče za delovanje osnovnih in občinskih organizacij zveze sindikatov na tem področju.

Dejavnost na področju boja proti alkoholizmu mora biti še posebej prisotna v osnovnih organizacijah zveze sindikatov — torej v delovnih sredinah, kjer mora biti sindikalna organizacija vključena v skupne akcije s pristojnimi strokovnimi službami in drugimi družbenopolitičnimi organizacijami. Pri tem jim bodo lahko v veliko pomoč predvideni odbori delavskih svetov za varstvo pri delu.

Osnovne organizacije zveze sindikatov morajo sodelovati pri odkrivanju posameznih primerov takih »bolnikov«, pri reševanju nastalih socialnih problemov, pri usmerjanju na zdravljenje, oziroma ponovnem vključevanju zdravljenih alkoholikov v delovno sredino. Še posebne naloge pa morajo osnovne organizacije opraviti pri organizaciji tople malice v OZD med delom, kjer tega še nimajo, s čimer se preprečuje odhajanje delavcev iz delovne organizacije in pri preprečevanju točenja alkoholnih pijač v obratih družbene prehrane znotraj OZD.

Mnogo več pozornosti bo treba posvetiti obveščanju delavcev v organizacijah združenega dela o posledicah alkoholizma za posameznika, za njegovo družinsko in delovno okolico ter obnašanje sodelavcev do zdravljenih alkoholikov.

Osnovne organizacije zveze sindikatov morajo biti tudi pobudnik, da se v samoupravne akte vnesejo primerna določila o postopkih in ukrepih v zvezi z alkoholiki. Osnovne organizacije naj bodo tudi pobudnice, da se ob evidenci odsotnosti z dela ugotavlja tudi odsotnost zaradi alkoholizma in da strokovna služba s temi podatki seznanja delovni kolektiv. Tudi na ta način bo moč odkrivati alkoholike, istočasno pa opozorjati sodelavce, da je potrebno z vso pozornostjo sodelovati s takimi delavci in jih obravnavati kot ljudi, ki jim je potrebno pomagati.

Organizatorji naj sindikalne izlete programirajo za medsebojno spoznavanje oziroma tovariška srečanja članov kolektiva, za kulturno in športno udejstvovanje, za spoznavanje novih krajev in podobno. Tudi druga družbeno-zabavna srečanja bodo morala biti bolj organizirana.

Osnovne organizacije zveze sindikatov naj bodo tudi pobudnice za

preprečevanje kajenja na sejah, sestankih, predavanjih, oziroma povsod tam, kjer se zbira več ljudi.

Seveda pa bodo morale osnovne organizacije zveze sindikatov pogostejše obravnavati na članskih sestankih problematiko alkoholizma v delovni organizaciji, kar naj bo ena izmed obveznosti, zapisanih v programu osnovne organizacije o delovanju v boju proti alkoholizmu.

Tudi občinske organizacije Zveze sindikatov Slovenije se morajo vključiti v skupne akcije koordinacijskih odborov za boj proti alkoholizmu. Občinske organizacije Zveze sindikatov bodo morale še posebno aktivno sodelovati pri uresničevanju odloka o prepovedi točenja alkoholnih pijač pred 7. uro zjutraj in v koordinacijskih odborih dati iniciativo, da se odlok spremeni in podaljša prepoved do 9. ure, saj so bili prav občinski sveti zveze sindikatov v veliki večini pobudniki ali soustvarjalci takih odlokov. Občinski sveti naj bi vsaj enkrat letno obravnavali probleme alkoholizma s predsedniki osnovnih organizacij zveze sindikatov, kjer bi se dogovarjali tudi za skupne akcije (npr. sodelovanje OZD s klubi zdravljenih alkoholikov, delovanje zdravstvene službe, obveščanje itd.). Občinske organizacije zveze sindikatov naj bodo neposredno ali prek odborov predlagateljice, da se v temeljne srednjeročne načrte občinskih zdravstvenih skupnosti in skupnosti socialnega varstva vključijo naloge s področja boja proti alkoholizmu. Te naj bodo usmerjene predvsem v odkrivanju pojavov, v zdravljenje alkoholikov, delovanje klubov zdravljenih alkoholikov, za kar naj predvidijo tudi potrebna sredstva.

Občinske organizacije zveze sindikatov naj inšpekcijskim organom občinskih skupščin predlagajo, da poostrojijo kontrolo izvajanja odloka o prepovedi točenja alkoholnih pijač v jutranjih urah. Pristojnim upravnim organom skupščin občine pa je potrebno predlagati, da se vključijo v skupne napore preprečevanja alkoholizma s tem, da upoštevajo sprejete dogovore pri dodeljevanju lokalov za točilnice, pivnice, bifeje ipd.

Prav tako bi morali dajati pobude tudi za prepoved prodaje alkoholnih pijač kot dodatne dejavnosti posameznih delovnih organizacij (npr. mlekarne). Prav tako naj bi dajali pobude za ustanovitev mlečnih restavracij oz. zajtrkovalnic. Občinski sveti zveze sindikatov morajo od svojih delegatov v koordinacijskih odborih zahtevati, da sproti seznanjajo svet o aktivnosti odbora.

Svet za zdravstveno in socialno politiko pri republiškem svetu Zveze sindikatov Slovenije in isti svet pri občinskih svetih zveze sindikatov bodo morali problematiko obravnavati na svojih sejah. V svoji sindikalni aktivnosti v borbi proti alkoholizmu pa bi se morale osnovne in občinske organizacije zveze sindikatov bolj posluževati glasil v družbenem delu, drugih informacijskih oblik in Delavske enotnosti.

PREGLED SESTANKOV SDS

Minuli teden smo iz štirih temeljnih organizacij ter iz ene delovne skupnosti prejeli osemnajst zapisnikov s sestankov samoupravnih delovnih skupin. Skupine so večinoma obravnavale sindikalno problematiko (priprave na občne zборе osnovne organizacije sindikata, volitve novega izvršnega odbora OOS), tri izmed njih (ena iz TOZD Jeklarna, ena iz TOZD Remontne delavnice ter ena iz delovne skupnosti za ekonomiko, TKR in novogradnje) pa so obravnavale tudi gradivo, ki je bilo objavljeno v Železarju in ki naj bi služilo za sklepanje samoupravnih sporazumov o temeljnih planov samoupravnih interesnih skupnosti občine Jesenice za obdobje 1981–1985. Nekaj skupin je opozorilo tudi na ožjo obratno problematiko.

SDS aglomeracija 1 ter plavž 2 v TOZD PLAVŽ sta se sestali kot sindikalni skupini in potrdili člane, ki so bili predlagani v izvršni odbor osnovne organizacije sindikata.

O pripravi na občni zbor in sindikalno konferenco OOS so govorili tudi na SDS livna jama 4 ter ponvično gospodarstvo v TOZD JEKLARNA. SDS ponvično gospodarstvo je bila seznanjena tudi že z zgoraj omenjenim gradivom za sklepanje samoupravnih sporazumov o temeljnih srednjeročnih planov SIS občine Jesenice in nanj ni imela nobenih pripomb. SDS kontiliv 2 pa je obravnavala problematiko nagrajevanja (stimulacije) in vlivanja sarž. Skupina pravi, da se ne strinja s predloženim načinom stimulacije. Če je ne morejo dobiti vsi delavci, potem po njihovem mnenju stimulacija ni potrebna nobenemu. »Vsi, ki imamo stimulacijo se je odrečemo, če je ne dobimo vsi«, piše v zapisniku. Skupina tudi vprašuje, zakaj doka tako malo sarž. Če v grapi ni dovolj delavcev, naj bi sarž vlivali na kontiliv. S tem bi bilo v grapi manj dela, meni skupina.

V TOZD REMONTNE DELAVNICE so se sestale štiri SDS. SDS elektrodelavnica je obravnavala in podprla predlog normativnih sprememb v oddelku elektromontnih delavnic. Pod razno pa je izrazila željo, da bi se uredil delovni prostor okrog vrtnega stroja ter predlagala da bi popravili oziroma zalili lesene kocke v delavnici. SDS gradbeno remontna delavnica Javornik se je strinjala s predlaganimi spremembami pravilnika o samopomoči. Pohvalno se je izrazila o delovanju sindikalne organizacije, glede discipline in varstva pri delu pa je menila, da šepa le pri nekaterih posameznikih. SDS RTA 1 je v zvezi s predlaganimi normativnimi

spremembami v obratu RTA menila, da bi bilo delovno grupo za pripravo in izdelavo tehnične dokumentacije in strokovno pomoč treba priključiti k oddelku, h kateremu pripada. SDS RTA2 se s predlogom za povečanje normativa v obratu RTA strinja z nekaterimi pripombami. Tako se, na primer, ne strinja z nazivom instrumentalec specialist ter zahteva ponovno vrednotenje dela in nalog. Te se namreč z novimi napravami večajo ter zahtevajo dodatno izobraževanje in znanje. Razen tega pripominjajo, da je treba dela in naloge v oddelku VER, ki se nanašajo na oddelke RTA 2, bolje izvrševati, še posebej tiste pri izpolnjevanju dokumentacije. Ta skupina omenja, da gradiva o razvojnih možnostih in temeljnih planov SIS občine Jesenice, zaradi njegove obširnosti ni podrobno obravnavala ter da zato nima pripomb.

V TOZD VZDRŽEVANJE se je sestalo sedem delovnih skupin. Vse so obravnavale sindikalno problematiko, nekatere pa so ocenjevale tudi delovno uspešnost. SDS vodstvo TOZD je v okviru razprave o poročilu o delu izvršnega odbora OOS postavila vprašanje, kaj je s popravilom doma na Mežakli ter ugotovila, da bo potrebno v letu 1980 izboljšati predvsem disciplino in produktivnost dela. SDS vzdrževanje Javornik 1 in 2 se je pod razno seznanila z informacijo o delu zdravstvene skupnosti. Zahtevala je, da se po regijah poskrbi za enake pogoje zdravljenja ter za enako plačilo prispevkov (člani SDS so predlagali, da bi nabavili čajnik za mehanično in elektrodelavnico. Vprašujejo tudi, kako je z dodatki za tiste, ki po službeni dolžnosti menjajo dneve — iz popoldanske na dopoldansko — in prosijo za pisemne odgovore. SDS vzdrževanje Bela 1 je predlagala odboru za delovna razmerja v TOZD napredovanje za tri sodelavce z utemeljitvijo, da kljub temu, da ne izpolnjujejo vseh pogojev, opravljajo svoje delo zelo vestno in odgovorno. Razen tega je predlagala, da bi za vzdrževalce na Rau strojih nabavili bunde-telovnike. Člani SDS vzdrževanje Bela 4 so se pod razno menili, kako naj bi izboljšali svoje delo in delovno disciplino. SDS vzdrževanje hladne valjarne Bela 1 in 2 sta med drugim razpravljali o pritožbi enega izmed delavcev, ki je opozoril na slabo sodelovanje med mazilnimi ključavničarji in instalaterji. Da tega problema ne bo več, bo sedaj poskrbel dežurni instalater na dopoldanski dnni. Ker po mnenju obeh skupin ocenjevanje delovne uspešnosti po sedanjih kriterijih ne da vedno zaželenih rezultatov, je skupina sprejela sklep, da po sedanjih kri-

terijih ne ocenjuje več ter da bo ocena za naprej za vse enaka (13 %).

SDS laboratorij jeklarne V DELOVNI SKUPNOSTI ZA EKONOMIKO, TKR IN NOVOGRADNJE je predlagala vodstvu OTK, da enega izmed sodelavcev premesti na drugo delovno mesto. Ta sodelavec je bil zaradi nenenehga kršenja delovnih dolžnosti že dvakrat prijavljen disciplinski komisiji. Toda tudi to ni dalo želenih rezultatov. Razen tega pa se je pokazalo, tako ugotavlja skupina, da je sodelovanje z njim nemogoče, saj so bile intervencije iz jeklarne skoraj na dnevnem redu. SDS tehnološki laboratorij je bil obravnavala gospodarski načrt skupnih služb (predvsem OTKR) za leto 1980 ter razvojne možnosti za sklepanje samoupravnih sporazumov občinskih interesnih skupnosti za obdobje 1981–85 in oboje potrdila brez pripomb.

V nadaljevanju objavljamo še del pregleda sestankov samoupravnih delovnih skupin, ki nam ga zaradi pomanjkanja prostora ni uspelo objaviti v zadnji številki Železarja.

V DELOVNI SKUPNOSTI ZA KADROVSKE IN SPLOŠNE ZADEVE TER INFORMIRANJE sta se sestali SDS kadrovske sektor ter splošna varnostna služba. SDS kadrovske sektor je predlagala več dopolnil h gospodarskemu načrtu delovne skupnosti. V zvezi z gospodarskim načrtom delovne organizacije pa meni, da je treba računati na problem energetske krize, na vprašanje uvoza surovin in polfabrikatov, na naglo naraščanje cen, pomanjkanje kadra in na vprašanje likvidnosti. SDS splošna varnostna služba pa je menila, da je potrebno izboljšati delovne pogoje delavcev, poskrbeti za stimulativno nagrajevanje (zlasti starejših delavcev) ter v bodoče predlagati takšno organiziranost službe, da bo tudi pri tem delu možno napredovanje. Pod razno pa je med drugim predlagala, da naj bi h kadrovanju nadzornikov SVS tudi delovna skupina dajala svoje mnenje.

V DELOVNI SKUPNOSTI ZA EKONOMIKO, TKR IN NOVOGRADNJE sta se sestali SDS oddelka za ekonomske analize in planiranje ter raziskovalnega oddelka. Slednja je imala pripombo na plan del in nalog svojega oddelka in oddelka tehnične kontrole. Predlagala je, da naj se uvede pravilna delitev dela oziroma povezava nalog med raziskovalnim oddelkom in oddelkom tehnične kontrole.

Center za proučevanje samoupravljanja in informiranje — Božidar Lakota

RAZVITA INVENTIVNA AKTIVNOST – MERILO VITALNE ZMOŽNOSTI DRUŽBE

(Nadaljevanje s 1. strani)

kovalcev, ne moremo pričakovati večjega razmaha samoupravnih procesov in tudi ne večanja materialne ustvarjalnosti delavskega razreda. Inovacija kot enakovreden člen verige družbenoekonomskih odnosov je realno lahko razvita le toliko kot družba sama. Tudi smiselno ni, da bi bila bolj. In velika škoda je, če je manj. Zamisliti se je treba nad ugotovitvijo, da je razvitost inovacije ogledalo tehnično-tehnološke in tudi druge ustvarjalnosti naše družbe. Verjetno pa ni slučaj, da je rast in večanje inovacijskih procesov opazna po uveljavitvi zakona o združenem delu. Novatorji lahko z dokajšnjim optimizmom gledamo na bodoče odnose in na dejstvo, da nas družba še kako potrebuje zaradi svojega lastnega napredka.

Če smo že dokajšnje število starejših potencialnih novatorjev zaradi takih ali drugačnih vzrokov izgubili in jih še izgubljam, je treba zato resno pogledati motive, ki naj jih ima občan – proizvajalec, da bo imel interes delovati kot novator. Seveda so za različne ljudi pomembni različni motivi.

Dosedanja praksa kaže, da samo moralno ali samo materialno priznanje vsako zase nimata zadostnih motivacijskih vplivov. Če enega ali drugega ne upoštevamo, nas lahko to privede v slepo ulico. Ravnanje se moramo po veljavnih in priznanih normah družbe, v kateri delujemo. Glede na to naj se izkaže vrednost dela novatorjev na tržišču po veljavnih zakonitostih reguliranega prostega trga. Perspektiva vrednosti novatorskega dela skoraj nujno pelje v večanje deleža avtorja pri inovacijskem dohodku.

Seveda se zdaleč ne smemo zane-mariti moralna oziroma sociološka ali statusna priznanja, ki naj po-meni merilo družbene vrednosti ali potrebnosti ter trajno psihološko motivacijo, lahko tudi zadovoljevanje potrebe po socialni afirmaciji.

Pomemben motiv za novatorja je tudi to, kako sprejme njegovo delo, uspehe in neuspehe njegovo neposredno delovno okolje, predvsem sodelavci. Verjetno je v človekovi naravi, da običajno prej občutimo nesimpatijo (tudi bojazen) do tistih, ki si na nek način ustvarjajo dodatna finančna sredstva, pa četudi z delom pridobljena. Veliko bolj smo pripravljeni tolerirati socialno privilegirane sodržavljane in socialni vzpon v družbi, kot pa spodbudno materialno stimulirati delavce, ki z dodatnim delom in znanjem ustvarjajo dodatna sredstva. Pri tem pa se ne zavedamo, kar niti najmanj ni dialektično, da je s stališča enakopravnosti socialna neenakost dosti bolj razredna diferenciacija, kot pa materialna, ki izhaja iz rezultatov dela.

To je sicer golo razpravljanje, saj še noben novator ni postal bogat, marsikateri precej manj ustvarjalni pa že.

Marsikdo, posebno med mladimi tehniki in poklicnimi delavci, se bo vprašal, kako naj sploh postane novator. Zavedati se je treba, da je možno vsako sposobnost pridobiti le s trdim delom in trudom ter učenjem. Prirojenih talentov ni za nobeno stvar, toliko, kolikor jih družba potrebuje. Veliko pa nas je, ki imamo za eno ali drugo stvar neke potencialne zmožnosti, ki jih je potrebno prebuditi in vzgojiti. Večina si mora svoje zmožnosti ali dejavnost več ali manj načrtno razvijati.

S tehniko oziroma tehničnimi inovacijami je tako kot z vsakim uspešnim delom. Začeti je treba že v mladosti, že v osnovni šoli, kjer pa se danes posveča vse premalo pozornosti praktični uporabi znanja (krožki, neposredno delo, ljudska tehnika itd.). Pedagoški delavci in mentorji mladim ne razvijajo dovolj objektivne kritičnosti do okolja. Želje po novem in boljsem ima lahko le tisti, ki z obstoječim ni zadovoljen ter ve tudi za možnosti napredka! Veliko je odvisno tudi od splošnih razmer ter usmerjenosti družbe. Dejstvo je, da pri nas premalo sredstev in časa namenimo ravno tistim dejavnostim, ki naj ustvarjajo materialno bazo za zadovoljevanje potreb po umetnosti, kulturi in športu ali drugih oblikah družbenega standarda, ki izhajajo le iz materialnega bogastva družbe.

Dejavnosti, ki so namenjene neposrednemu materialnemu ustvarjanju ali so z njim ozko povezane v vsakodnevni družbeni praksi, vse preveč zapostavljamo, obstajajo tako rekoč na obrobju družbe. Dokazov za to ne manjka. Dovolj je pogledati vsebino časopisov ter RTV programov.

V naši družbi je treba bolj upoštevati izkušnje in praktično znanje neposrednih proizvajalcev, oziroma tistih, ki imajo z delom neposredno največ stika.

Bralci naj si, na primer, zamislijo, kaj vse je možno pri njihovem vsakodnevem konkretnem delu spremeniti, oziroma izboljšati tako, da

bo več storjenega in da bodo vložili manj truda. Vidite, to so koristni predlogi in tehnične izboljšave. Brez dvoma ima skoraj vsak kopico predlogov in pripomb. Vprašanje je, zakaj na tisoče teh, verjetno uspešnih predlogov, ne izvedemo. Odgovorov in mnenj o tem je veliko. Verjetno pa je, da smo v večini zadovoljni z obstoječim stanjem, ker nimamo ustrezne motivacije. Še bolj žalostno je, da so s tem zadovoljni tudi vodje dela, samoupravni organi in družbenopolitične organizacije. Sicer bi že zdavnaj kaj spremenili.

Recimo, da se v naši družbi tudi glede motivacije obrača na bolje. Imamo tudi vedno več šolanih kadrov, ki v snovanju novega tudi vidijo neko perspektivnost. Z novatorstvom se ukvarja vedno več mladih delavcev, ki tako skušajo hitreje doseči svoje cilje. Imamo pač ljudi, ki jih nobena ovira ne odvrne od želje po ustvarjanju novega.

Glede na to lahko ločimo dva tipa inventivnega delovanja: spontano aktivnost, ki je rezultat neposrednega poznavanja problema ter programirano ali načrtovano invencijo, ki je rezultat sistematičnega iskanja rešitve s sintezo analitičnega proučevanja.

Programirana inovacija ima sicer določene prednosti, zahteva pa tudi novatorje širokega interdisciplinarnega profila ali teamsko delo specialistov. V današnji stopnji razvitosti novatorstva pri nas je še vedno pomembnejša široka spontana dejavnost, to je množična inventivna dejavnost – MID. Iz tega raste kvaliteta in posamezni, uspešnejši novatorji so sposobni reševati določene probleme še naprej.

Če se povrnemo k samovzgoji v smeri novatorstva, je treba opozoriti, da ni mogoče hitro in v vsakem primeru ter kadarkoli pričakovati uspešnih rezultatov. Nekaj je odvisno od načina oziroma sistematičnosti pri delu. Ideje se porajajo ob najbolj nepričakovanih trenutkih, zato je koristno imeti vedno s seboj beležnico ter si ideje in porajajoče rešitve sproti beležiti, sicer se rade izgubijo v spominu. Takih zapisov se sčasoma nabere precej, zato jih je potrebno ob časa do kritično prebrati. Ugotovili boste, da je smiselna vsaka peta do deseta ideja, uporabna pa komaj vsaka dvajseta. Po taki selekciji se najprej lotimo uresničevanja najenostavnejših in najlažjih primerov. Za bolj težke in komplicirane izvedbe je najbolje dobiti sodelavce ter najprej rešiti posamezne detaje.

Solski mladini in srednješolcem pa priporočam za umski inventivni trening zelo koristno in enostavno metodo: Najprej si dobro ogledite predmet, nato zamižite ter ga čim bolj natančno opišite. Ponavljajte, dokler vam opis v celoti ne uspe. Ko enkrat obvladate prostorsko predstavo ter fotografski spomin, nadaljujte: V mislih si predstavljajte predmet, ki nečemu služi. Ali je lahko tudi drugačen za opravljanje iste funkcije? Vajo ponavljajte, dokler vam ne pride v podzavest in popolnoma v navado. Seveda brez matematike, fizike in kemije ne bo šlo, to je razumljivo.

Kdor razmišlja o več stvareh hkrati, naj ima za vsak primer posebno mapo in vanjo shranjuje vso dokumentacijo, ugotovitve in skice. Zavedati se je treba, da je izdelava prototipov, vzorcev ali modelov precej draga in da se včasih plača več časa posvetiti skiciranju in pisanju. Velikokrat pa brez prototipov ali modelov res ne gre.

Priporočam tudi, da si zabeležite vse uporabljene strokovne vires in literaturo ter posvetovanja s soavtorji in drugimi sodelavci.

Ko je rešitev zrela za praktično uporabo, je najbolje, če jo avtor prijavi z ustreznim predračunom in dokumentacijo, zato da se novost izvede z naročilom ali investicijskim planom in so kasnejše stroški enostavno določljivi. Problem je namreč v tem, da so »na črno« izdelane rešitve slabše kvalitete in kasneje avtor ne more dokazati realnih stroškov. Če se kdo ukvarja z izboljšavo med rednim delovnim časom, naj sproti zapisuje za to porabljeno število ur, materiala in strojnih ur.

Po uspešnem preizkusu inovacije v praksi mora avtor čimboljše argumentirati koristnost ideje, čeprav je bolj zaželeno, da to naredijo nadrejeni in strokovne službe.

Najenostavnejši ključ za prikaz koristi inovacije in prihrankov je naslednji:

- opis starega (obstoječega) stanja in njegove tehnično-tehnološke in varnostne slabosti;
- predlog in opis ideje, izvedbe izboljšave, pričakovane koristi in prihranki;
- material in delo, porabljena za izboljšavo;
- rezultati izboljšave in opis dejanskih koristi.

Prihranek izboljšave je razlika med sedanjim – novim in prejšnjim – starim stanjem z odštetimi stroški za izdelavo.

Obračun posebnega nadomestila se izvrši na podlagi letnih koristi in prihrankov.

Marsikateri novator vidi največjo težavo v prijavi in opisu svoje izboljšave. Dejansko bi tu morale večjo odgovornost prevzeti strokovne službe in nadrejeni. Zaukrat pa je še tako, da mora avtor sam uveljavljati svojo idejo in se za to tudi malo potruditi.

Upam, da je prispevek dal komu od bralcev spodbudo za tehnično ustvarjanje, kajti poleg vseh težav, ki jih ima novator, so občutki ob uspešnih rezultatih redko dano zadovoljstvo, da si nekaj novega prispeval v zakladnico človeških sposobnosti in dosežkov, čeprav je tvoj delež skromen v primerjavi z rezultati vsega človeštva.

Upam, da bo članek spodbudil mlajše pri poklicnih odločitvah, da se bodo lažje odločali za tehnično-proizvodno smer študija in dela. Kdor ima kakršnekoli pomisleke ali želi dodatna pojasnila ali pomoč pri novatorskem delu, naj povpraša člane DIATI Jesenice, ki jih je v Železarni preko 250 (vseh avtorjev izboljšav je preko 600).

Skupaj s komisijami pri odborih za gospodarstvo delavskih svetov temeljnih organizacij ter z osnovnimi organizacijami sindikata lahko pomagamo pri vseh problemih inventivne dejavnosti.

J. Faletić – DIATI

TUDI PRI REMONTIH LAHKO PRIHRANIMO, ČE ...

Leto 1980 bo leto vsestranskih stabilizacijskih prizadevanj, kamor sodi stalna bitka za boljše izkoriščenost delovnega časa in delovnih naprav, za dosledno tehnološko disciplino, za večjo produktivnost in ne nazadnje za štednjo na vseh področjih.

Pri vsem tem moramo imeti stalno pred očmi, kako in kje lahko zmanjšamo proizvodne stroške oziroma režijo. Kako bomo delali s čim manjšimi stroški, da bo naš celoten prihodek in dohodek čim boljši, oziroma da bodo naši poslovni rezultati v nezavidljivi svetovni gospodarski situaciji čim boljši. To vse pa bo imelo ugodne posledice v celotni družbeni reprodukciji.

Če proizvodnja nemoteno teče, je vse lepo in prav, polizdelke in končne izdelke (pločevino, žico, profile, žeblice ...) transportiramo do kupca, naročnika, ta jih plača ... prihodek priteče v našo tovarno.

Bolj neugodno je, če se kaj polomi, če se remont zaradi Petra, Pavla, Janeza, Francelna, Mustafa podaljša, če naprava stoji ... takrat ni proizvodnje ... takrat ni izdelkov, ki bi jih prodali naročniku ... takrat je ogrožen plan, pa tudi redna dobava kupcem.

Ob tem, da smo lani pomembno zaostali za planom, moramo že ob začetku leta razmišljati o vseh komponentah, ki nam zagotavljajo, da bomo plan dosegli. Več in boljše delati ... to govorimo že vsa leta, govorijo politiki, ekonomisti, inženirji, tehniki, vse pa kaže s prstom na delavca ...

Kaj pa, če bi enkrat stvari malo drugače postavili: kaj če smo premalo organizirani tehniki, inženirji, ekonomisti? Ali nismo večkrat podobni tistim mladim očarljivim tujincem, ki vse vedo in vse znajo, ki zelo rade veliko o vsem govorijo, ko jih pa posadiš za pisalni stroj, pa tipkajo na dva prsta! Kaj, če smo mi tisti, ki smo premalo naredili, da bi delo nemoteno potekalo?

In če vprašas asistenta delovnih naprav na plavžu, jeklarni, valjarni ... »lahko vidim operativni plan remontov za mesec januar«, te bo začuden pogledal rekoč: »Ljuba duša, kako naj ga pa izdelam, ko pa ne bo držal, ko bo pa izvajalec našel kup izgovorov, da nima delavcev, razpoložljivih sredstev, da je termin prenapet ... da ima že tako in tako mnogo popravil ... nazadnje je pa še slabo popravljivo, da je naprava že drugi dan v zastoju ...«. Proizvodnje ni in spet smo v začaranem krogu.

Zdaj pa pogledjmo tole paradoksalno tezo: če vzdrževalec sedi in mu stroj lepo teče je dober znak, sliši se sicer čudno, vendar tako je, če pa vzdrževalec sedi in stroj miruje z zlomljeno osjo, je nekaj hudo narobe: ali je vzdrževalec len ali indifrenten ali pa priprava dela spi. Takemu vzdrževalcu in taki pripravi dela in vsem tistim, tudi vodilnim, ki so odgovorni za organizacijo dela, je potrebno povedati, da se s tem dela velika škoda, da se meče kruh na cesto, svoj in sodelavcev! Nikjer ni zapisano, da tudi delavec, torej podrejeni pri vsej tovarniški hierarhiji, ne bi smel opozoriti svojega nadrejenega delovodja, vodja oddelka, vodja temeljne organizacije dela na vse anomalije na njegovem delovnem področju. Nasprotno, delavec ima vso PRAVICO IN DOLŽNOST, da opozarja, za to je SAMOUPRAVLJAVEC. To neodtujljivo pravico mu daje ustava, zakon o združenem delu, statut Železarne ... Premostimo že enkrat tisto staro miselnost, da so naši »šefi« alfa in omega in da so le oni za vse odgovorni!

Neprižaden odnos do dogajanja v delovnem okolju lahko označimo kot malomarnost, kot hujšo kršitev delovne obveznosti. Seveda vesten delavec ne bo dopustil, da mu stroj miruje, iskal bo napako toliko časa, dokler jo ne bo odpravil. In skušal jo bo čimprej odpraviti. Le 15. v mesecu se mu bo čudno zdelo, zakaj je dobil v kuverti prav toliko kot njegov kolega Miha, ki ni mignil s prstom! Najprej ga bo zelo prizadelo, z meseci, leti pa bo tudi on postal neprižaden. Otopel bo in na sestanku svoje samoupravne delovne skupine ne bo odprl ust, ker se mu bo vse tisto ponavljajoče in utrudljivo čevkanje, kaj bi morali storiti, pa nismo, zdelo preneumno.

Da takega samoupravljalca smo naredili mi tehniki, inženirji, ekonomisti, pravniki-birokrati, ker nismo dovolj inventivni niti glede boljše organizacije dela, niti glede doslednejšega uresničevanja delitve osebnega dohodka po delu in rezultatih dela.

Kaj storiti, kako organizirati delo, da bomo imeli pregled nad njim, da bomo videli, kako IN ZA KOLIKO smo kaj naredili! To: KDO in KOMU je kaj dolžan, je vprašanje zdaj! Saj poznamo tisti star pregovor – čisti računi, dobri prijatelji.

V elektrojeklarni imajo na ASEA in LECTROMELT električni peči izdelane operativne plane za enodnevne remonte do minute natančno! Takemu planu, v katerem so

razčlenjene vse faze dela (okrog 60) in natančno po terminu določeni vsi izvajalci za 24 ur, pravimo gantogram. Pri tako izvrstno serviranih podatkih ni nobena »modrost« izračunati vrednost dela. Takoj tudi lahko ugotovimo, koliko nas remont stane, če je prekoračen za eno samo uro, natančno tudi lahko ugotovimo, kateri izvajalec je prekoračil planirani remont.

Zato je TOZD Remontne delavnice izdelala pravilnik o nagrajevanju, ki določa, za koliko odstotkov pripada stimulacija delavcem v primeru predčasne izvršitve remonta, oziroma za koliko odstotkov se odtegne del dohodka v primeru prekoračitve remonta.

Težji problemi so pri večdnevnih remontnih Siemens-Martinovih pečih. Tu vnaprej ni mogoče izdelati operativnega plana, gantograma, pravijo asistenti. Šele po rušenju dela peči se namreč pokaže, izmeri, koliko opeke je potrebno na novo vzdizati, obnoviti. Tu imamo opravka z zunanjimi izvajalci (Vatrostalna), le-ti so plačani od tone podtega, oziroma vgrajenega ognjevzdržnega materiala, ki ga sami dobavljajo! Vatrostalci delajo predvsem ponoči, zakaj, natanko ne ve nihče, dejstvo pa je, da si sami po svojih normah obračunavajo ure in da se jim glede termina prav hudo ne mudi, naši vzdrževalci pa se morajo hočeš-nočeš prilagoditi njim! Žal je to edino podjetje v bližini Železarne, ki podira in gradi peči, tako da je kakršnakoli primerjava z drugim izvajalcem glede učinka dela in cene izdelavne ure v tem trenutku nemogoča.

Za ilustracijo lahko navedemo, da nas enodnevni remont ASEA električne peči velja brez vsakega materiala okrog 35.240,00 din, oziroma nekaj manj kot 1.500,00 din na uro. Če bi upoštevali še material in morebitni izpad proizvodnje, bi seveda te številke morali pomnožiti s faktorjem 6–8 ali nemara še več!

Naj bo tako ali drugače, mirne vesti lahko zaključimo: vsako nepredvideno večje popravilo, vsak remont, ki ni izveden po planu, močno vpliva na nižji prihodek in dohodek TOZD in s tem tudi na naš lastni žep. Najbolj ga občuti proizvodnja in izvajalci (vzdrževalci, delavnice) sami, saj porabijo več časa, več sredstev, kot je predvideno, vsi ti stroški pa bremenijo ves kolektiv. Železarna navezuje nastopa z vsemi svojimi temeljnimi organizacijami združenega dela in skupnimi službami navzven kot enotno podjetje, prav zato bi morali biti vsi člani kolektiva na vseh ravneh živo zainteresirani, da bi delo potekalo brez večjih zastojev in dolgih sestankov, na katerih se razprave vlečejo kot jara kača.

Prihajajo časi, ko bomo morali drug drugemu predložiti čiste račune! Vsem od čistilke do predsednika poslovnega odbora mora pa biti jasno, da naprava, ki zaradi takšnega ali drugačnega vzroka miruje, ne proizvaja, je mrtev kapital, železo, ki rjavi, gnije, kmalu je uporabno le še za pretopitev. Če se bo vsak od nas vprašal ob mirujočem stroju napravi, koliko nas je veljal, koliko je v njem tudi njegovega minelega dela, se bo verjetno tudi naš odnos do vzdrževanja in še zlasti do ravnanja s stroji spremenil. Takrat šele bomo lahko govorili o dobrem delu, o prihrankih, o večjih dohodkih, ki zanimajo nas vse.

Tomaž Iskra

Železarski globus

AVSTRILIJA

Po avstrijskih podatkih se je svetovna zmogljivost kisikovih konvertorjev za proizvodnjo surovega jekla povečala v zadnjih dveh letih za približno 16 %, na okoli 520 milij. ton in z dodatno načrtovanimi za 135 milij. ton. Povečanje načrtovanih proizvodnih zmogljivosti gre predvsem na račun LR Kitajske z 18,5 milij. ton, Sovjetske zveze z 39 milij. ton in še nekaterih vzhodno-evropskih socialističnih držav. V industrijsko visoko razvitih državah zahodnega sveta kot so ZDA, Japonska, Zvezna republika Nemčija in Francija skoraj ni predvideno povečanje proizvodnih zmogljivosti jekla s kisikovimi konvertorji. Na takšen razvoj v teh državah vpliva delno slabša gospodarska situacija delno povečanje proizvodnje v velikih obločnih električnih pečeh z ali brez uporabe direktne redukcije železove rude. Poleg tega se tudi vedno bolj uveljavljajo konvertorji s pihanjem kisika skozi dno.

Sodelavka v obratu družbene prehrane (SK)

PRIPOROČILA O IZRABI SKLADA LETNEGA DELOVNEGA ČASA

Z namenom, da se pospeši uresničevanje določb sedmega odstavka 184. člena in 185. člena zakona o združenem delu ter določb drugega in tretjega odstavka 64. člena, 66. in 69. člena zakona o delovnih razmerjih o izrabi sklada letnega delovnega časa v temeljnih in drugih organizacijah združenega dela in v zvezi s potrebo po organiziranem prizadevanju delavcev v združenem delu in vseh družbeno-političnih dejavnostih, da bo plan izrabe delovnega časa kot podlaga za organiziranje in produktiven potek delovnega procesa in poslovanja v vseh temeljnih in drugih organizacijah združenega dela postal v praksi poglavitni planski ukrep za optimalno razporeditev in izrabo delovnega časa, sprejemajo izvršni svet skupščine SR Slovenije, predsedstvo republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije in izvršilni odbor Gospodarske zbornice Slovenije naslednja

PRIPOROČILA:

Delavci v temeljnih in drugih organizacijah združenega dela so dolžni vsako leto sproti načrtovati izrabo letnega delovnega časa. Pri tem morajo zagotavljati čim popolnejšo in smotnejšo izkoriščenost delovnih sredstev in delovnega časa ter čim učinkovitejšo in produktivno izkoriščenost svojega dela. Da bo razporeditev delovnega časa zagotavljala usklajenost skupnega dela v temeljni organizaciji in skupnega dela in skupnega dela z delavci v drugih temeljnih organizacijah

združenega dela, s katerimi so povezani pri uresničevanju skupnih in družbenih interesov, kakor tudi zadovoljevanju potreb ljudi, ki uporabljajo njihove storitve, naj delavci v temeljnih in drugih organizacijah združenega dela:

1. Vsako leto sprejemajo plan sklada letnega delovnega časa, upoštevajoč pri tem vse elemente, določene v zakonu o združenem delu in zakonu o delovnih razmerjih.

Plan letne razporeditve delovnega časa, zlasti tudi plan dni, ko se dela in dni, ko se ne dela, mora biti znan

vsem delavcem temeljne organizacije (interni koledar).

2. Pri razčlenitvi delovnega časa v planu izrabe sklada letnega delovnega časa se proučijo morebitne uvedbe prožnejših oblik delovnega časa (stopničasti, drseči oziroma gibljivi delovni čas).

Takšne oblike delovnega časa je primerno uvesti pri delih, ki po svoji naravi in organiziranosti to prenešajo in jim je taka razporeditev delovnega časa v korist. Prožnejše oblike delovnega časa morajo zagotoviti večjo produktivnost dela, boljše izrabo delovnih sredstev in delovnega časa. Ob takšnem razporeditvi delovnega časa pa je potrebno zagotoviti usklajenost skupnega dela v temeljni organizaciji in skupnega dela z delavci v drugih temeljnih organizacijah zaradi uresničevanja skupnih interesov.

3. Načrtno in v sodelovanju s samoupravnimi interesnimi skupnostmi, sveti potrošnikov in drugimi oblikami organizacij porabnikov storitev se takoj prične, v kolikor to še niso uredili, urejati probleme pri usklajevanju delovnega časa delavcev v temeljnih in drugih organizacijah združenega dela s področja prometa in zvez, prometa blaga na drobno, gostinstva in turizma, obrti in drugih storitvenih dejavnosti družbenih dejavnosti in upravnih organov, kjer je potrebno, da je razporeditev delovnega časa usklajena s potrebami delavcev in občanov, kakor tudi z življenjskimi razmerami v kraju, v katerem živijo.

4. Izvršni sveti skupščin občin v zvezi z usklajevalno vlogo organov skupščin občin, ki jo imajo po zakonu o delovnih razmerjih pri planiranju razporeditve delovnega časa in izvajanja sprejetih planov izrabe sklada letnega delovnega časa, spremljajo ali delavci temeljnih in drugih organizacij združenega dela pravčasno sprejemajo te plane.

5. Osnovne organizacije Zveze sindikatov Slovenije dajejo pobude za proučitev potrebnih sprememb pri razporeditvi delovnega časa oziroma pri pripravi letnih planov delovnega časa. To aktivnost osnovnih organizacij je potrebno usklajevati v občinskih svetih Zveze sindikatov Slovenije.

6. Gospodarska zbornica Slovenije bo pospešila uresničitev svoje pobude, da organizacije združenega dela v okviru splošnih združenj prometa in zvez, trgovine, turizma in gostinstva, drobenga gospodarstva,

komunalnega in stanovanjskega gospodarstva skupno z medobčinskimi gospodarskimi zbornicami izdelajo ustrezne strokovne podlage za urejanje delovnega časa, da bo razporeditev delovnega časa zagotavljala zadovoljevanje potreb delavcev in občanov, učinkovito izrabo delovnega časa ter doseganje optimalnih poslovnih rezultatov: medobčinske gospodarske zbornice pa

bodo sodelovale pri urejanju delovnega časa v družbenih dejavnosti in organih uprave.

Ljubljana, 26. decembra 1979

Gospodarska zbornica Slovenije
Predsednik: Andrej VERBIČ
Republiški svet Zveze sindikatov Slovenije

Predsednik: Vinko HAFNER
Izvršni svet skupščine SR Slovenije
Predsednik: dr. Anton VRATUŠA

Sodelavka v elektroodnem obratu (IK)

PRODAJA V MESECU DECEMBRU 1979

(Nadaljevanje s 1. strani)

7% ali 1.023 din/t višja od planirane. Količina prodaje v decembru je v primerjavi z decembrom lanskega leta višja za 1% ali 261 ton, njena vrednost pa je višja za 19% oziroma 95 milij. din.

Pregled prodaje v posameznih TOZD kaže, da se mesečni količinski plan presegli v Valjarni debele pločevine, Hladni valjarni Bela, Jeklovniku in Elektrodah, medtem ko imajo vse ostale TOZD nižjo prodajo kot smo planirali. Poprčne prodajne cene so pod planiranimi v obeh hladnih valjarnah, za vse truhe izdelke pa odstopajo navzgor za 6 do 40%. To se odraža tudi na preseganju planirane realizacije, ki je največje v Jeklovniku (37%), sledijo pa Vratni podboji (16%), Elektrode (13%), Valjarna blumingštel (12%) in Valjarna debele pločevine (6%).

Kumulativni podatki o prodaji kažejo, da je železarna v letu 1979 prodala 443.603 ton svojih izdelkov po povprečni prodajni ceni 14.264 din/t. S tem smo dosegli 6.143,5 milij. din osnovne realizacije, ki se je z

realizacijo storitvenih TOZD, ostalo realizacijo in realizacijo Kovinoservisa povečala za 184,1 milij. din in znaša za leto 1979 skupaj 6.327,6 milij. din.

Dejanska količina zaostaja za planirano za 6%, vrednost pa za 3%. Povprečna prodajna cena je za 3% ali 412 din/t višja, kot je prodajna cena za planirani asortiment. Odstopanje rezultatov, doseženih v letu 1979, pa je v primerjavi z letom poprej še večje, saj je bilo prodanih za 1% več izdelkov in dosežena za 25% večja realizacija.

Le dve TOZD sta v letu 1979 presegli planirano količino prodaje (Livarna za 2% in Jeklovnik za 6%), ostale TOZD so se planu precej približale, večji zaostanek pa izkazuje TOZD Valjarna blumingštel (19%) in Valjarna žice in profilov (12%). Realizacija je v večini TOZD presegla planirano višino — največ v Jeklovniku (22%), v ostalih TOZD pa se giblje med 2 in 15%. Za planirano realizacijo pa zaostajajo največ v Hladni valjarni Bela (19%) in Valjarni žice in profilov (11%).

Sm.

IZVRŠITEV DRUŽBENEGA PLANA PRODAJE ZA DECEMBER 1979

TOZD	IZVRŠITEV DECEMBER 1978			DRUŽBENI PLAN DECEMBER 1979			IZVRŠITEV DECEMBER 1979			INDEKSI					
	Količ. t	Cena din/t	Vrednost din	Količ. t	Cena din/t	Vrednost din	Količ. t	Cena din/t	Vrednost din	Kol. 8/2	Cena 9/3	Vred. 10/4	Kol. 8/5	Cena 9/6	Vred. 10/7
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Livarna	151,0	20.922	3.158.427	60	24.000	1.440.000	37,9	27.001	1.024.903	25,1	129,1	32,4	63,2	112,5	71,2
Valj. blumingštel	6.235,0	12.652	78.883.439	7.260	12.899	93.647.800	6.477,3	16.205	104.967.614	103,9	128,1	133,1	89,2	125,6	112,1
- blumingštel	506,5	11.843	3.630.306	410	9.085	3.724.900	381,9	12.946	4.944.902	124,5	109,3	136,4	93,1	142,5	132,8
- žice in prof.	5.728,5	12.693	75.253.133	6.850	13.127	89.922.900	6.095,4	18.410	100.022.712	102,8	129,3	132,9	89,0	125,0	111,2
Valj. debele pločev.	3.585,2	7.661	27.464.962	2.580	8.668	22.362.044	1.477,6	10.150	14.997.485	41,2	132,5	54,6	57,3	117,1	67,1
Hladna valjarna Bela	8.959,8	11.323	100.827.511	8.890	11.525	100.147.533	8.899,0	12.211	106.223.591	97,1	108,5	105,4	100,1	106,0	106,1
Hladna valjarna Jesenice	6.855,6	13.083	89.691.885	8.100	17.652	142.960.556	10.029,6	14.016	140.572.567	146,3	107,1	156,7	123,8	79,4	98,3
Žičarna	4.217,5	14.233	60.025.408	4.360	14.993	65.732.741	1.903,5	16.364	31.150.185	89,4	120,4	107,6	81,3	84,3	92,3
Profilarna	1.958,7	10.793	21.139.666	2.570	11.294	29.025.076	3.714,9	17.366	64.514.581	88,1	122,0	107,5	84,8	115,8	98,2
- HOP	1.838,5	9.926	18.248.689	2.410	10.139	24.435.810	1.925,1	10.466	20.147.459	104,7	116,8	129,3	84,4	111,6	94,1
- rončale				30	34.760	1.042.822	69,2	35.607	2.483.016				79,9	103,2	82,5
- stebr. + distančn.	50,0	18.678	934.502	10	20.609	206.095	85,5	20.941	1.791.074	171,0	112,1	191,7	230,7	102,4	236,2
- diski	70,2	27.857	1.956.475	120	27.836	3.340.349	88,1	33.182	2.924.488	125,5	119,1	149,5	85,0	101,6	88,1
Skladšče 38	196,0	21.718	4.256.520	165	23.529	3.882.285	135,0	28.127	3.797.648	68,9	129,5	73,4	119,2	87,6	87,6
Vratni podboji	74,5	26.427	1.968.636	100	22.611	2.261.119	98,7	26.643	2.627.976	132,5	100,8	135,5	98,7	117,8	97,8
Jeklovnik	1.843,8	22.673	41.804.352	1.610	19.525	31.435.632	1.748,9	24.568	42.968.822	94,9	108,4	102,8	108,6	125,8	116,2
Elektrode	2.487,3	11.349	28.229.017	2.320	13.342	30.953.541	2.547,0	13.628	34.709.555	102,4	120,1	123,0	109,8	102,1	113,2
- elektr., var. z., prašek, masa, elektr. žgb.	2.261,9	12.401	28.051.480	2.115	14.563	30.800.981	2.406,4	14.398	34.646.567	106,4	116,1	123,5	113,8	98,9	112,5
- ognjevar. mat.	225,4	788	177.527	205	744	152.560	140,6	448	62.988	62,4	56,9	35,5	56,2	60,2	41,3
Željarna	727,6	11.020	8.017.941	1.030	8.329	8.578.630	644,4	11.686	7.529.661	88,6	106,0	93,9	62,6	140,3	87,8
OSNOVNA REALIZACIJA	39.421,4	(12.542)	494.414.170	41.205	(13.739)	566.116.308	39.681,7	(14.677)	582.410.635	100,7	117,0	117,8	96,3	106,8	102,9
Realizac. storitev TOZD			3.062.682			4.278.600			3.265.171			106,6			76,3
Stat. realizac. vključ.															
Družbena prehrana			7.044.360			7.134.230			11.028.641			156,6			154,6
IK, ZUNANJA REALIZACIJA	39.421,4	(12.798)	504.521.212	41.205	(14.016)	577.529.138	39.681,7	(15.037)	596.704.447	100,7	117,5	118,3	96,3	107,3	103,3
Kovinoservis						3.596.050			3.516.976						97,8
KUPAJ	39.421,4	(12.798)	504.521.212	41.205	(14.103)	581.125.188	39.681,7	(15.126)	600.221.423	100,7	118,2	119,0	96,3	107,3	103,3

IZVRŠITEV DRUŽBENEGA PLANA PRODAJE OD JANUARJA DO DECEMBRA 1979

OZD	IZVRŠITEV OD I – XII 1978			DRUŽBENI PLAN I – XII 1979			IZVRŠITEV OD I – XII 1979			INDEKSI					
	Količ.	Cena	Vrednost	Količ.	Cena	Vrednost	Količ.	Cena	Vrednost	Kol.	Cena	Vred.	Kol.	Cena	Vred.
	t	din/t	din	t	din/t	din	t	din/t	din	8/2	9/3	10/4	8/5	9/6	10/7
	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
eklarna	7,9	9.900	78.408												
ivarna	990,9	22.724	22.518.572	700	24.000	16.800.000	714,3	25.926	18.520.077	72,1	114,1	82,2	102,0	108,0	110,2
alij. blumingštel	68.859,0	11.103	764.548.282	85.000	12.823	1.089.955.000	68.671,3	14.690	1.008.780.461	99,7	132,3	131,9	80,8	114,6	92,6
- blumingštel	4.268,8	10.058	42.934.978	7.650	9.002	68.865.300	5.713,0	12.410	70.896.946	133,8	123,4	165,1	74,7	137,9	103,0
- žice in prof.	64.590,2	11.192	721.613.304	77.350	13.201	1.021.089.700	62.958,3	14.897	937.883.515	97,5	133,1	130,0	81,4	112,8	91,9
alij. debele pločev.	33.869,8	7.425	251.479.932	30.700	8.428	258.739.860	27.137,6	8.452	229.376.141	80,1	113,8	91,2	88,4	100,3	88,7
ladna valjarna Bela	100.395,5	10.048	1.008.740.160	96.700	11.223	1.085.214.802	95.028,4	12.388	1.177.211.498	94,7	123,3	116,7	98,3	110,4	108,5
ladna valjarna Jesenice	76.441,8	11.576	884.857.457	93.750	17.141	1.606.937.806	92.426,7	14.045	1.298.131.015	120,9	121,3	146,7	98,6	81,9	80,8
ladna valjarna	27.908,4	11.655	325.275.549	27.700	14.111	390.874.700	27.093,3	14.750	399.821.620	97,1	126,6	122,9	97,8	104,5	102,2
ladna valjarna	49.554,7	13.156	651.934.508	50.670	14.690	744.347.830	49.964,4	15.633	781.093.161	100,8	118,8	119,8	98,6	106,4	104,9
ladna valjarna	23.631,7	9.885	233.598.197	25.830	11.035	285.036.159	23.620,6	12.365	292.074.529	100,0	125,1	125,0	91,4	112,1	102,5
ladna valjarna	22.380,5	9.178	205.502.144	24.040	9.792	235.411.679	21.660,5	11.105	240.543.378	96,7	121,0	117,1	80,1	113,4	102,2
ladna valjarna	103,8	26.999	2.801.247	270	33.968	9.171.360	243,4	33.031	8.040.403	234,5	122,3	287,0	90,1	97,2	87,7
ladna valjarna	295,5	19.399	5.732.981	120	20.126	2.415.120	805,2	17.846	14.369.829	272,5	92,0	250,7	671,0	88,7	595,0
ladna valjarna	841,9	23.234	19.561.825	1.400	27.170	38.038.000	911,5	31.947	29.120.919	108,3	137,5	148,9	65,1	117,6	78,6
ladna valjarna	1.050,9	19.254	20.233.543	1.930	23.529	45.410.970	607,2	28.701	17.426.295	57,8	149,1	86,1	31,5	122,0	38,4
ladna valjarna	857,9	26.059	21.497.926	1.250	22.843	28.553.848	1.125,9	24.992	28.137.657	131,2	99,7	130,9	90,1	109,4	98,5
ladna valjarna	20.517,1	18.837	386.490.163	18.550	19.538	362.431.250	19.579,8	22.528	441.083.265	95,4	119,6	114,1	105,6	115,3	121,7
ladna valjarna	26.598,7	10.808	287.482.644	27.730	12.881	357.185.515	27.065,5	12.800	346.425.746	101,8	118,4	120,5	97,6	99,4	97,9
ladna valjarna															
ladna valjarna	22.171,4	12.844	287.779.924	25.330	14.101	355.399.435	24.291,8	14.176	344.363.028	109,6	110,4	119,7	100,5	96,9	
ladna valjarna	4.427,3	610	2.702.720	2.400	744	1.786.080	2.773,7	744	2.062.718	62,6	122,0	76,3	115,6	106,0	115,5
ladna valjarna	10.815,6	8.810	95.280.009	11.490	8.089	92.938.220	10.568,4	9.991	105.584.092	97,7	113,4	110,8	92,0	123,5	113,6
ladna valjarna	441.499,9	(11.221)	4.954.015.350	472.000	(13.484)	6.364.425.960	443.603,4	(13.849)	6.143.470.557	100,5	123,4	124,0	94,0	102,7	96,5
ladna valjarna			25.318.913			36.612.200			40.099.358			158,4			109,5
ladna valjarna			88.537.066			95.875.860			97.370.205			110,0			101,6
ladna valjarna	441.499,9	(11.479)	5.067.871.329	472.000	(13.765)	6.496.913.960	443.603,4	(14.159)	6.280.940.120	100,5	123,3	123,9	94,0	102,9	96,7
ladna valjarna						41.000.000			46.608.528						
ladna valjarna	441.499,9	(11.479)	5.067.871.329	472.000	(13.852)	6.537.913.960	443.603,4	(14.264)	6.327.548.648	100,5	124,3	124,9	94,0	103,0	96,8

MEŽAKLJA NAJ REŠI ZDRAVSTVENE TEGOBE NAŠEGA DELAVCA

Pred leti sem se navduševal za Mežakljo kot rekreacijskim centrom, oziroma počitniškim domom za naše delavce, kjer bi se telesno in duševno rehabilitirali. Takrat je bila taka misel prezgodnja, danes pa ne več.

Pred kratkim sem se pogovarjal s Francem Hrastarjem in beseda je nanesla na Mežakljo. Pokazal mi je elaborat, ki ga je napisal na osnovi ogleda razmer v bivšem domu na Mežaklji posebna komisija. Torej se je začelo govoriti in pametno misliti, morda se bo v bližnji prihodnosti začelo tudi delati.

Zakaj poudarjam ravno Mežakljo. Odgovor je preprost: zaradi ugodnih klimatskih pogojev. Že v stari Jugoslaviji so vedeli strokovnjaki za Mežakljo, zato so svetovali in zgradili kraljevsko rekreacijsko naselje. Torej, če je bilo za Karadžordževića dobro, zakaj ne bi bilo danes v socialistični domovini za delavce.

Današnja medicina proučuje dejavnike kot posredne ali neposredne vzročne bolezni že od svojih prvobitnih začetkov. Zato pojem varstva okolja za medicino ni nov, spreminja se in dozoreva le njegova vsebina. Pogledi in misli so se nekoč sukale le okrog posameznika in njegove ožje okolice, danes pa so usmerjene na varstvo celotnega prebivalstva. Kot sta se razvijala in spreminjala znanje in idejnost, so se spreminjali tudi načini pristopa, menjavali pa so se tudi kadri, ki so skrbeli za tako varstvo ljudi. V začetku je to bil splošni zdravnik, pozneje zdravnik specialista medicine dela, danes pa je med prvimi zdravnik epidemiolog, kajti današnje spoznanje ni več vezano samo na bivalni prostor oziroma na delovno okolje neke tovarne, temveč na varstvo širšega okolja, ki lahko ugodno ali neugodno vpliva na življenje sedanjih in bodočih rodov. Čeprav je varstvo okolja naloga vseh občanov, se zdravstveno izobraženi delavci le ne moremo iznebiti vtisa, da so sedanje akcije preveč modno pobarvane in da poskušamo na novo odkriti že zdavnaj dognana spoznanja. Medicina se v okviru higijene na znanstveni osnovi že najmanj sto let ukvarja s to problematiko in ima na tem področju že veliko izkušenj. Edino, kar ji lahko zamerimo, je to, da se v svojih razpravah ukvarja preveč s človekom, ki je — kot se zdi najodpornjši predstavnik biosfere, saj se je s tehniko zmogel prilagoditi tudi najneugodnejšim vplivom okolja. Človekova sposobnost prilagajanja gre celo tako daleč, da bi bil verjetno sposoben preživeti skoraj vse živali in rastline, razen morda zajedalcev in enoceličnih mikroorganizmov.

Pri nas so klimatski pogoji že znatno boljši, toda še vedno ne najbolj. Oglejmo si samo en škodljiv primer industrijske škodljivosti: žveplov dioksid. Dokaz za to so podmežakljiska jabolka, ki se spreminijo zaradi žveplovega dioksida v ozračju.

Industrijski zrak v splošnem ni dober zaradi izpušnih plinov, saj in prahu. Posledica takega onesčičenja zraka so bile pred leti smradne cone Jesenic in številne klimatske bolezni. Izboljšanje stanja je v sami preventivi, to je vsak prosti čas preživeti v prirodi.

Mežaklja ni visoka, spada v Julijske Alpe, njeni vrhovi so: Jerebikovec (Repikovec) 1593 m, Petelin 1446 m, Plovski vrh 1299 m, Obleh 1261 m in Baba 885 m. Številne planine imajo tudi svoje višine, tako, na primer, Planina Mežaklja 1385 m, Zg. Kozjek 1225 m, za Planino Spodnji Kozjek ni podatkov, Planina Vrtača 1140 m in planina Obleh 1002 m, za planino Obranco, poznano iz NOB, ni višinskih podatkov.

Ostaneta še planini Ravne 951 m in Stermole 960 m.

K planini Ravne je možen pristop po cesti z Jesenic preko Poljan in od tam na vse strani po Mežaklji.

Mežaklja naj bi postala eldorado planinskega zraka in flore. Ljudem svetujemo klimatsko zdravljenje v primeru indikacij bolezni in to v planinah. Že dolgo je znano zdravstveno delovanje višjih plasti ozračja in biosfere.

Znano je, da ima Mežaklja ugodne vremenske vplive na počutje ljudi in tudi na njihovo bolezensko stanje. Človeku moramo pomagati sedaj, ko je še čas in ne čakati nepopravljivih posledic.

Geografski položaj Mežaklje ima vse pogoje, da koristno združimo parametre medicine in okolja. Bioprognozo bo zdravnik po svoji presoji uporabil za preventivne in diagnostične namene. Na osnovi biometeorogramov bo zdravstvena služba

ugotavljala vpliv vremenskih dražljajev na sledeče bolezni, ki so pri nas problematične: nevrološke, revmatične, vnetja dihalnih poti, motnje krvnega obtoka in posledice poškodb in operacij.

Poleg sončnih dni moramo računati na slabe dneve. En deževni dan je lahko tudi zelo zdrav. Po dežju čuti človek čist zrak in olajšanje zaradi izpraznitve električnega potenciala. Deževni dan omogoča, da se človek spočije in naspi.

Mežaklja je klimatsko zdravišče. To področje naj bi sprostito človeka dnevnih srčbi. Mežaklja spada med visokogorska klimatska področja z mnogo svežega zraka in sonca v vseh letnih časih. Zaradi smrekovega gozda je v ozračju mnogo eteričnega olja.

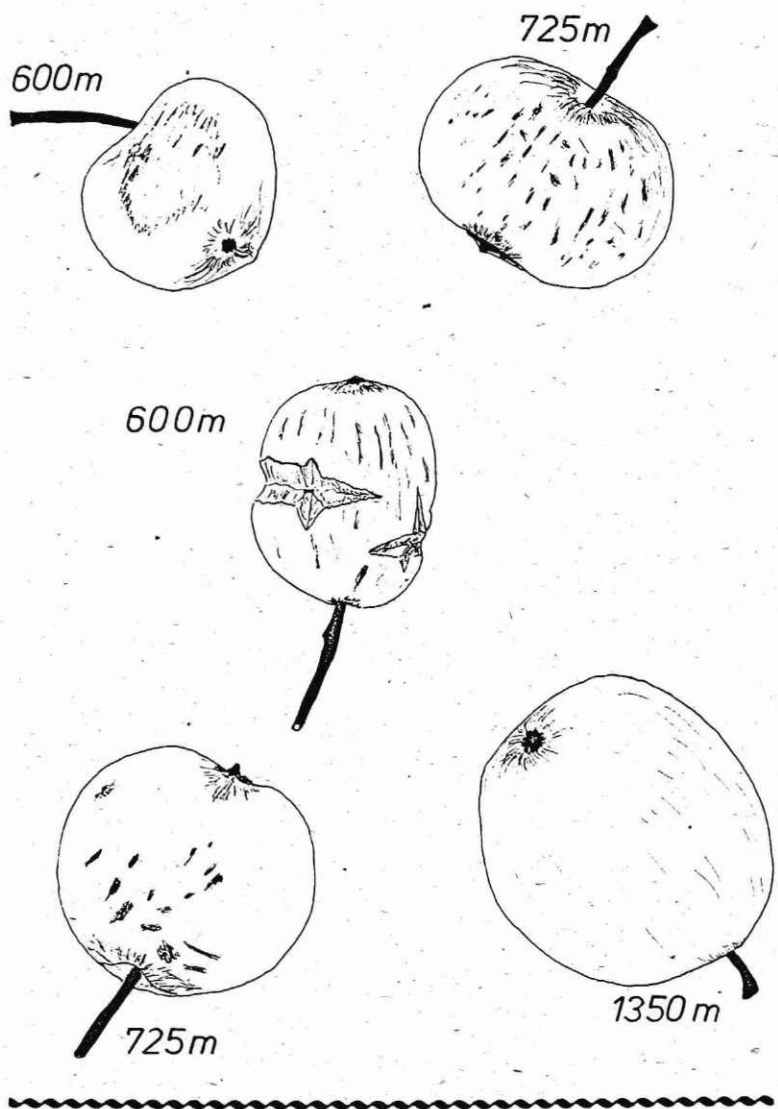
Poleg dobrih klimatskih pogojev ima človek možnost pridobiti si tudi telesno kondicijo, s tem pa obrambo proti boleznim lokomotornega sistema.

Mežaklja pa je ugodna tudi za tiste, ki so slabokrvni, hipertonični in astmatiki ter rekonvalescenti.

Vsak od nas mora prispevati za zdravje! Brez tablet v gore, kjer je čist zrak in mir! Izpolnitev tega je na prvi pogled vezana na stroške, zavedati pa se moramo koristi tudi za naše potomce

dr. Aleksander Rjancev

VELIKOST IN OBLIKA JABOLK GLEDE NA ODDALJENOST IZVORA SO₂ V OZRAČJU

Osnova: jugoslovanska topografska karta 1:50.000

ORGANIZACIJA IN SPODBUDNO NAGRAJEVANJE (16)

Kljub sprejeti ustavi, zakonu o združenem delu se samoupravljalci pri uresničevanju teh načel srečujejo še s prenekaterimi težavami, ki jih bo potrebno odpraviti, če želimo, da bodo nujne družbene in samoupravne spremembe zaživele tudi v praksi.

Še naprej bo treba premagovati zaostalo mezdno miselnost, da je treba najprej zagotoviti osebne dohodke in potlej, kolikor od dohodka ostane uporabiti za razširjeno reprodukcijo. To opozorilo ni popolnoma pravi, ampak ima otipljiv odraz v praktični delitvi.

Statistični kazalci nas opozarjajo, da so si proizvajalci v skupinah z najnižjim ustvarjenim dohodkom v letu 1978, v prvem polletju lanskega leta povišali osebne dohodke za približno 12 indeksnih točk. Od 79 točk v preteklem letu, na 90,7 točk v prvih šestih mesecih letošnjega leta. To pa praktično pomeni, da so si proizvajalci z najnižjimi osebnimi dohodki še zmanjšali sredstva za razširjeno reprodukcijo. Če bi s takšno usmeritvijo nadaljevali, potem to zanesljivo ne more pripeljati do boljših gospodarskih rezultatov v prihodnosti!

Nič slabše kot za proizvajalce in organizacije združenega dela niso takšne usmeritve in gospodarska gibanja za udržiteljen narodnega gospodarstva. Posebej to velja še za trenutne razmere, ob zelo neugodni devizni plačilni bilanci. Razlika med cenami izvoženih proizvodov in uvoženega blaga, se je za naše gospodarstvo poslabšala za 4 odstotke. Za prihodnost to pomeni neugodnejšo mednarodno menjavo, ki jo je mogoče spremeniti v ugodno le v primeru, če se zmanjšajo stroški domače proizvodnje. To pa pomeni pri dosedanjih sredstvih za delo, z boljšo izrabo minulega in živega dela doseči pocenitev naših proizvodov, ki jih izvažamo za najmanj 4 odstotke; zmanjšati stroške, ki vplivajo na ceno za 4 odstotke (pri tem je nujno zniževanje stroškov živega dela ali zmanjševanje osebnih dohodkov, če ne zmanjšamo stroškov drugega) ali pa, kar bi bilo najbolj idealno, doseči z višje produktivnimi sredstvi za delo, tolikšno povišanje produktivnosti in znižanja stroškov, da s tem ne bi prizadeli osebnih dohodkov. Ker pa sredstev za nabavo nove, produktivnejše tehnologije trenutno nimamo na pretek, si s povečanim deležem osebnih dohodkov brez ustrezno povišane produktivnosti in zmanjševanja stroškov te možnosti še zmanjšujemo. Obeta se nam boleč ukrep, vsiljuje spoznanje: v takih pogojih menjava ni mogoče v enakem odstotku povišati osebnih dohodkov, kot se povečuje dohodek, ampak morajo osebni dohodki nekoliko zaostajati za rastjo dohodka.

VPLIV DRUŽBE NA DELITEV OSEBNIH DOHODKOV

Predvsem pa ni mogoče pristati na delitev, ko bi ob manjšem ustvarjenem dohodku, načeli sredstva za razširjeno reprodukcijo, da bi tako izplačali planirane osebne dohodke. Planirani osebni dohodki morajo biti zagotovljeni tudi s planiranim dohodkom! Ustvarjeni dohodek mora biti izhodišče, temelj delitve, ne vnaprej določena vrednost dela. Kajti to v praksi ne pomeni nič drugega, da plačujemo delo po planirani vrednosti, da delitev osebnih dohodkov uravnavamo po življenjskih stroških, kar močno diši po izravnavi stroškov za reprodukcijo delovne sile. S tako delitvijo proizvajalci načenjajo lastno in družbeno ekonomsko trdnost, gospodarnost.

Ob tem se zastavlja za samoupravljanje pomembno vprašanje: lahko razdeljujejo proizvajalci dohodek popolnoma po lastni presoji, ali imajo obveznosti tudi do družbene skupnosti? Treba je zapisati, da te obveznosti imajo, saj ne proizvajajo na lastnih sredstvih za delo, ampak so ta sredstva družbena in so njim le dana na uporabo, da na njih ustvarjajo dobrine za zadovoljevanje svojih in družbenih potreb. Ker pa družba in v njej posameznik potrebuje vse več sredstev za zadovoljevanje bogatejših potreb in možnosti, so proizvajalci za ustvarjanje teh ciljev, za pripravo možnosti delitve po bolj razvitih potrebah — dolžni neprestano izboljševati in povečevati sredstva za proizvodnjo!

Delavec nima pravice, da bi z osebnim dohodkom — zajemal del družbenega kapitala oziroma akumulacije, ki šteje po družbeno določenih kriterijih v razširjeno reprodukcijo, čeprav postanejo delavci z zakonom o združenem delu definitivno upravljalci družbenega kapitala. Zato se s samoupravnimi spo-

razumi, družbenimi dogovori in z zakonom morajo regulirati odnosi delitve po delu tudi na podlagi upravljanja družbenega kapitala, ne pa le na podlagi tekočega dela delavcev. (Edvard Kardelj: Svobodno združeno delo, str. 151.)

Po načelno jasni ugotovitvi in zahtevi se v praksi pojavljajo različna izkrivljanja, izgovori, upravičevanja in dokazovanja, da so bili proizvajalci spričo naraščanja stroškov in objektivnih težav zunaj delovne organizacije prisiljeni povišati osebne dohodke, čeprav niso ustvarili planiranega dohodka. S kazalci, ki naj bi ugotavljali poslovno uspešnost gospodarjenja posamične organizacije združenega dela, v primerjavi uspešnosti gospodarjenja v panogi, glede na produktivnost in vložena sredstva skušamo ugotovljati merila za delitev. Vgrajevali naj bi jih v samoupravne sporazume o delitvi. Žal pa se v praksi dogaja, da del organizacij združenega dela te dogovore krši. Postavlja se vprašanje, ki postaja ob neugodnih gospodarskih gibanjih še toliko ostrejša: imajo proizvajalci v posamičnih organizacijah združenega dela pravico, da kršijo sprejete samoupravne sporazume? In če jih kršijo, kakšne so družbene sankcije?

Odgovor na tako postavljeno vprašanje in prakso, je zelo težak. S trdnim zakonskim določilom, bi se širša družbene skupnost vmešala v delitev organizacij združenega dela. To bi bilo nepotrebno, če bi organizacije združenega dela izpolnjevale samoupravne dogovore. Če pa jih kršijo, kaj potlej? Nič manj pomembno — do kolikšne mere naj bi se družba z regulativi vključevala v delitev?

Menimo, da bi morali na samoupravni osnovi doseči spoštovanje samoupravnih sporazumov! To pomeni veliko politično nalogo in odgovornost. Vendar je bolje, da jo dosežemo na tej osnovi, kot na trdnih zakonskih določilih. V kolikor bi se pokazalo, da po tej poti tega ni mogoče doseči, potem bo treba poiskati najbolj ustrezne načine, da zagotovimo neprestano povečevanje akumulacije, sredstev za razširjeno reprodukcijo, ker je s tem povezan razvoj naše socialistične družbe in tudi samoupravnega sistema.

Vsa takšna določila pa bodo toliko težje izvedljiva, kolikor večje bodo razlike in možnosti za oblikovanje dohodka. Če bodo razlike ostale tolikšne kot doslej, potem bo težko samoupravno dogovarjanje in sporazumevanje zadrževati v predvidenih okvirih. Težko bo proizvajalce v panogah, kjer imajo visoko produktivnost, posebej še živega dela, a majhna sredstva za akumulacijo, majhen skupen dohodek upravitelj do tega, da bodo več dohodka vlagali v sredstva za razširjeno reprodukcijo, da bi obštetneje povečevali svoja in družbena sredstva za proizvodnjo. Kajti mimo vseh družbenih spoznanj, ekonomskih zakonitosti imamo opravke tudi z življenjskimi potrebami proizvajalcev. Hkrati pa je težko zagovarjati načelo, da proizvajalci, ki dosegajo produktivnost industrijsko razvitih držav, ne smejo imeti približno enakih osebnih dohodkov od drugih proizvajalcev, ki lažje ustvarjajo dohodek v visoko akumulativnih panogah ali delovnih organizacijah, ki imajo opravka z denarjem in si lahko oblikujejo sorazmerno visok dohodek in s tem tudi več sredstev za delitev osebnih dohodkov.

GOSPODARJENJE Z MINULIM DELOM

S tem zadevamo na izredno občutljivo področje, ki smo ga načelno dovolj jasno opredelili v ustavi in zakonu o združenem delu — gospodarjenje z minulim delom. O tem, da je mogoče ustvarjati proizvode le s smotnim spajanjem živega in minulega dela, da bo delež minulega dela v proizvodu vse večji, smo že razpravljali. Poglavitna težava, ki se pojavlja, kako spodbuditi interes proizvajalcev za večja, bolj smotrna vlaganja, za večanje njihovega vpliva na najbolj gospodarna vlaganja sredstev za razširjeno reprodukcijo. Že dolgo opozarjamo in poudarjamo, da pomeni zmanjševanje sredstev za razširjeno reprodukcijo, za večanje vrednosti minulega dela v bistvu žaganje veje, na kateri sedimo. Očitno to neizpodbitno ekonomsko dejstvo, ki pa se po kaže takoj, ampak šele v daljšem obdobju, ni dovolj, da bi z njim dosegli večjo gospodarnost odločitev.

(SE NADALJUJE)

TAJNA VARNOSTNA SLUŽBA KID NA JESENICAH 4

Prizadevajte si tudi, da boste pri odpustih delavcev prvenstveno odpustili tiste elemente, o katerih vam je znano, da so nemirni, nezadovoljni, ki so prepirljivi, niso delavljivi, ki jih pa ponovno ne smete sprejeti na delo, da se bo tamkajšnje delavstvo umirilo.

Po seji upravnega odbora bi bilo treba takoj razglasiti odpoved kolektivne pogodbe in ne čakati šele do 31. t. m.

Z odličnim spoštovanjem
Josef Pfeiffer.

KAKO SE JE O SPREMEMBAH MEZDNE POLITIKE OBVEŠČALO DELAVSTVO

Zaradi odpovedi kolektivne pogodbe je vodstvo podjetja s posebno obširno okružnico z dne 2. marca 1934 dalo navodila za posamezne obrate. Ob zaključku so dodane naslednje pripombe:

»V splošnem pripominjam se naslednje: KID je zavrnila zahteve delavskih zaupnikov z dne 12. januarja. Tudi v Ljubljani pri velikih uvodnih pogajanjih ni bilo zahtev po splošnem zvišanju mezd in tudi niso bile postavljene smernice, da naj se v celoti zvišajo v pomožnih obratih. Meni tudi ni bilo znano, ali je bilo sicer kaj obljubljenega. Nasprotno pa je KID zahtevala, naj se v tistih obratih, kjer so bile naprave in delovni pogoji izboljšani, akordne postavke primerno znižajo. Kljub temu so se delavski zaupniki vseh obratov oglašili z mezdinimi zahtevki. Tako smo pred dejstvom, da so se mezdna pogajanja razširila na splošno zahtevo po zvišanju mezd, namesto da bi se akordne postavke znižale. Že danes bi morali o tem odločiti, da ne bi prišlo do neresnega stanja, iz katerega bi se kasneje lahko sklepalo, da smo nekaj obljubili. Zato predlagam, da se ta ugotovitev napiše ali pa naj se delavski zaupniki pokličejo v generalno dirkejo, kjer jim bodo nedvoumno povedali, kakšno je naše stališče in katere so smernice za dokončanje mezdnih pogajanj.«

Polna tri leta, to je od velikega delavskega štrajka v juliju 1935, so se s takratnimi oblastnimi organi in vodstvom podjetja vodile priprave in razgovori o formiranju policijskega komisariata na Jesenicah in njegove podružnice na Javorniku.

Poročilo šefa ekonomata KID Karla Luckmana, petokolonaša in pozneje okupatorjevega župana na Jesenicah, se glasi takole:

»Prizadevanja o uvedbi policijskega komisariata
Jesenice, 12. 12. 1936

Poročilo

Policijski komisariat Jesenice
Novi policijski komisariat začne z delom 15. t. m. V njegovo delovno območje spadajo Jesenice, Javornik, Koroška Bela.

Delovno polje obsega vse agende in 11. paragraf odločbe notranjega ministra od 8. 10. 1929 (Uradni list od 17. 10. 1929, številka 243/Ct). Tako ima, na primer, policija možnost kaznovanja, delovanja družtev, javne prireditve, dolžnost prijave, zadeve potnih listov, evidenca inozemcev itd.

Z izjavo 20. 4. 1936 se je KID med drugim obvezala, da bo stavila na razpolago za dobo 10 let po znižanih cenah:

1. na Jesenicah hišo na Luckmanovem trgu 3.
2. na Javorniku najmanj dve sobi, kuhinjo in pritlikline brezplačno.
3. dvojne trosobnih stanovanj s kuhinjo, kopalnico in pritliklinami.
4. do 8 dvosobnih stanovanj s kuhinjo, pritliklinami in skupno kopalnico po znižanih cenah.

Od tega so v hiši na Luckmanovem trgu 3 pripravljeni prostori za namesitve policijskih uradov s tem, da se je prezidalo gospodarsko poslopje in se uredilo eno dvosobno stanovanje ter pet enosobnih stanovanj.

Osebe policijskega urada obsega glasom dosedanjih imenovanj:

1. policijski komisar, poročen.
2. pomožna komisarka, poročena.
3. policijski uradnik, najbrž poročen.

1. tipkarica, neporočena.
2. policijska kontrolorja, poročena
1. tajni agent, poročen.
1. višji policist, poročen.
5. policistov, poročeni.
4. policisti, neporočeni.

Takojšnja vselitev imenovanih oseb se lahko samo deloma izvede, sicer pa si bo treba pomagati s provizoričnimi nastanitvami, do končne gradnje. Policijski komisar se bo predhodno nastanil v I. nadstropju hiše Luckmanov trg 3, ki pa se bo od srede 1937 uporabljalo za pisarne. Med tem pa se bo za policijskega komisarja dozdalo drugo nadstropje (3. sobe, kabinet, kopalnica itd.)

Za dva pomožna komisarja, dva policijska kontrolorja, dva agenta, odnosno policista s številnimi družinami, bi se moralo oskrbeti čimprej stanovanje v novo gradnji. Predvidati je treba dvojne trosobnih stanovanj s kopalnico in štirih dvosobnih s skupno kopalnico (vsa stanovanja po možnosti s kabineto).

Na Javorniku bomo razpolagali s potrebnimi stanovanji v sredi 1937 v dosednji Klinarjevi hiši, do takrat pa moramo najeti 2 sobi pri Kraupp Nataliji. Če Klinarjeva hiša zaradi bližine tovarne in razširjenih nartov ne bi odgovarjala, priporočamo nakup Pečnikove hiše za din 180.000, kar je primerna cena. KID je obljubila na Jesenicah 10 stanovanj z 22 sobami, sedaj je 6 stanovanj z 7 sobami na razpolago. S predlaganim nadzidanjem in novimi gradnjami bi dobili še potrebnih 8 stanovanj s 17 sobami. Za provizorično nastanitev do dograditve novih stavb bi se moralo najeti eno ali dve privatni stanovanji.

Prosim za prijazno soglasje v zadevah:

1. Stanarina za eno privatno stanovanje.
2. Stanarina dveh sob na Javorniku.
3. Nazidava hiše Luckmanov trg 3.
4. Novo gradnjo s šestimi stanovanji.
5. Eventuelni nakup Pečnikove hiše.

Luckman e. h.

O financiranju policijskega komisariata na Jesenicah je bilo obveščeno in je dalo svoj pristanek

tudi ministrstvo za notranje zadeve Jugoslavije z dopisom št. III, 30936 z dne 5. 9. 1936, ki se v prevodu iz srbohrvaščine glasi:

»Glede na spis ministrstva financ št. 26265 z dne 14. 7. 1936 nimamo ničesar proti, da se dosednji Komisariat železniške in obmejne komisije na Jesenicah razširi, kakor je navedeno v vašem aktu, pod tem pogojem, da KID da komisariatu ustrezne prostore in sredstva za povečano število uslužbencev. Pri tem navaja, da se prostori dajo za znižano najemnino. Kar se tiče povečanja števila uslužbencev, ministrstvo ne more prevzeti nobenih novih postavitev, ker bi to zahtevalo povečanje osebnih izdatkov.«

Dne 13. septembra 1938 je bil končno sestavljen zapisnik o obveznostih oziroma dajatvah KID na Jesenicah policijskemu komisariatu na Jesenicah.

Ob podpisu zapisnika so bile vodstvu podjetja KID predložene tudi njegove finančne obveznosti do policijskega komisariata na Jesenicah. Skupni stroški za najemnine prostorov in osebje, s posebnim poudarkom, da so pri tem všteti tudi izdatki za detektivsko službo, so znašali 95.000 dinarjev letno.

V zvezi s tem je KID poslala dopis z naslednjo vsebino:

»RP/B dne 11. maja 1938
Tit. Policijski komisariat Jesenice

ZADEVA: Dopis No. 2278/1 z dne 3. t. m.

Pozivno na vaš cenjeni citirani dopis vam sporočamo sledeče:

Z ozirom na vašo izjavo z dne 20. marca 1936 in 21. septembra 1936, kjer smo zabeležili naše obveze glede dodelitve pisarniških in stanovanjskih prostorov za urad državne policije na Jesenicah odnošno na Javorniku, pripominjamo, da smo do sedaj izvršili naše obveze v obliki in mejah, kakor nam je bilo to mogoče, oziroma kakor smo smatrali, da bi to najbolje ustrezalo željam in potrebam vašega urada in osebja.

Dodelili smo policijskemu komisariatu hišo na Jesenicah, Luckmanov trg 3, v celoti po besedilu obveze.

Na Javorniku smo razen izrečno obljubljenih dveh sob, kuhinje in pritliklin stavili na razpolago še dve sobi s kuhinjo.

Kar pa se tiče dveh trisobnih in osem dvosobnih stanovanj, smo tej obvezi skušali ustreči tako, da smo vam dodelili tri dvosobna in pet enosobnih stanovanj, ne da bi pri tem uveljavili do sedaj kakršnekoli najemnine zahteve.

V kolikor vsled pomanjkanja stanovanj nismo mogli povsem zadovoljiti pogodbene izjave v pogledu števila in obsega stanovanjskih prostorov, smo pa zato skušali nadoknaditi s plačanimi stanarinami v skupnem iznosu din 1.100 mesečno, porazdeljeno za zneske po din 400, 300, 200 in 200, kar ustreza po ocenjevalni lestvici pokojninskega zavoda in lokalnih razmerah približno enemu trisobnemu, enemu dvosobnemu in dvema družinskima stanovanjema.

Po vsem navedenem smo mnenja, da smo, če že ne po smislu besedila, pa vsaj po obsegu v drugi obliki več kot zadostili prezetim obveznostim. Zagotavljam vam, da smo vodili skrb in brigo, da vas v danih razmerah po skrajnih možnostih čim bolj zadovoljimo, pri čemur smo smatrali, da je mogoče ob naraščajoči dragini za vaše osebe celo povoljšati način plačano stanovanje, v primarjavi s fiksno dodelitvijo naravnega stanovanja proti četudi zmanjšani najemnini.

Prizadet, ker je Matic načel njegov mir, skoraj zadovoljstvo, da tako pretkano ravna je skušal dokazati, da jim je to pravzaprav vsiljeno. »To boš že priznal, da se vojak od vojaka razlikuje. Povrh vsega, nikar ne misli, da imam rad Italijane. Prav tako jih sovražim kot ti. In vem, da jih bo pobralo. Drugo, kar ti moram povedati: Italijani pustijo moje imetje v miru, za vas pa slišim, da bi radi vzeli vsakomur, ki ima po vašem preveč. Verjemi, to je edino razlog, da je Ludvik pri Italijanih. Kot ti predobro vem, da bo Lahe pobralo.«

»Bo!« je odločno vzkliknil Matic. Njegov glas je postal jak trši. »Samo na neko okolnost ste pozabili: zaradi vas, Ludvika, bi Italijani ostali! Mi bi kot Slovenci izginili, kot so izginili premnogi narodi, ki so bili podjarmljeni. Vi bi radi svobodo brez žrtv. Tudi jaz, če bi bilo mogoče. Raje bi podpisal prošnjo, da Italijani, Nemci ididejo z naše zemlje, kot da se moram bojevati. Vseeno se horim, pripravljen sem žrtvovati tudi svoje življenje. Nikar ne mislite, da zato, ker sem se naveličal živeti. Le pod Italijani in Nemci nisem pripravljen živeti! Več mi je svoboda kot življenje. Vam je več posest, bogastvo, kot svoboda in pravičnost. Zato varujete bogastvo, skušate tudi življenje, svobodo naj vam priborijo drugi. Za vas, Slovenca, ki sovražijo Italijane, najbrž tudi Nemce, naj padajo Rusi, Angleži, Američani. Zelo udobno sovraštvo ste si izmislili.«

Prekleti smrkevec, kako so ga naučili. Če tako govori vsem, če jih tako pritiska ob zid, potlej ni čudno, da se toliko ljudi pridružuje partizanom. Mrzlično je premišljal, kaj bi zabrusil Maticu, da bi otopil ostre besede, ki so žgale. Maticu ni mogel očitati. Bori se, kot je slišal, dobro. Drugače ga ne bi postavili za komandirja. Tudi ranjen se ni predal. Če se preda in pove vse, kar bodo vprašali, ga bodo celo Italijani spustili.

Na dušek je Anton izpil pijačo in mrko gledal Matica. Fant ni kazal najmanjšega znaka, da bi ga lahko kdo zlomil. Če tako govori Bredi, ni čudno da mu verjame. Breda je dolgo živela v Ljubljani. Niso ji govorili tega, kar ji je skušala vbiti v glavo Kristina.

In če ima Matic prav, zakaj se mu ne pridružim, se je začuden vprašal. Ker ima Matic prav zase, ne zanj. Nekoliko boljše volje se je Anton le domislil izgovora.

VINKO TRINKAUS

27 IZDAJA

»Govoriš prepričevalno. Najbrž v to sveto verjameš in boš ravnal, kot obljubljaš. Priznaj pa, da so med ruskimi vojniki, med Angličani tudi taki, ki se bojujejo, a pred življenjem pokleknejo. Predajo se, gredo v ujetništvo, kjer z njimi trdo ravna. In če tako ravna vojaki, zakaj ne bi smel podobno ravnati tudi nek Anton, ki ni junak in ima strašno rad življenje. Se ti ne zdi, da imam prav.« se je tiho posnejal Anton.

Zvit pa sem, zvit, je zaigralo v njem. Če že nisem ravno pameten, zvit sem.

Matic je dolgo premišljal. Ni mu prikimal. Le žalostno ga je pogledal.

»Če se lahko vsako ravnanje pred sabo upraviči, potem se vam zdi vsako ravnanje tudi primerno.« se je pikro zmrdnil Matic.

»Ponoči odidem. Vi boste lahko spet mirni.«

Kimnil je vstal. Gledal je Matica in premišljal, kaj se je zgodilo s fantom? Saj so govorili, da je bister, Jarman ga je strašno hvalil, koliko si zapomni. Vendar je bil še zelen. Niti dvajset jih nima. Kje si je pridobil trdnost, prepričanje, vero? In ta vera je drugačna, kot jo oznanja župnik, ki pridiga, da je treba uničiti brezbožni komunizem. Župnik ne govori o narodu, Slovencih, svobodi, ampak o veri, pogubi duš, tudi o uničenju civilizacije. Kristina tega niti ne ponavlja. Deluje! In on?

Cemeren se je spuščal po stopnicah. Očitki so le zaskelili. Ne vsak posamičen. Ves pogovor mu je postal mrzek. Počutil se je umazanega, čeprav sta se z Maticem pogovarjala.

Breda ga je prestregla že pri vratih. S trpečim pogledom se je zazrla vanj. Zaljubljena je. Se sploh zaveda, kako jo je Matic uklenil, se je prestrašila.

Pomignil je Bredi, da mu je sledila. Najprej si je natočil nov brizganeč, potlej je odšel do mize v kotu, kjer je sedel. Ubogljivo, s strahom je Breda prisledla.

»Kako sta se dogovorila?« je prestrašena zastokala Breda.

»Zvečer odide.«

»Ata, saj ne more. Niste videli, da ne more stati na nogah? Ne more napraviti sto korakov. Le plazil bi se lahko. Moramo ga še zadržati nekaj dni. Ata, lepo vas prosim, tako lepo, kot vas še nisem — pregovorite mamo, da bo Matic lahko ostal še nekaj dni.« je z drhtavim, ročnim glasom prosila Breda. Sklepala je dlani kot k molitvi. »Ata, prepričajte mamo.«

Nejevoljen se je zaobrnil proti oknu. O, moj bog, zdaj pa še to, je tiho mrmral. Zaljubljena, ampak v koga? Kaj bo z Maticem, če ne zmaga? In tudi, če zmaga? Ni se znal odgovoriti.

»Breda, si ti zaljubljena v Matica? Moras povedati resnico!« je rekel Anton in spodbujal hčer, da bi odgovorila.

Najprej je pokimala, nato povesila glavo. Nekaj hipov je premišljala, nato je vzbunjena priznala.

»Tako rada ga imam, ata, da tega ni mogoče povedati. Sama ne razumem, ampak to ni važno. Strašno se bojim.« je drhteče zatrepetala. Počasi je dvigovala glavo in ga mlo, nesrečno gledala. »Ne smem pomisliti, kaj bi bilo z mano, če bi Matic padel?«

Nadaljevanje

O RAZVOJU TOPNIŠTVA V IX. KORPUSU NOV IN POS

18

IGNAC KOGEL

MI NAJMLAJŠI

Tudi starejši borci so se pridružili. Ne vem zakaj, morda za dvig morale, smo najprej zapeli »Majhni in šibki zrasli smo v brigade«.

Ker smo bili mladi, smo noč kar dobro prespali, le malo otrpli smo bili jutraj, dokler se nismo znašli ob napol zmurnem potoku, ki nas je dobro osvežil. Po zajtrku nas je Ludvik učil vseh vojaških veščin. Dejal je, da smo sedaj vojaki in zahteval od nas disciplino, kakršna je veljala za vse borce. Politkomisar Anton Jančič nas je kmalu pričel politično vzgajati. Politična in vojaška vzgoja je trajala kakšnih 10 dni. Komisar Tone nam je znal navdušiti. Povedal nam je, da so nas mobilizirali zato, da nas Nemci ob morebitnem vdoru v naše kraje ne bi postrelili, ali poslali v koncentracijska taborišča, pa tudi zato, da nas domobrance ne bi vključili v svoje izdajalske vrste. Lepo nam je povedal, da zaradi nas vojna sicer ne bo prej končana, verjetno pa je s tem ohranjeno marsikatero mlado življenje.

Vsak dan smo bili sproti obveščeni o bojih zaveznikov, posebno o uspehih rdečearmejcev. O junaštvu in delu mladih sovjetskih vojakov je bilo veliko povedanega. Zlasti rad je govoril o komsoščih in nam pravil zgodbo o trinajstercu, ki je bila takrat za zgled vsem na vseh bojščih. Seveda pa je govoril tudi o junakih in bojih na domačih tleh — o partizanih. Iz štaba artilerije so nas vsak dan obiskovali tudi drugi, tako komandant Škrjanc, načelnik in komisar. Dobili smo orožje, puške raznih tipov, nekateri čevlje, drugi obleko, tako da smo bili vsaj malo podobni že prekaljenim borcem. Nad vse ponosno pa smo si nadeli kape, na katerih je bila rdeča zvezda. Postali smo pravi vojaki in se pričeli vključevati v vsakodnevna opravila. Straža, patrole, korakanje, uporaba orožja itd. Sprva smo bili dodeljeni k starejšim borcem, tako da smo se resnično dobro privadili. Kasneje smo taka dela opravljali sami in le malokatera noč nam je bila naklonjena, da bi jo mirno prespali.

Ce sem prej omenil golaž in polento, moram sedaj povedati, da smo šli dvakrat dnevno k partizanskemu kotlu in še takrat dobili bore malo. Vsi, brez razlike, stari in mladi partizani smo dobili enako. Hrane ni bilo, da bi lahko nasitili naše lačne želodce. Če pa smo bili kje na pohodu ali v boju, pa še tega »malo« ni bilo. Z bližajočim se koncem vojne je bilo vse več bojev in premikov. Najhuje pa je vsekakor bilo v zadnji sovražnikovi ofenzivi. Po več zaporednih dnevni in nočnih marših smo se v noči od 31. marca na 1. april pomikali iz Kozjih sten nad Predmejo po zasneženih ozki poti čez Trnovski gozd. Mrzlo rupe na Vojškarsko planoto, kjer so se tedaj odvijali najhujši boji. V bližini Jelenkarjeve domačije je štab brigade tedaj odločil, da spremeni smer, kar se je pozneje izkazalo za izredno pametno potezo. Umaknili smo se proti Trnovskemu gozdu, kjer smo se razdelili na več skupin in se po različnih smereh prebijali. Komandant nam je takrat povedal, da bo ofenziva trajala še kakšnih deset dni in da je potem naše zborni mesto v Dolenji Trebuši. Kako krvava je bila zadnja ofenziva, smo izvedeli šele po koncu vojne. Med padlini v zadnji ofenzivi je bilo tudi nekaj najmlajših. Nekaj so jih Nemci zajeli in le redke pustili žive.

Ko smo si po ofenzivi nekoliko opomogli in se kakor plaž spustili proti Trstu in Gorici, smo se med potjo še pošteno tolkli z Nemci, domobranci, četniki in drugo drhaljo, ki je poražena bežala z našega ozemlja. Na Opčinah pri Trstu so naši topovi rušili zadnje nemške utrdbe. Tudi med temi topničarji smo bili najmlajši, takrat je skoraj enakovredni drugim borcem. To je bilo 30. aprila popoldne, ko smo blizu železniške postaje na Opčinah zadnjič gredi čevi naših dveh topov. Tisto popoldne smo bili ob brzostrelnem in protitankovskem topu ranjeni trije najmlajši: Ivan Murovec, Jože Klanjšek in jaz.

FRANČIŠKA RIJAVEC

»TUDI VI STE POSTALI MOJI OTROCI«

Kadar se ozrem skozi okno, se mi zdi, da vas vidim. Veliko vas je bilo, imeli ste dosti živine in topov. Tudi nas je bilo veliko, saj vsa imela 12 otrok, dvanaest vedno lačnih ust. Ščasnoma ste tudi, vi postali moji otroci. Vaša enota je bila dolgo pri nas v Hotenjahu. Šli ste v boj in se spet vrnili k nam. Tudi takrat sem se ozirala skozi okno v želji, da bi ob vrnitvi videla vse, ki ste odhajali. Žal pa vedno ni bilo tako. Mnogi borci so darovali življenje za svobodo. Spominjam se, kolikokrat ste prišli ravno v času, ko je bilo kuhano korenje in repa za pujske. S solzami v obeh sem gledala, s kakšnim veseljem ste to pojedli vi borci. Na večer sem legla in jokala. Kaj naj jim dam jutri, saj niti za otroke nimamo ničesar. Tako sem se spraševala noč za nočjo. Jutro je zbrisalo moje solze in začelo se je znova. Vendar je le nekoliko šlo in smo preživeli. Še danes ne vem, kako. Delili smo vse, dobro in hudo, vsi smo bili borci, vsak po svoje. Rada sem vas imela, bili ste dobri tovariši. Celo travnike ste nam pomagali kositi. Mož mi je vedno govoril, da ste res prava ljudska vojska. Skrbelo ga je, kadar ste topove odpeljali z našimi volti.

NOVICE IZ RADOVLJIŠKE OBČINE

Izvršni svet OS Radovljica je na 77. seji 7. januarja obravnaval predlog odloka o oprostitvi plačila prispevkov za financiranje SIS družbenih dejavnosti delovnih organizacij Krojaštvo – Elita Bled in Čevljarstvo Bohinjska Bistrica. Odlok mora na osnovi soglasja skupščin vseh SIS sprejeti občinska skupščina. Na seji so ocenili gospodarska gibanja v 1979 letu, obravnavali predlog novih cen Vzgojno varstvenega zavoda Radovljica, informacijo o opremljenosti prodajaln mesa, ki jo je pripravila inšpekcijska služba ter predlog samoupravnega sporazuma o svobodni menjavi dela z lokalno radijsko postajo Triglav Jesenice.

Predsedstvo občinske skupščine Radovljica je na zadnji decembrski seji imenovalo tričlansko delovno skupino, ki bo v bodoče pripravljala predloge dnevnih redov za zasedanje skupščine po opredelitvi pristojnosti vsakega od treh zborov skupščine. Predloge bo pred skličenjem seji zborov obravnavalo in potrjevalo predsedstvo, ki bo oblikovalo dnevne rede.

Vsi trije zbori občinske skupščine Radovljica so na sklepni seji 26. decembra 1979 sprejeli odlok o proračunu občine za 1980. leto. Skupni prihodki občinskega proračuna bodo znašali v tem letu 104.550.000.– din, odhodki pa 103.570.100.– din, za proračunske rezerve pa je razporejeno 979.900 din. Za izvrševanje proračunskih obveznosti je skupščina pooblastila izvršni svet.

Delavska univerza Radovljica je v sodelovanju z OK ZSMS Radovljica in njenimi komisijami za idejnopolično usposabljanje organizirala decembra v Bohinju dvodnevni seminar za 30 mladih iz radovljiške občine. Na seminarju so obravnavali aktualna politična vprašanja, delegatski sistem, mednarodno komunistično in delavsko gibanje, položaj v gospodarstvu in praktična vprašanja vodenja marksističnih krožkov.

Koordinacijski odbor za urejanje odnosov med samoupravno družbo in verskimi skupnostmi pri predsedstvu OK SZDL Radovljica je 16. januarja v Radovljici sklical vsakoletni posvet z duhovniki iz radovljiške občine. Posveta so se udeležili tudi predstavniki občinskih družbenopolitičnih organizacij in skupščine. Spregovorili so o aktualnih vprašanjih medsebojnih odnosov, ki so jih obojestransko ugodno ocenili in nekaterih konkretnih zadevah v teh odnosih po krajevnih skupnostih.

Po programu zdravstvenega varstva borcev NOB so v radovljiški občini v 1979. letu odprli zobno ambulanto le v Bohinjski Bistrici. Na priporočilo izvršnega sveta OS Radovljica pa bodo zobozdravstvene ambulante letos organizirali v okviru dispanzerjev za borce na Bledu in v Radovljici.

V skladu s stališči SZDL v zvezi z varčevanjem in stabilizacijskimi ukrepi je koordinacijski odbor za proslave pri predsedstvu OK SZDL Radovljica za 1980. leto načrtoval le osem političnomanifestativnih psov in prireditve občinskega pomena. To so dan OF, 1. maj, občinski praznik 5. avgusta, spominska svečanost na Lipniški planini 6. septembra, dan mrtvih, dan republike, spomin zmage mrtvega bataljona na Pokljuki 13. decembra in dan JLA 22. decembra. Določene so družbenopolitične organizacije, ki so nosilci psov in zveza kulturnih organizacij Radovljica, ki bo izvajalec vseh kulturnih programov na teh proslavah.

Na svečani seji skupščine raziskovalne skupnosti občine Radovljica koncem lanskega decembra so podelili štiri posebna

priznanja OK SZDL in občinske raziskovalne skupnosti za služnim novatorjem iz Verige Lesce in Iskre Otoče ter 8 priznanj učencem osnovnih šol za najbolj napisane sestavke o pomenu raziskovalne dejavnosti.

V decembru 1979 je INDOK center občine Radovljica izdal drugo redno številko Obzornika za preteklo leto v 800 izvodih. Tokrat v znatno izboljšani tiskarski in grafični obliki prinaša sestavke o prireditvah dedka Mraza, o praznovanju JLA, o izobraževanju delegatov, o reorganizaciji državne uprave, pregled devetmesečnega gospodarjenja v občini, obširnejši zapis o letu otroka, o prekoračitvah porabe v zdravstvu, o zasedanju občinske skupščine v decembru, več krajših obvestil v rubriki Od tu in tam ter prispevke s kulturnega in športnega področja.

Po več kot triletnem čakanju se bodo letos končno začela graditi družbena stanovanja na blejskih Jaršah. Letos nameravajo zgraditi dva bloka s 34 stanovanji, ki bosta izdelana v alpskem slogu, enako kot so ostali. Razen teh bodo v drugi fazi zgradili na območju Jarš še dva bloka. Investitor gradnje je samoupravna stanovanjska skupnost občine Radovljica, izvajalec SGP Gorenje Radovljica, nadzor pa bo opravljalo stanovanjsko podjetje Alpdom Radovljica.

Zaradi izrednega naraščanja izdatkov za hrano, gorivo, elektriko, komunalnih storitev in drugih materialnih stroškov, ki so se samo v devetih mesecih 1979. leta povečali za 35 %, je vzgojno varstveni zavod Radovljica predlagal izvršnemu svetu OS zvišanje cene oziroma prispevkov staršev za varstvo otrok. Cena mesečnih oskrbnin naj bi se zvišala v 1980. letu za 20 %. Stara ekonomska cena oskrbine je znašala 1.620.– din, starši pa so prispevali od 319 do največ 1.015 din. Od predlaganih novih ekonomskih cen v višini 1.950 din bodo starši prispevali največ 46 %. Starši z dohodki do 1.000 din na člana družine ne bi plačevali oskrbnin, drugi pa bi prispevali od 400 do največ 1.300 din, kar bi bilo določeno po lestvici dohodkovnih zmogljivosti na člana družine.

V preteklem letu je podjetje PTT na območju radovljiške občine opravilo dokaj obsežne investicije in druge naložbe. Z novo avtomatsko telefonsko centralo na Bledu je povečana zmogljivost s 1400 priključki, v Radovljici je bilo pridobljeno 600 priključkov, v Podnartu 400, v Kropi pa 200.

Na območju radovljiške občine je 16 prodajaln mesa, mesnih izdelkov in rib, razen tega pa prodajajo pakirano meso tudi v drugih trgovinah z živili. Po oceni inšpekcijskih služb sanitarno tehnično opremljenost v vseh prodajalnah ni zadovoljiva. Zapaženo je tudi slabšanje kakovosti mesnih izdelkov. Ugotovljeno je, da se nekateri proizvajalci na ta način in v škodo potrošnikov skušajo izogniti izgubam zaradi naraščajočih odkupnih cen živine in tako doseči rentabilno poslovanje. Sprito takšnih okoliščin bo letos potrebna usklajena akcija veterinarske in tržne inšpekcije, za kar je že dal pobudo tudi izvršni svet občinske skupščine Radovljica.

V decembru 1979 so brez večjega hrupa in slavnosti obeležili v Verigi Lesce 30-letnico dela lastne obratne ambulante, prve te vrste v občini. Delavci te največje delovne organizacije so z odločitvijo o ustanovitvi lastne ambulante 1949. leta skoraj za 10 let prehiteli republiko zakonodajo, ki določa ustanavljanje zdravstvenih ustanov v delovnih organizacijah. V ambulanti Verige so zaposleni zdravnik in dve medicinski sestri, ki opravijo štiri petine storitev kurativnega zdravljenja in petino preventivne dejavnosti. Pri tako zahtevnem in obsežnem delu pa že razmišljajo, da bi čimprej nabavili sodobnejšo opremo in pridobili ustreznejše ambulantne prostore.

V TOZD Iskra Otoče je 555-članski delovni kolektiv v 1979. letu presegel plan proizvodnje raznih instrumentov za 18,5 %.

Na domačem trgu so prodali 79, na tujem pa 21 odstotkov svojih izdelkov. Ob povprečnem osebnem dohodku 6.785 din na zaposlenega so si ustvarili solidno osnovo za še boljše osebne dohodke v 1980. letu. Lani so izdelali za 262 milijonov din instrumentov, letos pa načrtujejo proizvodnjo v vrednosti 278 milijonov din.

Delavci tovarne vijakov Plamen Kropa so v 1979. letu navzlic težavam, ki so jih pestile, dobro gospodarili. Uspelo jim je zaustaviti že 1976. leta začeto upadanje obsega količinske proizvodnje in izdelati za dobrih 10 % več in raznovrstnejših proizvodov kot leto poprej. Računajo, da so prodali za okoli 3 % nad planom in za 35 % več kot leta 1978. Zaznaven je zlasti napredek v izvozu, katerega dolarska vrednost je bila večja za okoli 5 %, kar je pripisati predvsem 100-odstotnemu povečanju izvoza v Združene države Amerike in ZR Nemčijo.

Z izgradnjo novih proizvodnih objektov LIP Bled v Podnartu za predelavo lesa so celotno proizvodnjo za potrebe temeljnih organizacij LIP in za tržišče prenesli v tamkajšnje obrate. Gradnjo teh obratov je narekovala dotrajanost starih proizvodnih prostorov na Lancovem, kjer so bile tudi neprimerne zveze za transportiranje proizvodov. Na Lancovem so zadržali samo žago, ki bo opravljala žaganje lesa zasebnim lastnikom gozdov.

Ob 70-letnici Alojza Žabkarja, župnika iz Kroke, udeleženca NOB in prizadevnega člana koordinacijskega odbora za merjenje odnosov med samoupravno družbo in verskimi skupnostmi pri predsedstvu OK SZDL Radovljica, so mu prejšnji teden predstavniki SZDL in verske komisije pri OS Radovljica čestitali in izročili priložnostno darilo.

Zavod za spomeniško varstvo Kranj je v sodelovanju s skupščino občine Radovljica izdal 1. številko informativnega biltena o obnovi starega mestnega jedra Radovljica v 1500 izvodih. Strokovno gradivo, besedilo, slike, skice in načrte je izdelal profesor na fakulteti za arhitekturo univerze Edvard Kardelj dr. Peter Fister. Bilten bo služil za široko obveščanje občanov in družbenih dejavnikov v občini ter kot pripomoček za delo koordinacijskega odbora za obnovo stare Radovljice, ki ga je imenovala občinska skupščina.

Na drugi ločeni seji zbora izvajalcev skupščine kulturne skupnosti Radovljica 8. januarja so usklajevali elemente za srednjeročni plan 1981–1985 in na osnovi smernic in stališč izvršnega sveta občinske skupščine pripravili predlog znižanih prispevkov in stopenj za to obdobje. Dogovorili so se tudi o valorizaciji in rebalansu sredstev za programske naloge v preteklem letu.

Moški pevski zbor kulturnega društva Zasip pod vodstvom Marjana Eržena sodi med tiste ljubiteljske kulturne skupine, ki največ gostujejo izven svojega kraja. Konec lanskega decembra je zbor z velikim uspehom nastopil v Varaždinu, s katerim že dolgo let tesno sodelujejo radovljiška kulturna društva in Zveza kulturnih organizacij. Pevci iz Zasipa so imeli koncert skupaj z blejsko folklorno skupino v tamkajšnjem domu železničarjev in v vojašnici »15. maj«. Pred novim letom so po tradiciji obiskali starostnike v domu Dr. Janko Benedik v Radovljici, kjer so jim pripravili večer slovenskih ljudskih pesmi in jih obdarovali.

Po programu kulturne akcije za delovne kolektive v radovljiški občini je 9. januarja gostovalo v Bohinjski Bistrici gledališče Tone Čufar z Jesenic, ki je v domu Joža Ažmana uprizorilo komedijo Razbiti vrč. V januarju bodo Jeseničani gostovali tudi v Gorjah, na Bohinjski Beli in v Mošnjah.

DOPISUJTE V ŽELEZARJA

O CESTNI PROBLEMATIKI V JESENIŠKI OBČINI

Na seji komisije za varnost prometa, ki deluje pri svetu za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Jesenice so spregovorili o cestni problematiki v jeseniški občini, o delu komisije in tudi o nalogah v letošnjem letu. Kot je uvodoma poudaril predsednik komisije Slavan Berlisk, je komisija za varnost

prometa v zadnjem obdobju opravila veliko in pomembno delo. Člani so opravili številne preglede v vseh krajevnih skupnostih glede ureditve cest in prometnih znakov, vključili pa so se tudi v številne druge aktivnosti, kot so pregledi brezhibnega delovanja motornih vozil, izpiti za učence-kolesarje, v akcijo »var-

nostni pas« in druge. Medtem ko je bilo delo petčlanske komisije zelo uspešno in vsestransko, pa so ugotovili, da njihova prizadevanja premalo pridejo do izraza, ker se predlogi komisije za izboljšanje varnostnih razmer na cestah vse prepočasno uresničujejo.

Na seji so še posebno pozornost namenili varnosti naših najmlajših občanov. Iz poročila, ki ga je podal Jaka Klinar, je bilo razvidno, da si je komisija v lanskem letu otroka res vsestransko prizadevala za varnost otrok. Najrazličnejše akcije so potekale na vseh šolah v jeseniški občini, še posebno pozornost pa so namenili novemu šolskemu centru na Plavžu, v katerega vsak dan ob glavni magistralni cesti hodi tisoč otrok. V lanskem letu so tudi izvedli akcije učenec-kolesarjev za pridobitev ustreznega izpita. Ponekod je bila akcija zelo uspešna, na nekaterih šolah pa se srečujejo s precejšnjimi težavami. Ob tem velja opozoriti, da imajo učenci na šolah številne interese aktivnosti, ki jih vodijo pedagogi kot mentorji. Prav za prometne krožke pa je velikokrat najtežje najti mentorja, ker očitno tega področja nekateri ne jemljejo resno.

Na seji komisije so govorili še o drugih problemih varnosti prometa na naših cestah. Spet so opozorili na številne neustrezno postavljene prehode za pešce, na tovrstne, ki parkirajo na nedovoljenih mestih, na semaforje in na cesto od zgradbe telesno-vzgojnega društva Partizan Jesenice do Koroške Bele, ki je še vedno gradbišče z neurejenimi prometnimi znaki in drugimi prometnimi označbami.

J. Rabič

J. R.

Učenci osnovne šole Tone Čufar sami bedijo nad svojo varnostjo na prehodu za pešce pred šolo (Foto: B. Blenkus)

DELOVNA IN SLAVNOSTNA SEJA IO DRUŠTVA INVALIDOV JESENICE

Člani izvršnega odbora Društva invalidov Jesenice so na nedavni seji razpravljali o letošnjem programu dela, podelili pa so tudi priznanja Zveze društev invalidov Slovenije posameznim članom. Najprej so pregledali uresničevanje delovnega programa za lansko leto in pri tem ugotovili, da so vse naloge uspešno izvedli, nekatere, ki so daljnoročnejše, pa so prenesli v program za letošnje leto. Ta program so na seji tudi potrdili, prav tako pa tudi finančni paln za letošnje leto.

Na seji so člani izvršnega odbora potrdili tudi sklepe komisije za vprašanja socialno ekonomskih problemov invalidov, in sicer prispevke za nabavo ozimnice v obliki enkratne finančne pomoči, stroške za obisk težjih invalidov na domu, v zavodih in bolnicah, ki so na daljšem zdravljenju. Potrdili so tudi izdatke za enkratni prispevek za praznovanje dedka Mraza v domu France Bergelj na Jesenicah.

V slavnostnem delu so podelili več priznanj najbolj aktivnim članom Društva invalidov Jesenice. Srebrni znak je prejela Marija Klinar za večletno aktivno delo v društvu. Pismena priznanja za posebna prizadevanja pri spodbujanju in uresničevanju pravic invalidov v samoupravni socialistični skupnosti so prejeli Jože Bulovec iz Žirovnice, Danica Hostnikar iz Kranjske gore, Darko Krakar, Rudi Makra, Peter Papič in Alojz Rebolj, vsi z Jesenic.

Naj še omenimo, da sta Marica Potočnik in Izidor Zupan, oba z Jesenic, že na jubilejni proslavi v Ljubljani v lanskem letu prejela zlati znak za dolgoletno aktivno delo v Društvu invalidov Jesenice.

Plaketo zveze društev invalidov Slovenije je prejela tudi železnarja Jesenice za ustvarjalno prizadevanje pri uveljavljanju družbenega varstva invalidov.

JESENIŠKA ZARJA ODPRLA NOVO POSLOVALNICO

V ponedeljek, 14. januarja, je temeljna organizacija združenega dela Zarja Jesenice odprla novo poslovalnico Akustika-servis na Kejžarjevi 7, pri nekdanjem Sorliju. Zarja Jesenice je to brez dvoma velika pridobitev, saj je sedaj moč na enem mestu kupiti radijske in televizijske sprejemnike, drobne kuhinjske stroje, glasbila in podobno. V poslovalnici tudi sprejemajo vse te aparate v popravilo, svetujejo vam pa tudi glede izbire aparatov, televizijskih anten in podobno.

Pri servisni dejavnosti se v TOZD Zarja Jesenice že več let ubadajo s stalnimi težavami. Nekdanje obrtno podjetje Radioservis Jesenice je doživelo več reorganizacij, danes pa je v sestavi TOZD Zarja. V vseh letih obstoja pri servisu niso našli načina, kako se organizirati, da ob zaključku leta ne bi imeli izgube. V teh letih so tudi iskali možnosti povezovanja z ostalimi trgovinami,

ki se v jeseniški občini ukvarjajo s prodajo akustičnih aparatov. Zanimanja za skupno sodelovanje ni bilo in tako je Zarja sama morala obdržati to dejavnost in s tem pokrivali tudi stalne izgube.

Vsi ti problemi so narekovali, da je treba takšno stanje spremeniti in izboljšati. Aktualna je bila seveda spet zamisel, da se servisna dejavnost poveže s trgovino. Del tega je sedaj z novo poslovalnico uresničene, seveda pa ne gre le za prostorsko povezovanje, temveč za širše sodelovanje in seveda predvsem za pomoč, da se svetuje potrošniku pri nakupu in seveda tudi izvrši kompletna usluga z dostavo in strokovno montažo.

J. R.

DVANAJST SEMINARJEV DVESTO UDELEŽENCEV

Druženopolitično izobraževanje in usposabljanje samoupravljalcev v drugem polletju 1979 označuje dvoje: slaba udeležba na seminarjih za delegate, kljub prizadevanjem izvajalke — delavske univerze, da bi izboljšala obveščanje in aktualizirala programsko osnovo, na drugi strani pa visoko število slušateljev na seminarjih za permanentno usposabljanje neposrednih vodij dela iz železarne Jesenice. Za slednje je razlog zelo preprost: izobraževanje je obveznost, medtem ko je udeležba na seminarjih za delegate odvisna zgolj od posameznikove odgovornosti in moralne obveznosti, delovanja drugih dejavnikov pa za zdaj ni čutiti.

Prvi trije seminarji, ki smo jih izvedli v septembru in oktobru, so bili metodološki, namenjeni novim predsednikom delavskih svetov in njihovim namestnikom, v bistvu pa ponovitev zelo uspešnih seminarjev »Kako voditi sestanke«. Le da je bil program spremenjen in povabljeni novi predavatelji: Terezija Osterman, Irena Strajnar, Janko Rabič in Joža Varl. Na seminarju so govorili

o metodah druženopolitičnega in samoupravnega delovanja, o samoupravnem sistemu komuniciranja in informiranja in o pripravi ter vodenju sestankov.

Prvega dvodnevne seminarja, 17. in 18. septembra, se je od 84 vabljenih udeležilo 21 ali 43,8 %, drugega, 19. in 20. septembra, od 50 le 15 ali 30 %, tretjega, 29. in 30. oktobra, pa od 48 vabljenih 32 ali 66,7 %.

Vseh treh seminarjev, na katere je bilo vabljenih 146 delegatov, se je udeležilo 68 ali 46,6 %. V primerjavi z zadovoljivo udeležbo na prvih seminarjih je bilo udeležencev izobraževalnih oblik za delegate SIS za izobraževanje izredno malo, na sedmih tropoldnevni seminarjih je bilo komaj 83 od 336 vabljenih. O vzrokih za tako visok odstotek odsotnosti smo že govorili in pisali in omenjali, da so seminarji zgolj v prostem času, da so obsežni, da je obveščanje pomanjkljivo. Vendar posebnega odziva ni bilo.

Delegati iz Železarne so bili vabljeni na tretji, četrti in peti seminar. Od 144 vabljenih je prišlo 37 slušateljev, na naslednjem seminarju sta bila še dva, tako da je program seminarja za SIS za izobraževanje absolviralo 39 delegatov iz Železarne, kar je komaj 27,1 % vabljenih. Sodeč po podatkih iz vprašalnikov, ki so jih slušatelji izpolnjevali ob koncu seminarja, so bili s temami in predavanji zadovoljni, posebej jih je pritegnilo predavanje o prenosni vzgoji in izobraževanju v Socialistični republiki Sloveniji. Ob tej temi so poslušali pet predavanj: — Smeri razvoja političnega sistema socialističnega samoupravljanja.

— Zakon o združenem delu in bistvene naloge pri njegovem uresničevanju, s posebnim poudarkom na uresničevanju družbenoekonomskega položaja delavca;

— Delovanje delegatskega in skupščinskega sistema v druženopolitičnih skupnostih;

— Informiranje in komuniciranje v delovanju delegatskega sistema;

— Skupne osnove svobodne menjave dela.

Sodelovalo je tudi veliko število predavateljev: Dušica Rjancčeva, Nada Dejakova, Božena Dolganova, Rafael Penič, Severin Golmajer, Joža Varl, Janez Kavčič, Janko Rabič in Stanko Repovž.

Proti koncu leta smo pripravili dva aktualna seminarja o dohodkovnih odnosih v organizaciji združenega dela in pridobili dva resnično primerna in usposobljena predavatelja, tudi predavatelja Visoke šole za organizacijo dela v Kranju, Janka Svetina in Janeza Zenija. Predavatelja sta o svojih temah pripravila tudi skripta, tako da smo ob koncu seminarjev lahko ponudili udeležencem resnično kvalitetno gradivo za nadaljnje usposabljanje. Žal pa se je ob obeh seminarjih v štirih popoldnevih od 210 vabljenih udeležilo le 50 ali 23,8 %.

Kljub slabi udeležbi, gledano v odstotkih, je bilo delo seminarja zadovoljivo, saj so skupine, v katerih je okoli dvajset slušateljev ali nekaj več, za delo najprimernejše. Zadovoljstvo udeležencev ob koncu seminarja pa je tisto, kar smo želeli doseči.

K delu, ki ga za izobraževanje samoupravljalcev opravljata klub samoupravljalcev kot naročnik in delavska univerza kot izvajalka, štejemo tudi decembrsko permanentno izobraževanje neposrednih vodij dela iz železarne Jesenice, čeprav — strože gledano — ne spada v krajše izobraževalne oblike, ki so naša najpomembnejša oblika dela. Permanentno izobraževanje je širše zastavljeno in se bo v letu 1980 nadaljevalo. V posebno luč pa to izobraževanje postavlja tudi dejstvo, ki smo ga omenili čisto na začetku — da je udeležba obvezna. Tako nam ti podatki služijo bolj za primerjavo z ostalimi, krajšimi oblikami, saj je to samostojen sklop izobraževanja. Posebno zgrešeno bi bilo sklepati, da bi bila udeležba na drugih seminarjih boljše, če bi bilo obiskovanje obvezno, saj bi bilo to v nasprotju s temeljnimi izhodišči naše akcije ob izobraževanju in usposabljanju delegatov v tem mandatnem obdobju.

Neposredni vodje dela so v decembru obiskovali 15 izobraževalnih oblik. Od 324 vabljenih se je izobraževanje udeležilo 245 kandidatov ali 75,6 %.

Na koncu lahko rečemo le, da manjka tisti zagon, ki smo ga čutili, ko smo začeli z izobraževalnimi oblikami za delegate. Manjka vsestranska pobuda, iniciativa, podpora pri usmerjanju udeležencev. Izobraževanje ostaja skelet rutinskega dela in slabo odmevna prizadevanja predavateljev in organizatorjev. O vsem tem bi morale razpravljati subjektivne sile, ker so najbolj neposredno odgovorne za delovanje delegatskega sistema.

MVM

ZA IZBOLJŠANJE OBSTOJEČE IN PRIDOBIVANJE NOVE KMETIJSKE POVRŠINE

V jeseniški občini so se v letih po zadnji vojni precej zmanjšale obstoječe kmetijske površine. Zato si kmetijska zemljiška skupnost prizadeva, da bi z agromelioracijskimi ukrepi izboljšali obstoječe kmetijske površine in jih usposobili za intenzivnejšo kmetijsko rabo.

V okviru teh prizadevanj predvidevajo, da bi v prihodnje širili in očistili zarasle površine s slabim gozdom, plitke površine obogatili s kvalitetno zemljo, z ravnanjem usposobili nekatere površine za strojno obdelavo in z gnojenjem izboljšati nekatere površine. Prizadevanja bodo veljala tudi pridobivanju novih površin povsod tam, kjer bo možno urediti vsaj pol hektarske komplekse. Za pridobivanje zemljišča bodo opravili predvsem nekatere hidromelioracije. Tako bodo na Ledinah v Ratečah odpravili približno tri hektare zamočvirjenih površin, s čimer se bo izboljšalo približno 2,3 ha njiv, 15 ha travnikov, 20 arov sadovnjakov in 17 arov pašnikov. Ko bodo ob Zelencih v Podkorenju odpravili 8.416 kvadratnih metrov zamočvirjenih površin, bodo izboljšali 8 in pol ha njiv, 2 ha travnikov in 13 in pol ha sadovnjakov. Z hidromelioracijo 528 kvadratnih metrov površin v Kranjski gori bodo izboljšali 32 arov njiv ter 5,6 ha travnikov. V Gozdu imajo predvideno, da bi na Studencih osušili 11.491 kvadratnih metrov površin. S tem bodo pridobili 54 arov njiv in 6,4 ha travnikov. Poleg tega bodo s podobnimi ukrepi izboljšali na Lipcah dva hektarja in na Blejski Dobravi skoraj šest hektarjev travnikov. Za uresničitev vsega tega imajo že velik del denarja zagotovljenega, nekaj pa naj bi za uresničitev tega v okviru dogovorov prispevale še organizacije združenega dela.

B.

ZA BOLJŠO OSKRBO PREBIVALCEV NA PLAVŽU

Svet krajevnih skupnosti Plavž je v osnutku elementov za pripravo in sklepanje samoupravnega sporazuma o temeljnih plana za obdobje od 1981 do 1985, leta v opredeljeni potrebi, nalog in ciljev med drugim predvideval nekatere izboljšave na področju redne oskrbe prebivalcev. Da bi se odpravila nesorazmerja med razpoložljivimi zmogljivostmi in potrebami prebivalstva na tem področju, so v predlogu predvideli poslovalnice in obrate trgovine, gostinsko-turistične ter obrtno-strokovne dejavnosti. Predvidevajo, da naj bi ABC Pomurka TOZD ROŽCA tu uredila ustrezno samopostrežno trgovino. Železniško gospodarstvo Ljubljana, podjetje za turizem, transport in gostinstvo, TOZD Kolodvorska restavracija Jesenice, naj bi uredilo restavracijo družbene prehrane in kavarno ter slaščičarno. Če za slednji ne bi bili zainteresirani v tej delovni organizaciji, bi lahko ta lokal odprl in vodil zasebni obrtnik.

V zvezi s temi predvidenimi izboljšavami so mnjenja, da je treba zaradi povečane gostote prebivalstva tudi v že obstoječih trgovinah, lokalih in prostorih opraviti nekatere izboljšave. To je namreč nujno potrebno, da bi se kvaliteta in kvantiteta preskrbe ustrezno izboljšali. Poskrbeli bodo tudi za ustrezne skladiščne prostore, ki bodo omogočali redno in kvalitetno preskrbo.

B.

POVEČATI BI BILO TREBA PRENOČITVENE ZMOGLJIVOSTI

Upravni odbor Turističnega društva Jesenice je pred kratkim za leto 1980 usklajal cene za prenočevanje v zasebnih sobah za goste na področju od Potokov do Hrušice. Člede na to, da posebno v poletnem času na Jesenicah primanjkuje prenočitvenih zmogljivosti, si turistično društvo prizadeva, da bi občani, ki imajo možnost in ustrezne prostore, uredili sobe za goste, saj so sedaj samo štirje lastniki, ki oddajajo nekaj nad 30 postelj.

Vse, ki so zainteresirani za to, pa tudi druge, prav gotovo zanimajo tudi cene. Naj povemo, da so sobe glede na udobnost razporejene in ocenjene od četrte do prve kategorije. Osnova za določanje cene so kategorije. Razen tega pa na ceno vpliva tudi to, ali je v sobi ena ali več postelj in ali se prenočuje manj oziroma več kot tri dni. Pozimi je treba posebej plačati ogrevanje, za vsako nočnino pa gost prispeva še 4

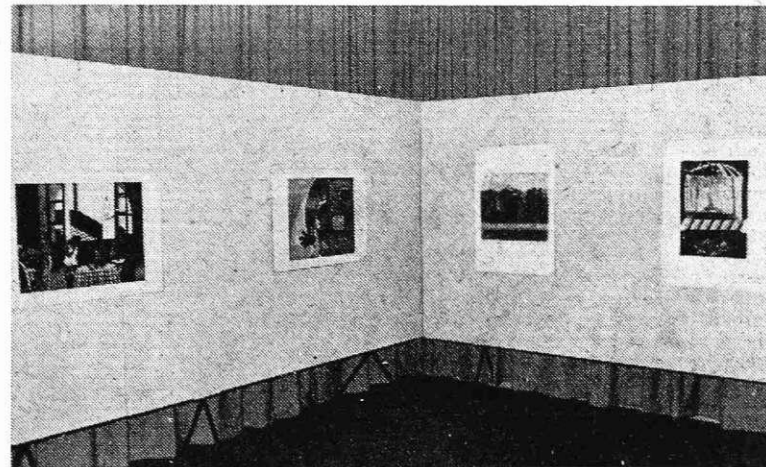
din turistične takse. Tako stane prenočevanje do treh dni v dvoposteljni sobi IV. kategorije 60 din, več kot tri dni pa 55 din (brez takse). Ta cena se za vsako boljšo kategorijo povečuje za 10 din, tako da prenočevanje do tri dni v dvoposteljni sobi I. kategorije znaša za posteljo na noč 90 din, nad tri dni pa 80 din. Če je soba enoposteljna, se doplača 15 din, za ogrevanje pa po 30 din na posteljo. Za pomožna ležišča je cena prenočevanja nižja za 5 din. Praviloma sta v eni sobi lahko največ dve postelji, le izjemoma pa še eno pomožno ležišče.

Turistično društvo želi, da bi se še več občanov odločilo za urejanje novih turističnih sob, ker se bo potreba še povečala ob graditvi cestnega predora skozi Karavanke in graditvi nove elektrojeklarne v Železarni. Zaradi tega se bo namreč poslovni turizem še povečal.

B.

Pihalni kvintet Glasbene šole Jesenice je pod vodstvom glasbenega pedagoga Igorja Maroševića nastopil ob otvoritvi razstave sodobne jugoslovanske grafike (Foto: B. Blenkuš)

Iz razstave sodobne jugoslovanske grafike, ki je do 23. januarja odprta v Delavskem domu na Jesenicah (IK)

OTVORITEV RAZSTAVE, KVALITETNA LIKOVNA URA

S krajšim koncertom pihalnega kvinteta, ki so ga izvajali učenci Glasbene šole Jesenice: Leon Leskovšek — pozavna, Miro Zima — trobenta, Franci Ankerst — trobenta, Franci Rihtar — trobenta in njihov glasbeni pedagog Igor Marošević — trobenta, so v soboto, 12. januarja, v Delavskem domu na Jesenicah odprli razstavo sodobne jugoslovanske grafike.

Razstava, ki so jo omogočili: Zveza združenj likovnih umetnikov Jugoslavije, Združenje likovnih umetnikov Srbije, Hrvaško združenje likovnih umetnikov, Združenje likovnih umetnikov Bosne in Hercegovine, Združenje likovnih umetnikov Črne gore, Društvo likovnih umetnikov Makedonije, Združenje likovnih umetnikov Vojvodine in Jugoslovanska galerija reprodukcij umetniških del Beograd, je prva izmed serije planiranih razstav sodobne jugoslovanske grafike, ki jih bo Jugoslovanska galerija reprodukcij umetniških del organizirala v naslednjem obdobju. Prav gotovo je za železarske Jesenice veliko priznanje za njeno likovno razstavno dejavnost, da je poleg Kranja med prvimi gostitelji sodobnih jugoslovanskih grafičnih ustvarjalcev.

Na Jesenicah se s svojimi grafikami predstavljajo: Dragiša ANDRIĆ iz Beograda, Peter CURČIĆ in Cvetan DIMOVSKI iz Novega Sada, Peter HADŽIBOŠKOV iz Skopja, Nusret HRVANOVIĆ iz Novega Beograda, Branimir KARANOVIĆ iz Beograda, Slobodan KNEŽEVIĆ iz Novega Beograda, Ivan KUDUZ iz Zagreba, Vladimir MAKUC iz Ljubljane, Peter MARTINOVIĆ iz Titograda, Dimitar MILADINOV iz Skopja, Ismar MUJEZINOVIĆ iz Sarajeva, Vukica OBRADOVIĆ-DRAGOVIĆ iz Beograda, Tina STEGOVEC iz Ljubljane, Stjeros ARVANITIDIS iz Novega Sada, Simon ŠEMOV iz Skopja in Milan ŽUNIĆ iz Beograda. Vsi avtorji so znani jugoslovanski umetniki in mnogi izmed njih s številnimi domačimi in inozemskimi priznanji.

Po otvoritvenih besedah predsednika DPD Svoboda Tone Čufar Jesenice Joža Varla je spregovoril ob otvoritvi umetnostni zgodovinar in likovni kritik, delavec Gorenjskega muzeja v Kranju, dr. Cene Avguštin, ki je poudaril pomen spoznavanja sodobne jugoslovanske likovne ustvarjalnosti in predstavil vse avtorje oziroma njihove razstavljene slike. Vsi navzoči so sobotno otvoritev razstave ocenili kot zelo uspešno uro likovnega pouka.

Razstava sodobne jugoslovanske grafike bo na Jesenicah odprta do 23. januarja, in sicer razen nedelje vsak dan od 9. do 12. in od 16. do 19. ure.

KAM OBLAKI, PREKO POLJA, KAM?

Kam oblaki? Kod gre vaša pot? Kje je vaš cilj? Po sinjini čistega neba plovejo beli oblaki. Veter jih žene z neusmiljeno hitrostjo. Občutek imam, da bi se marsikateri izmed njih rad ustavil, se napil lepote doline. Toda veter neizprosno opravlja svoje delo. V daljavi, za gorami oblaki izginejo kot bele pike — in že jih ni...

Danes smo še vsi zbrani. Ves razred. Toda ni več daleč dan, ko se bomo razšli, vsak na svojo stran, vsak za svojim ciljem. Molj cilj? Ne vidim ga dobro. Skrit je v megli, obdaja ga bodeče rastlinje, težko bom prišla do njega. Pravzaprav sploh ne vem, kakšen je moj cilj. Veliko premišljuje o njem, a v misli mi ne kane kapljica tistega, kar potrebujem, da bi ga spoznala.

Odločila sem se, da bom po končani osnovni šoli šla v gimnazijo. Vem, da je to trd oreh, toda upam, da ga bom strla. V gimnaziji se mi bodo odprla nova spoznanja, megla se bo razpršila in moj cilj bo postal jasnejši. V daljavi, v megli vidim ekonomsko fakulteto, vendar pa bo do tja potrebno premagati še mnogo ovir.

Smo kakor oblaki, ki jih veter žene čez hribe!

Upam, da bom izbrala pravi poklic. Vem, da je to zelo težka odločitev, ki velja za vse življenje. Zelo važno je, kateri življenjski cilj si bom zastavila, da ga bom lahko dosegla. Vsak po svoje se trudi, da bi se odločil čim boljše, nekaterim uspe, drugim ne.

Tudi to bo minilo. Minil bo čas iskanja v megli, vsak bo našel svoj cilj in poletel z njim kakor oblak čez hribe in doline.

Nataša Konič 8. b
OŠ Karavanski kurirji NOB
Literarni krožek

NOVOSTI NA POLICAH JESENIŠKE KNJIŽNICE

Saul BELLOW: Humboldtova oporoka. Založba Lipa 1979.

Končno je naneslo, da vam predstavim roman velikega kalibra; to se nanaša na obseg dela in na kvaliteto. Avtor je dobitnik Nobelove nagrade za leto 1976, sicer pa je židovskega rodu in kot tak določen za to, da živi s svojim (ameriškim) okoljem, hkrati pa da »vidi čez«. Snov pričujočega romana ni židovska, razen v toliko, da je junak nekakšen pisatelj dvojnik. In, ker je roman napisan v prvi osebi, moramo postaviti enačbo tudi med junakom in pripovedovalcem. Gre torej za roman, ki je na nek nedoločljiv način avtobiografski; hočem reči — ni jasno, kje se konča avtobiografija in začne domišljija. Po obsegu **Oporoka** spominja na Dostojevskijevega **Idiota**. Pa ni le število strani tisto, kar sproža te asociacije. Tudi junak pričujočega romana je nekakšen tepček, ki se v življenju ne znajde. Zlasti glede denarja ne. Vendar je — podobno kot knez Miškin — tudi pisatelj Citrine privilegiran tepček. Konec koncev mu denarja ne bo zmanjkalo, podobno kot Miškina ga bo rešila nekakšna dediščina.

Vidimo torej, da se tudi pri vrhunskih delih ponavljajo neki vzorci. Tudi sredi sodobne ameriške družbe živi tip iz ruske preteklosti, nekakšen »božji človek«, svetniški tepček. (Se mar tudi to kaže, da avtorjevi predniki izhajajo iz vzhodne Evrope?) Postarni pisatelj Citrine vidi, da ga goljufajo in izjemajo, vendar zoper to ničesar ne ukrene. Nasprotno, o ljudeh, ki ga goljufajo, poroča skrajno rahločutno, le med vrsticami da vedeti, »da je v tej družbi brez števila ljudi, ki so sveto prepričani, da je tvoj denar dejansko njihov«.

V tem pogledu je junak neboljen nekako tako, kot je Miškin neboljen glede obnašanja v družbi. Človek kar trpi, ko to bere. Trpiš ob Citrinu, trpel si ob Miškini; trpel si konec koncev že ob Don Kihotu. Cervantesovi sodobniki so ob vitezhovih nerodnostih prejkone odkrito in brez predsodkov uživali. Tudi nam je ob Citrinovi pretirani dobroti mučno le dotlej, ko se zavemo, da je to pravzaprav komični junak. Knez Miškin je bil nedvomno tragičen, Citrine to ni. V kakšne komične situacije se zaplete v zadnji četrtini romana! Zlasti v zvezi z odlašano, pa spet nameravano poroko — kakšna sta imela z ljubicjo, ki je nekaj desetletij mlajša od njega, neznansko lepa, poželenja vredna pa hkrati menda frigidna (o tem se pripovedovalec iz rahločutnosti ne izjasniti), — pa z njeno trezno mislečo mamo, tipično špansko gospo. Ni naključje, da se zadnji del romana godi na tleh, ki so nekoč nosila viteza iz Manče.

Povejmo zdaj še to, kdo je bil Humboldt, ki je omenjen že v naslovu. Kot rečeno, je Citrine v času, ko teče pripoved, že postaren pisatelj. Med »sedanje« dogodka pa se kar naprej meša junakova preteklost. Najbolj pomemben lik iz preteklosti je Citrinov mladostni prijatelj in vzornik, »veliki ameriški pesnik« Humboldt. To je posebne vrste kalin. Prevajalec D. Rupel ga sicer v spremni besedi prikazuje kot pozitivno osebo. Nerazumljivo, da prevajalec tako zavaja bralca. Iz Citrinovih spominjaj na rajnega vzornika je jasno razvidno predvsem dvojje. Prvič, ta Humboldt je bil duševni bolnik, pravi pravcati manijak s preganjavico. In drugič, narava te Humboldtove bolezni je bila taka, da ga prav nič ni ovirala, da ne bi vseskozi mislil samo na sebe — in na denar.

Humboldt je bil Citrinov idol in je to tudi ostal, čeprav mu je po neveril celo majhno premoženje, in čeprav ga je leta in leta javno sramotil. To sodi k Citrinovemu značaju. Rupel, bogve zakaj, prikazuje Humboldta kot nekakšno žrtev ameriškega odnosa do kulture. Resnica je po mojem malce drugačna. Humboldt je pravi ameriški pesnik, pri čemer je poudarek na »ameriški« in ne na pesnik. (Dejansko ni skoraj ničesar napisal.) Humboldtova filozofija je namreč taka, da nikakor ni v nasprotju z ameriško pridobitniško ideologijo, ampak jo na svojisk način povzema. Po Humboldtovem mnenju je denar nekaj, kar hodi vstric z nedolžnostjo in svobodo, nekaj, kar pesniku, kot je on, mora biti dano.

To, kar o tem problemu govori Humboldt na str. 190, je naravnost klasičen primer norosti, vendar norost z metodo. Norosti, ki se povsem ujema s priznanimi vrednotami (egoizmom in pridobitništvom). Ta pesnik je prepričan, da mu kot svobodnemu in nedolžnemu bitju pritičejo velikanske vsote denarja. Kako jih bo dobil? Tudi za to ima razlago: dobil jih bo s tožbo za milijon dolarjev. Koga bo tožil?

Nekoga, ki ga je za to vsoto oškodoval. V ozadju teh blodnj je seveda manjša veličina. Tudi pri nas imamo podobne tiče; v Ameriki se veličina kajpak nujno veže na dolarje.

Humboldt torej ni nasprotje, ampak poosebljenje pridobitniške družbe. (Zaradi mene je vseeno lahko tudi žrtev.) Humboldt je nor. Tako nam pripovedovalec, ki edini ne sodi v začarani krog pobesnelih lovcev na denar, pove, da je ta družba dejansko nora družba. Vendar tega nikoli ne pove naravnost.

Kaj pa on? Tudi Citrine je po svoje čudaški, strastno se zanima za nekakšne vzhodnjaške verske filozofije in metode. Te ga navajajo k strpnosti in k pasivnosti — medtem ko je bila po Humboldtovem vsa

vrednost na strani energije, na strani besne mrzlične dejavnosti.

Tako mimogrede se zavemo, da gre za dilemo, pred katerimi se je znašel sodobni svet. Pisatelj (oziroma Citrine) te probleme skuša takorekoč na lastni koži. O njih razpravlja slikovito, v podobah in dogodkih, pa tudi intelektualistično. Humboldta baje ni mogel razumeti, kdor ni prej prebral ne vem koliko težkih knjig. V tej točki Bellow ne odstopa od Citrinovega vzornika. Kdo ve, ali bo veliko takih bralcev, ki bodo razumeli ironijo, s katero je prežeto to delo?

Verjetno bo bolj malo tistih, ki se bodo prebili do konca te knjige; izvemam seveda vse tiste, ki avtorja poznajo in cenijo že od prej.

Marko Hudnik

KONFERENCA ZKO O PROGRAMU DELA ZA LETO 1980

Predsednik izvršnega odbora konference Zveze kulturnih organizacij občine Jesenice Janez Ambrožič sklicuje v ponedeljek, 21. januarja, ob 18. uri v restavraciji Kazina na Jesenicah konferenco z osrednjo točko dnevnega reda: razprava in sklepanje o predlogu programa dela ZKO Jesenice za leto 1980. Vsi delegati so dovolj zgodaj prejeli osnutek programa in so ga lahko v svojih delegatskih bazah vsestransko proučili. Poglejmo, kaj vsebuje predlog letošnjega programa.

Program dela in prireditev, je poudarjeno v uvodu, je sestavljen iz nalog in prireditev organizacij, članic zveze in organov zveze, ki jih predvidevajo v letu 1980. Program izhaja iz srednjoročnega programa zveze, smernic, sklepov in zaključkov, sprejetih na konferenci Zveze kulturnih organizacij Jesenice v letu 1976 in 1978. Seveda pa so v programu upoštevani tudi razpoložljivi strokovni in organizacijski kadri, kakor tudi prostorski pogoji.

Pripomnimo naj, da se v Zvezi kulturnih organizacij Jesenice samoupravno združujejo društva, organizacije in klubi s področja občine Jesenice, ki prek svojih delegatov uveljavljajo svoje samoupravne pravice in dolžnosti tako v organih zveze, kakor tudi v zboru izvajalcev skupščine kulturne skupnosti Jesenice. Zveza združuje šestnajst članic, poleg teh pa preko zveze uresničujeta svoje programe tudi pevska zbor društva upokojencev Jesenice in Javornik-Koroška Bela. Članice zveze so naslednje organizacije: DPD Svoboda Tone Čufar Jesenice, DPD Svoboda France Mencinger Javornik-Koroška Bela, DPD Svoboda France Prešeren Zirovnica — Breznica, DPD Svoboda Ivan Krivec Hrušica, DPD Svoboda Slavko Černe Kranjska gora, KUD Jaka Rabič Dovje-Mojstrana, KUD Podkoren, pihalni orkester Jeseniški železarji, pevsko društvo Jesenice z ženskimi in mešanimi zborom, foto klub A. Prešeren Jesenice, Filatelistično društvo Jesenice, Glasbena mladina Jesenice, šolsko kulturno društvo Prešernov rod celodnevne osnovne šole Zirovnica, DPD Svoboda Planina pod Golico, pevsko društvo Vintgar Blejska Dobrava in filmska skupina Odeon.

Poleg usmerjene dejavnosti ZKO, ki v letu 1980 predvideva dve redni konferenci ZKO, poleg problemske konference in številnih delovnih srečanj in posvetovanj ter dela organov zveze, predlog programa podrobno navaja programe vseh organizacij vključenih v zvezo in prireditve in srečanja, ki jih bo organizirala in pri organizaciji sodelovala zveza.

Poleg organizacije proslave slovenskega kulturnega praznika, bo zveza organizirala dvojje občinskih srečanj pevskih zborov in s svojimi članicami sodelovala na desetih področnih srečanjih kulturnih skupin, med katerimi bo področno srečanje dramskih skupin Gorenjske in srečanje pesnikov in pisateljev začetnikov na Jesenicah. V okviru sodelovanja s pobratenimi občinama Trbovlje in Valjevo so predvidena po štiri povratna gostovanja, in sicer v vsaki občini po dve, oziroma skupaj osem.

Zelo obsežen program je tudi glede sodelovanja s Slovenci izven SR Slovenije, in sicer predvsem v Kanalski dolini in na avstrijskem Koroškem. Poleg že tradicionalnega sodelovanja kulturnih in literarnih delavcev Slovencev iz avstrijske Koroške v kulturno umetniškem klubu jeseniške Svobode in pomoči jeseniške glasbene šole nekaterim glasbenim šolam oziroma oddelkom na omenjenih območjih, je predvidenih petnajst medsebojnih gostovanj kulturnih skupin na recipročni osnovi.

Društva in organizacije, ki jih povezuje zveza, v letu 1980 načrtujejo kar 646 različnih kulturnih

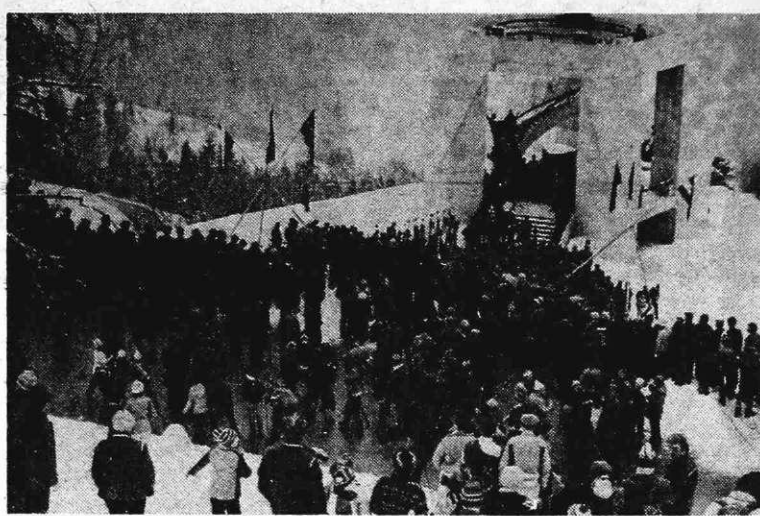
prireditev in manifestacij. Največ in to 107 krat bodo društva in organizacije sodelovale na različnih prireditvah, 94 krat pa na različnih kombiniranih prireditvah, na katerih bo nastopalo več kulturnih skupin. Sledi 92 različnih krožkov, 72 vokalnih in instrumentalnih koncertov, 55 celovečernih prireditev folklornih in kombiniranih skupin, 36 dramskih prireditev doma in 30 na gostovanjih (brez amaterskega gledališča Tone Čufar). 24 likovnih razstav, od tega 16 na Jesenicah, osem izven Jesenic, tri foto razstave, eno filatelistično razstavo, eno razstavo izvornih ročnih del, devet strokovnih predavanj, pet različnih tečajev, 14 klubskih prireditev, plesno šolo, štiri družabno zabavne prireditve, štiri poučne izlete, več sodelovanj v slikarskih kolonijah, izdajo šestih števil kulturno umetniške priloge Železarja LISTI, organizacijo 22 gostovanj drugih skupin in 42 različnih delovno-kulturnih prireditev. V mesecu aprilu pa je znova po nekajletnem premoru predviden mednarodni festival kratkometražnega amaterskega filma.

Poleg vsega tega zveza predvideva še več različnih izobraževalnih in izpopolnjevalnih oblik za strokovne vodje posameznih skupin in organizatorje kulture.

Za vsoto to dejavnost zveza v letu 1980 predvideva 2.572.978 din, od tega 784.800 din za različne naložbe (manjša popravila in dopolnitve ter nakup inventarja).

Ne samo iz programa prireditev v letu 1980, tudi sicer iz vsega doseganega dela je razvidno, da ljubiteljska kultura v občini predstavlja izredno veliko ustvarjalno in poustvarjalno moč. Razen tega lahko beležimo tudi stalno kakovostno rast predvsem nekaterih vrst kulturnih dejavnosti (vokalno-instrumentalna, likovno ustvarjalna in razstavna, založniška, gledališka), boljše in kvalitetnejšo organizacijo prireditev pa tudi pomembno večji interes delovnih ljudi in občanov za kulturne vrednote. To so vsekakor izredno pomembni količinski in kvalitetni premiki na področju amaterske kulture v občini, ki prav gotovo upravičuje družbena sredstva, ki jih dobiva prek Kulturne skupnosti Jesenice na osnovi svobodne menjave dela z delavci v materialni proizvodnji.

V programih kulturnih organizacij in društev, če jih poskušamo nekoliko kritično presoditi, pa manjka več kulturno vzgojnega in idejnopolitičnega dela znotraj društev in organizacij, še posebno, če izhajamo iz tega, da je kulturna dejavnost sestavni del zavestnih socialističnih sil in da s svojo dejavnostjo mora vplivati na družbeno zavest in na reševanje družbenih problemov. Tako programska dejavnost društev in organizacij, kakor tudi aktivnost in vodenje članov društev, bi morala postati pomembna dejavnika v naših socialističnih samoupravnih prizadevanjih pri osvoboditvi človeka in dela. Člani kulturnih društev in organizacij morajo postati vzorni delavci in samoupravljalci in borci za stabilizacijo, to je za dosledno odgovornost pri delu in opraviilih, za višjo produktivnost dela in skrajno varčevanje na vseh področjih življenja in dela. Vsa ta prizadevanja bi morala postati sestavni del programskih prizadevanj vseh kulturnih društev in organizacij.

Del udeležencev na slovesnostih v Dražgošah (Foto B. Blenkuš)

ZAKLJUČNA SLOVESNOST OB 38-LETNICI SLAVNE DRAŽGOŠKE BITKE

V nedeljo, 13. januarja, z začetkom ob 14. uri je bila v Dražgošah zaključna slovesnost velike spominske prireditve Po stezah partizanske Jelovice. Na slovesnosti, ki je bila pred spomenikom legendarne bitke v Dražgošah, se je zbralo čez štiri tisoč ljudi, med katerimi so bili tudi Vinko Hafner, Janez Vipotnik in generalpodpolkovnik Branko Jerkič. Osrednji govor je imel Franc Puhar-Aci, predsednik pokrajinskega odbora za Gorenjsko. Poudaril je velik pomen dražgoške bitke, v kateri so se skupaj z borci borili vsi prebivalci Dražgoš in širok odmev te bitke. Doktinal se je tudi sedanjih ekonomskih stabilizacijskih prizadevanj.

Predstavniki družbenopolitičnih in družbenih organizacij so položili vence, pihalni orkester iz Gorij pa je zaigral žalostinko.

Nato so razglasili rezultate in podelili pokale ter medalje najboljšim v množičnem smučarskem teku in v streljanju. Tekmovalo je več enot, najboljši trije v vsaki skupini pa so bili:

Ekipa UJV: 1. Zaščitna enota milice, 2. UJV Kranj, 3. Šolski center RSNZ in UJV Nova Gorica.

Enote teritorialne obrambe: 1. Radovljica, 2. Jesenice, 3. Škofja Loka.

Enote JLA: 1. VP Kranj, 2. VP Postojna in 3. VP Bohinjska Bela.

Najboljše ekipe v streljanju — člani: 1. teritorialna obramba Škofja Loka, 2. — 3. Jesenice in Maribor.

Republiške ekipe: TO Bosne in Hercegovine, 2. TO Hrvatska, 3. TO Makedonija. Zenske ekipe teritorialne obrambe: 1. Kranj, 2. Maribor in 3. Škofja Loka.

Mladinske ekipe: 1. TO Kranj, 2. TO Velenje.

Ekipa ZRVS in SZDL: 1. občina Brezice, 2. občina Radovljica in 3. občina Ljubljana-Vič.

Zenske ekipe: 1. Maribor, 2. Velenje, 3. Kranj.

Iz jeseniške občine se je velike prireditve kljub hudemu mrazu udeležilo okrog dvesto občanov. Tja so šli z avtobusom, nad sto pa v pohodu iz Soteske do Dražgoš. Vsi so bili srečni, da so počastili spomin padlih borcev v tej bitki, ki je zapisana z velikimi črkami v zgodovini našega boja za svobodo.

B.

POHOD V DRAŽGOŠE V SPOMIN NA BORBO CANKARJEVEGA BATALJONA Z NEMCI

V nedeljo, 13. januarja, smo se ob 6. uri zbrali na železniški postaji Jesenice. Z vlakom smo se odpeljali do železniške postaje Soteska v Bohinju.

Se v mraku smo se začeli vzpenjati po strmih bregu na Jelovico. Ko smo prišli do položajev, se je naredil dan in obetalo se nam je zelo lepo vreme. Pri prvem počitku se nam je odprl lep pogled na bližnje vrhove, ki so že blesteli v jutranjem soncu. Kljub lepemu vremenu nas je počelo zeblo. Hodili smo že dobro uro, ko je tudi nas obsjeli prvi sončni žarek, pa še ta se je hitro skril za vrhovi velikih smrek. Po dveh urah smo prišli do Rovtarice, kjer smo dobili klobaso in čaj. Ko smo se okrepčali, smo po ozki gazi nadaljevali pot. Po dolgi in utrudilji poti smo le prišli v Dražgoše. Pri prvih hišah so pionirji delili značke in priznanja za udeležbo.

Odšli smo do osnovne šole, kjer so bili mlajši planinci, ki so se pripeljali z avtobusom. Skupaj smo odšli na proslavo, kjer je govoril Franc Puhar-Aci in obudil spomine na herojsko bitko Cankarjevega bataljona, ki se je v začetku leta 1942 spoprijel s štirinajstkrat močnejšim sovražnikom.

Po proslavi smo odšli v dolino k avtobusom in se odpeljali v Škofjo Loko. Tam smo počakali vlak in se z njim odpeljali domov.

Spominskega pohoda v Dražgoše se vsako leto rad udeležim. Vsakokrat dobim tudi značko in ta je res zaslužena, saj štirinajst kilometrov dolga pot tudi nekaj pomeni.

Klemen Grčar

V DRAŽGOŠE

V nedeljo so partizanske Dražgoše spet praznoval. Minilo je že 38 let od velike dražgoške bitke. Tudi planinci celodnevne osnovne šole Gorenjski odred iz Zirovnice smo se odločili, da se kot pohodniki pridružimo praznovanju. Na pohod nas je krenilo devet, spremljal pa nas je ravnatelj šole Marjan Jemec. Nekaj mlajših planincev se je z avtobusom odpeljalo v Dražgoše.

Jutra je bilo mrzlo. Z vlakom smo se peljali med zasneženimi gozdovi. Prislunili smo njevojemu ropotu. Izstopili smo v Soteski. Tam smo se vsi pohodniki razdelili v skupine in krenili v strm breg. Pot je bila naporna, zimski veter je bil v obraz, pod nogami je škripalo in pihali smo se v premle prste. Pot se nam je začela vleči. Mislili smo si, da Dražgoše pred nami bežijo. Čim bolj smo se vzpenjali, tem bolj je pritiskal mraz. Kmalu je posijalo zimsko sonce. Opazovala sem smreke, ki so se lepo lesketale in se upogibale pod težo snega.

POZIMI MNOGO VEČ PLANINSKIH NESREČ KOT POLETI

Kljub temu, da prava koledarska zima traja le tri mesece, statistike gorske reševalne službe beležijo, da se v tem obdobju ponesreči v gorah mnogo več ljubiteljev-obiskovalcev gora, kakor v ostalih mesecih. Obilo snega, megla in viharji so kruta in neumljena mačeha vsemu živemu v gorah.

Zimski alpinizem zahteva mnogo večje napore kot poletno planinstvo. Pozimi so kratki dnevi, vlažne megle, ledeni, snežni meteži, kar vse otežuje bivanje v zasneženih gorah. Zato takoj po večjih sneženih padavinah ne hodimo v gore, počakajmo nekaj dni, da se snežni kristali sprimejo in segedejo.

Ze najzgodnejši obiskovalci zasneženih gora so morali sprejeti pobesnele elemente narave. Vojakovodje: Aleksander Veliki, Hanibal, Džingis Kan, Napoleon in slavnirski vojskovodje so morali priznati, da so uničile več vojakov gorske ujme (potuhnjene megle, ledeni meteži in plazovi) kot pa sovražnikovo orožje.

Kljub temu, da so pogumni in srčni ljudje razmeroma zelo pozno začeli zahajati v zasnežen in led ukovan gorski svet, gore v zimskem okrasu in blišču zahtevajo mnogo več žrtve kot poleti.

Tudi pri nas so zasnežene gore zahtevale izredno veliko smrtnih žrtev. Že od nekdaj so pri nas kruto in neumljenim uničevali snežni plazovi gozdove, naselja, vasi in življenja; leta 1937 na Škarjevem robu pod Storičnem, v hudih in globokih zimah 1950/51/52 pod Triglavom v Posočju in v Savinskokamniških gorah, na Zelenici, Begunjski, Prokletijah, Durmatorju, Planici so umirali zaradi podhladitve, v plazovih, na ledenih strminah v Andih, Kavkazu, v Centralnih Alpah, na Prenju, Zagrebški gori, tudi pod Brano, na Jalovcu, Planjavi, Spiku in na Triglavu; povsod so posejane spominske obeležja.

Do sedaj omenja statistika GRS že preko 140 smrtno ponesrečenih v zimskih in izvenzimskih mesecih zaradi plazov, slabega vremena, megle, snežnih metežev, podhladitve in zdrsov po sesutinih plazovih.

To je resno opozorilo, da moramo biti v zasneženih in v led ukovanih gorah vedno skrajno previdni in da moramo znati večje uporabljati potrebno zimskoalpinistično opremo (cepin, dereze in drugo). V zasneženih gorah ne rešuje kritičnih problemov samo pogum in srčnost, v veliki meri se morajo na planinski ali smučarski turi pridružiti tudi previdnost, psihična in fizična kondicija in v prvi vrsti nujno potrebno znanje ter velika mera previdnosti.

V gorah moramo biti vedno iskren in plemeniti tovariš, v slučaju kakršnekoli manjše, lažje ali težje nesreče pa obvezno tudi dober, plemeniti, požrtvovalen in discipliniran reševalec.

Uroš Župančič

SMUČATI ... KJE ... DOMA ALI V TUJINI ... ZA DINARJE ALI DEVIZE?

Ko smo v preteklem in predpreteklem letu razmišljali ob televizijskih vesteh in komentarjih ter ob časopisnih člankih o tem, koliko zapravimo v tujini, nas je večkrat spreletel vprašanje: Se posebej ob moznostjo o številnih, ki jih zvržejo porabljeni zneski na tujih smučarjih in v hotelih bližnjih in tudi oddaljenih evropskih držav v zimskem času.

Vselej smo se po takem razmišljanju spraševali, zakaj ne izkoristimo možnosti, ki jih nudi naša narava ne le za to, da bi zadržali doma pretežno del reke smučarjev, ki odhaja na tujino, pač pa tudi zato, da bi k nam pritegnili goste iz tujine. Saj smo kot zimskoturistična dežela že znani in je v Kranjski gori že zdaj kljub skromnim možnostim mogoče tudi pozimi slišati pogovore v vseh svetovnih jezikih. Če je tako in če resnično želimo in hočemo preokreniti tudi tovrstni razvoj na pot stabilizacijskega obnove, nam žal ne pristaneta niti drugače kot INVESTIRATI, GRADITI.

Vsa modrovanja o tem, kje smo se v preteklosti »zaglupirali« (ali smo se gradili

preveč hotelov, pa premalo žičnic in še bolj premalo smučarjev, žal ne koristijo nič, če nismo pripravljeni nič narediti. Danes (pa tudi leta poprej) je pomembno obnove in stabilizacije, delati — vztrajno in neprestano — vse tisto, kar izboljšuje plačilno bilanco. Izboljševanje plačilne bilance pa je tudi — in še kako — ustvarjati pogoje, da našim ljudem ne bo treba nositi dinarjev v tujino in da bodo tuji pripravljeni nositi vse več njihovih plačilnih sredstev k nam.

Tistim entuziasmom, ki so pred nekaj več kot dvajsetimi leti napovedovali, da bo v Jugoslaviji vsako leto dvajset tisoč novih smučarjev, zdaj lahko že krepko očitamo, da so se usteli. Usteli v tem, da je postalo tisto, kar so napovedovali kot vizijo, le skromen delček današnje stvarnosti.

Na kranjskogorskem primeru lahko vidimo, kakšna je ta stvarnost. Promet na žičnicah je v dvajsetih letih narasel takole:

(Število prepeljanih smučarjev)

Leto	Število prevozov	Število žičnic
1959	169.000	3
1965	720.000	6
1970	1.360.000	9
1975	639.000	9
1976	2.504.000	12
1978	3.200.000	13

Kar že na prvi pogled kvari sliko skokovitega narasčanja, je število prevozov, ki so bili izvršeni na kranjskogorskih žičnicah v letu 1975, saj jih je bilo za polovico manj kot pet let prej. Vendar je treba upoštevati, da je bila leta 1975 zelena zima, da je bila to leto Dolina brez snega.

Nobene trdne opore pa ni, da bi nanjo lahko naslonili trditve, koliko prevozov bi lahko opravile dolinske žičnice, če bi bile njihove zmogljivosti tolikšne, da bi pokrivala interes smučarjev. Nekateri trde, da bi v posameznih letih lahko prepeljali vsaj še enkrat več smučarjev. Sedanja tehnika na zmogljivost žičnic, ki jih upravlja temeljna organizacija Žičnice Gorenjke (predlanski smo prevzeli v upravljanje tudi žičnico v Mojstrani, lani pa so odkupili tudi sedeznico Španov vrh) je 9500 smučarjev na uro. Vendar tehnična zmogljivost pove bora malo, saj je mnogo bolj zgornja optimalna zmogljivost. Ta pa znaša zdaj 4.500 smučarjev. Če bi bila optimalna zmogljivost enaka tehniki, bi lahko smučali od Španovega vrha do Rateč, ne da bi zapravljali čas s stanjem in vrstah. Ker pa je v času najmočnejših konic (šolske počitnice) samo v Kranjski gori do šest in več tisoč smučarjev, so razumljivo repi čaka-jotih tako dolgi, da segajo ponekod skoraj do srede smučarjev.

Pri tem je treba upoštevati, da se žičnice, pri nas vrte in da ne stojijo, kakor se dogaja marsikje drugod po slovenskih smučarjih. Vzdrževanje naprav zanesljivo ni lahko opravilo, saj je treba vedeti, da sta vrta 1.200 letajev. Takšno stanje so kranjskogorski žičničarji dosegli, ker so si opremili lastne delavnice, organizirali lastno vzdrževalno službo in se usposobili, da so sami v stanju odpraviti vse lahke in srednjetežke okvare. Najpogostejše jih odpravijo čez noč, v najslabšem primeru pa se je dogajalo v preteklem obdobju, da je katera izmed naprav stala po nekaj dni.

Vsa pretekla leta pa so potekala predinvesticijska dela, ki so potrebna za izgradnjo novih naprav in sistemov. Možnosti za izgradnjo je še dovolj, saj so si tisti, ki so jih proučevali enotni v ugotovitvi, da je sedaj izkoriščenih še komaj 20 odstotkov smučarskih terenov. In čeprav nekateri trde, da morfologija naših tal in pobočij, pa naravne danosti (relativna in nadmorska višina) pri nas niso enakovredne legam v centralnih Alpah, nam tuji kar radi rečejo, da je pri nas prav tako prijetno smučati kot drugod po Evropi, le razmahniti se moramo in izkoristiti naravne možnosti.

Dosej so bili izdelani trije programi. Nekateri izmed njih so obdelani do stopnje, da je že mogoče zahtevati razpis lokacijske razprave in jih vložiti v banko. Ogledimo si jih nekoliko!

Treba — Ravni je program novega smučišča na vzvodni strani Kranjske gore. Vključuje 1250 metrov dolgo dvosedeznico

z višinsko razliko 270 metrov in dve vlečnici. Spodnja postaja dvosedeznice bo stala nekaj sto metrov vzhodno od gostišča Zgornja jama.

Vrški program je obdelan skoraj do stopnje glavnega projekta in vsebuje dve dvosedeznici z višinsko razliko 700 metrov in tri vlečnice. Ker je področje Vrška za turistično in športno urejanje pred leti postalo status, seveda ta program zdaj počiva in bo nemara potikal še nekaj časa. Kljub temu pa se že slišijo glasovi, da se bo tudi na tem področju kmalu nekaj premaknilo, saj bo treba ustvariti tudi možnosti za

z višinsko razliko 270 metrov in dve vlečnici. Spodnja postaja dvosedeznice bo stala nekaj sto metrov vzhodno od gostišča Zgornja jama.

IGRE »V ZDRAVJU JE MOČ«

V zadnji številki Železarja smo bralcem predstavili pet stalnih tekmovalnih nalog iger »V zdravju je moč«. Danes pa predlagamo na naloge, izmed katerih se bo tik pred samim srečanjem 23. februarja v Novem mestu izbral tekmovalni program. Naj omenim še to, da se bosta prvi dve ekipi pomerili že 8. februarja v Ajdovščini, kjer bo srečanje med Fructalom in Iskro iz Kranja že določilo prvega polfinalista.

Pa se sedaj vrnimo k vajam.

6. NOGOMET S KOCKO:

Na košarkarsko igrišče postavimo dva rokometna gola. Namesto žoge uporabimo kocko iz penaste gume 30 x 30 cm. Ekipa sestavljajo trije poljubni člani. Igralni čas je 2 x 2 minuti. Pravila so enaka pravilom za mali nogomet. Izjema je le, da je pred golom očiščen trimetreski kvadrat, v katerega ne sme nihče od igralcev.

Na kocki so številke, tako kot na mali kocki za igro »Človek ne jezi se«. Doseženi gol velja toliko, kolikor kaže številka na zgornji ploskvi kocke v gol. Za teži prekršek dobi ekipa, nad katero je bil prekršek storjen, pravico do meta kocke in beleži toliko točk, kolikor pokaže kocka.

Če doseže ekipa gol, zgornja ploskev pa kaže šest, se ekipi sicer šteje šest točk, vendar ima nasprotna ekipa v tem primeru pravico izvesti prosti strel s sedmih metrov. Zmaga ekipa, ki doseže več točk.

7. POKANJE BALONOV:

Nastopajo ženske članice ekipe. Vsaka ima po en balon. Stojijo v vrsti ena za drugo. Dva metra pred njimi je stol. Na znak za start začne prva napihovati balon, in ko misli, da je balon toliko napihnil, da bo počil, če bo sedla nanj, to tudi stori. Seveda ga lahko dopihuje, če pri prvem poskusu ne počil. Ko balon počil, lahko

srečuje s finančnimi problemi, če pa hočejo judisti doseči neko kvaliteto, morajo sodelovati na turnirjih in ker denarja ni, pač na svoje stroške. Problem je predvsem zaradi Anderla, državnega reprezentanta, ki bi se moral udeleževati priprav, katere plačuje klub ali sekcija. Zadnje priprave pred svetovnim prvenstvom mu je plačal klub Ivo Reya iz Celja, za katerega nastopa v prvi zvezni ligi, drugače pa je še vedno član jeseniške sekcije in škoda bi bilo, da bi moral zapustiti jesenice. Po pravilniku TTKS mu, če osvoji medaljo na državnem prvenstvu pripada naziv športnika vrhunjskega razreda in s tem avtomatsko 30.000 do 40.000 dinarjev sekciji za njegova tekmovalna in priprave.

Devetega februarja bo republiško prvenstvo, katerega se mora udeležiti, če hoče nastopati tudi na državnem prvenstvu in v odsotnosti Kovačevića ima velike možnosti za osvojitve medalje.

Največji problem judo sekcije je denar, saj je tekmovalni dovolj. Že 20. januarja je v Ljubljani pozivni turnir druge jakostne skupine, v Celju je 27. januarja ženski pozivni turnir, tretjega februarja je v Mariboru tekmovalje za Baumgartnerjev pas in nato devetega februarja republiško člansko prvenstvo. Upajmo na najboljšo in da bodo judisti na teh tekmovaljih lahko sodelovali.

-tok-

trening naše alpske reprezentance še zlasti pred bližnjo olimpiado.

In navezadnje, bo v marcu 1981 Kranjska gora gostiteljica finala svetovnega pokala v alpskem smučanju, ki bo priložnost leto največja prireditev sezone na svetu (saj ne bo ne olimpiade, ne svetovnega prvenstva). Ili v takšno prireditev brez rezervnih prog v višjih legah, kjer je snežna odeja zanesljivejša, pa je najbrž malo prehudotveganje.

Program, ki je nastal zadnji, pa kaže, da je najbližje začetku svoje realizacije, pa je sistem žičnic na pobočjih med Kranjsko goro in Planico. Tod je programirani enajst žičnic, od tega tri dvosedeznice. Razdeljen je v dve etapi. Prva obsega izgradnjo dvosedeznice Velika dolina. Dolga bo 1250 metrov, njena višinska razlika pa bo 265 metrov ter bo imela zmogljivost 870 smučarjev na uro. Ob tej dvosedeznici bodo tri vlečnice z dolžinami 400, 600 in 770 metrov in višinskimi razlikami 60, 105 in 115 metrov. Vse tri bodo imele zmogljivost 900 smučarjev na uro. (Vse zmogljivosti so seveda tehnične, ne optimalne). Vse tri vlečnice bodo dobile imena po Vandotovih junakih. Tako bomo dobili nemara že do prihodnje zime kako Pehto, Jago babo in Kosobrina.

Ta del sistema je pripravljen za lokacijsko razpravo. Zemljiško so vse stvari poleg projekta že urejene, manjka edino so-glasje gozdnega gospodarstva, saj gre za krčenje nekaterih gozdnih površin. Celotni sistem med Kranjsko goro in Planico pa je pripravljen tako, da bo po novih smučarjih mogoče smučati iz Kranjske gore v Planico in nazaj. Na tem področju prvi prihaja tudi do tega, da se očito kaže skupni interes žičničarjev in kmetov. Z izravnavami površin nastajajo tudi možnosti za njihovo strojno obdelovanje in za boljše izrabo pašne. Izravnanja zemljišča je treba le dobro površinsko obdelati in zagnojiti.

Razen nateštaj na računajo v Kranjski gori tudi z izgradnjo treh vlečnic v Martuljeku, ene v Mojstrani in dveh v Španovem vrhu. Za Španov vrh bodo poskušali nabaviti tudi nov teptalni stroj. Obilica osebnih, operativno zahtevnih in finančno nelahkih zamisli in programov, kakor vidimo. Ob njih so žičničarji optimisti, saj stvarno ocenjujejo vsakoletno naraščanje števila smučarjev in pravijo, da bodo vložili vse sile, da bi že do prihodnje zime postavili dvosedeznico in tri vlečnice med Podkorenem in Ratečami.

P. S.

prične z napihovanjem naslednja tekmovalka. Zmaga ekipa, ki prva poč vse balone.

8. NOGOMET V PARIH:

Nastopata dva para mešanega spola poljubnih starosti. Notranji nogi (en desno in drugi levo) ima vsak par povezan s trakom. Igralci se enako kot pri šesti vaji. Igralni čas je 2 x 2 minuti. Igra se z nogometno žogo. Zmaga ekipa, ki doseže več golov.

9. NAMIZNI TENIS ŠTUPORAMO:

Poljubna dva člana ekipe zeneskega in moškega spola (po en par iz vsake ekipe) igra namizni tenis do osem dobljenih točk po pravilih namiznega tenisa, vendar tako, da moški ves čas igre nosi dekle štuporamo na ramenih. Lopar drži dekle.

10. NAMIZNI TENIS »LUKNJO« V MIZI:

Poljubna dva člana ekipe igra namizni tenis do osem dobljenih točk. Razlika je v tem, da je ena polovica mize od druge polovice oddaljena 50 cm. Mrežice ni.

11. VLEČENJE VRVI II:

Vlečejo moški člani ekipe. Štirje so obrnjeni proti štirim nasprotnikom, dva pa kažeta hrbet svojim tekmovalcem. Vrvi se držita z eno roko. V drugi imata gobe. Med ekipami je 3,5 m vrvi. Začetek je enak kot pri klasičnem vlečenju. Zadnja dva tekmovalca imata pred seboj tablo z ustrezno okrajšanim napisom nasprotnikove ekipe (enako številko trk). Zmaga ekipa, ki prva zbrise s table nasprotnikov napisi.

12. VISENJE NADROGU:

Sodeluje vsa moška ekipa. Tekmovalci vise v podprijetu ali nadprijetu po dva in dva hkrati. Istočasno sta pripravljena naslednja dva, ki se morata obesiti na drog preden zdrkne predhodnika z brado pod raven droga. Zmaga ekipa, ki visi dalj časa na drogu.

13. KOTALIKANJE ZRAČNICE:

Proga je dolga 22 m in jo označuje začetna pokončna palica, na kateri so zračnice, štartna palica in šest drugih palic ter končni močnejši drog. Vsi so med seboj enako oddaljeni. V igri sodelujejo vse ženske članice ekipe. Premer zračnice je 120 cm. Prva zane ob štartni palici in v slalomu kotalikati zračnico med vsemi pokončnimi palicami. Na zadnjo palico natakne zračnico, steče nazaj, obteče začetno palico in udarce po rami da znak naslednji tekmovalki štafete. Zmaga ekipa, ki prva natakne vseh šest zračnic na kol in zbere vse tekmovalke za štartno črto. Če tekmovalka podere vrata, jih mora postaviti in šele nato nadaljuje s tekmovalcem.

(se nadaljuje)

ŠESTI TRNOVSKI MARATON

V nedeljo, 10. februarja, bo ob 9.30 v Črnem vrhu nad Idrijo start šestega trnovskega maratona, ki ima naslednji program:

- maraton - smučarski tek na 42 km,
- mali maraton - smučarski tek na 15 km,
- smučarski tek SLO 12 km,
- pionirski smučarski tek 10 km.

Na maratonu lahko sodelujejo tekači obeh spolov, ki si rojeni do leta 1962. Pri malem maratonu lahko sodelujejo tekači obeh spolov, ki so rojeni leta 1965 in prej.

Prijave in štartnino, ki znaša za odrasle 150,00, za dijake in učence 100,00 in za pionirje 50,00, dajajo v pripravi pri pionirski sekciji Železarja do 25. januarja do 12. ure. Če bo zadostovalo število prijav, bo komisija za športno rekreacijo organizirala prevoz z avtobusom.

Člani Smučarske zveze Slovenije, ki so plačali članarino za sezono 1979/80, plačajo 50 % štartnine.

VLOGE ZA DELNO NADOMESTILO STANARINE V LETU 1980

Na podlagi določil zakona o družbeni pomoči v stanovanjskem gospodarstvu (Uradni list SRS št. 5/72, 13/72, 13/77 in 15/76) in odloka o delni nadomestitvi stanarine in drugi družbeni pomoči v stanovanjskem gospodarstvu (Uradni vestnik Gorenjske št. 26/72, 15/74, 13/75 in 11/77) objavlja samoupravna stanovanjska skupnost po sklepu 6. redne seje odbora za družbeno pomoč v stanovanjskem gospodarstvu z dne 14. 1. 1980 naslednji

JAVNI RAZPIS

za zbiranje vlog za odobritev delne nadomestitve stanarine za leto 1980

I. SPLOŠNE DOLOČBE

- Delna nadomestitev stanarine je odvisna od premoženjskega stanja nosilca stanovanjske pravice in članov njegovega gospodinjstva, od velikosti stanovanja in od števila članov gospodinjstva.
- Delna nadomestitev stanarine lahko znaša največ 80 % višine pogodbene stanarine.
- Delna nadomestitev stanarine se ne odobrava v primerih, ko izračunani znesek nadomestila znaša manj kot 15,00 din mesečno.
- Delna nadomestitev stanarine se odobri za dobo enega leta. Po preteku tega roka pa upravičenec uveljavlja pravico do delne nadomestitve stanarine za vsako nadaljnje leto z novim zahtevkom.
- Upravičenec do delne nadomestitve stanarine je v času koriščenja delne nadomestitve stanarine dolžan samoupravni stanovanjski skupnosti sporočiti vsako spremembo, ki bi vplivala na pravico oz. znesek nadomestila stanarine.

II. UPRAVIČENCI ZA PRIDOBITEV DELNE NADOMESTITVE STANARINE SO:

- Nosilci stanovanjske pravice v stanovanjih, ki so v družbeni lastnini.
- Nosilci stanovanjske pravice v stanovanjih, ki so v lasti občanov.

III. POGOJI, KATERE MORAJO IZPOLNJEVATI NOSILCI STANOVANJSKE PRAVICE:

- Do delne nadomestitve stanarine so upravičeni tisti nosilci stanovanjske pravice, katerih gospodinjstva uporabljajo stanovanje, ki po površini ne presega naslednjega normativa:

Število članov gospodinjstva	Površinski normativ v kv. m
1	do 28
2	do 42
3	do 57
4	do 66

in na vsakega nadaljnega člana gospodinjstva pol kv. m. Površinski normativ se lahko poveča do 5 kv. m, če izračunani znesek mesečnega nadomestila stanarine presega 50,00 din.

- Do delne nadomestitve stanarine so nadalje upravičeni tisti nosilci stanovanjske pravice, katerih izračunana znosna stanarina po veljavni tabeli je manjša od pogodbene stanarine.

- Delna nadomestitev stanarine ne pripada:
 - a) če nosilec stanovanjske pravice oddaja stanovanje v podnajem,
 - b) če je nosilec stanovanjske pravice ali drug član gospodinjstva lastnik stanovanjske hiše, počitniške hiše oz. nepremičnine, ki se uporablja v te namene ali lastnik osebnega avtomobila, katerega vrednost presega 100.000,00 din.

IV. DOKAZILA, KI JIH MORAJO DOSTAVITI UPRAVIČENI NOSILCI STANOVANJSKE PRAVICE:

- Dokazila o osebnih dohodkih nosilca stanovanjske pravice in vseh članov njegovega gospodinjstva za leto 1979 in pisnega izjava o drugih dohodkih uveljavljenih v letu 1979 (Dopolnilno delo, preživnine, štipendije, otroški dodatki ipd.).
- Dokazila o stalni prijavljenosti in številu članov gospodinjstva (prijavni urad).
- Dokazilo o premoženjskem stanju nosilca stanovanjske pravice in članov njegovega gospodinjstva (davčna uprava).
- Fotokopijo ali prepis stanovanjske pogodbe.
- Fotokopijo ali prepis kupoprodajne pogodbe o nakupu osebnega avtomobila, v kolikor nosilec stanovanjske pravice ali kdorkoli od članov gospodinjstva poseduje osebni avto.

V. POSTOPEK ZA VLOŽITEV VLOGE ZA PRIDOBITEV DELNE NADOMESTITVE STANARINE:

Nosilec stanovanjske pravice, ki izpolnjuje pogoje navedene v točki III. tega razpisa vloži z vsemi zahtevanimi dokazili opremljeno vlogo za odobritev delne nadomestitve stanarine na posebnem obrazcu, ki ga dobi pri samoupravni stanovanjski skupnosti občine Jesenice, Titova 65.

VI. RAZPISNI ROK

Ta razpis velja 30 dni od dneva objave. Vloge, ki bodo prispele izven omenjenega roka bodo obravnavane posebej in se bodo upoštevale od prvega dne v naslednjem mesecu po vložitvi vloge, delna nadomestitev stanarine pa se tudi v tem primeru odobri za dobo enega leta.

SAMOUPRAVNA STANOVANJSKA SKUPNOST OBČINE JESENICE

VPISOVANJE V ŠOFERSKI TEČAJ IN ŠOLO

Združenje šoferjev in avtomobilistov Jesenice obvešča vse zainteresirane, da vpisuje:

- v šoferski tečaj B in C kategorije. Po teoretičnem delu se takoj nadaljuje s praktično vožnjo.
 - v enoletno šolo za poklicne voznike motornih vozil B in C kategorije. Pogoji za vpis je šest razredov osnovne šole. Kandidati bodo imeli možnost poleg šole za poklicne voznike po lastni volji in z dopolnilnim poukom dokončati tudi osemletko.
- Vpišete se lahko vsak ponedeljek, sredo in četrtek od 17. do 19. ure v pisarno združenja šoferjev in avtomobilistov Jesenice - Rogljeva 1 (nasproti Viatorja), kjer dobite tudi vse informacije.

ZAHVALA

Sindikalnemu odboru TOZD Pro-filarna se najlepše zahvaljujem za povabilo na letni občni zbor in pozornost, ki jo izkazujejo nam upoko-jencem.

V novem letu 1980 želim vsem veliko zdravja in delovnih uspehov.

Ivan Primožič

Dopisujte v Železarja

ZAHVALA

Aktivu invalidov železarne Je-senice in osnovni organizaciji sindikata TOZD Elektrode se zahvaljujem za prejeta darilo in obisk na domu.

Hasiba Džamastagić

ZAHVALA

Osnovni organizaciji sindikata TOZD Hladna valjarna Jesenice se najlepše zahvaljujem za denarno pomoč, ki mi je v času bolezni zelo dobrodošla.

Milan Gačnik

MEMORIAL POHORSKEGA BATALJONA

V soboto, 12. in nedeljo, 13. januarja, je bilo v Slovenski Bistrici XI. spominsko tekmovalje za pokal pohorskega bataljona.

V soboto so nastopili pionirji iz šestnajstih slovenskih klubov, med njimi tudi iz judo sekcije pri TVD Partizan Jesenice. V kategoriji do 35 kg sta nastopila Vid in Kadir. Prvi je zasedel peto mesto, poznalo pa se mu je, da je bil dalj časa bolan. Kadir pa je v boju za vstop v finale izgubil s kasnejšim zmagovalcem Meničaninom (Lendava) in osvojil odlično tretje mesto. V kategoriji do 35 kg sta nastopila Lukan in Krenj. Lukan je izpadel že v prvem kolu, Krenj pa je z odličnimi borbami prišel v finale in nesrečno izgubil z Sušo (Rog).

Na splošno smo lahko s pionirji zadovoljni. Pokazali so veliko in ker so vsi še leto ali dve premladi za pionirsko kategorijo, je uspeh še toliko večji.

V nedeljo so nastopili člani. Iz stiri-astih klubov, jih je bilo šestdeset. Jeseniške barve je branil v kategoriji nad 95 kg Anderle. Tudi tokrat ga je ugnal Bistričan Mi-halč. Po sodniški odločitvi, čeprav ga je Anderle teden dni prej v Celju v prvem kolu zvezne lige premagal z 10:0. Anderle je vseeno zasedel odlično tretje mesto.

Člani judo sekcije TVD Partizan Jesenice so tudi tokrat odstopovali v Bistrico na svoje stroške, za kar gre zahvala predvsem staršem tekmovalcev. Težava je nastala zaradi tega, ker se društvo že dala časa

srečuje s finančnimi problemi, če pa hočejo judisti doseči neko kvaliteto, morajo sodelovati na turnirjih in ker denarja ni, pač na svoje stroške. Problem je predvsem zaradi Anderla, državnega reprezentanta, ki bi se moral udeleževati priprav, katere plačuje klub ali sekcija. Zadnje priprave pred svetovnim prvenstvom mu je plačal klub Ivo Reya iz Celja, za katerega nastopa v prvi zvezni ligi, drugače pa je še vedno član jeseniške sekcije in škoda bi bilo, da bi moral zapustiti jesenice. Po pravilniku TTKS mu, če osvoji medaljo na državnem prvenstvu pripada naziv športnika vrhunjskega razreda in s tem avtomatsko 30.000 do 40.000 dinarjev sekciji za njegova tekmovalna in priprave.

Devetega februarja bo republiško prvenstvo, katerega se mora udeležiti, če hoče nastopati tudi na državnem prvenstvu in v odsotnosti Kovačevića ima velike možnosti za osvojitve medalje.

Največji problem judo sekcije je denar, saj je tekmovalni dovolj. Že 20. januarja je v Ljubljani pozivni turnir druge jakostne skupine, v Celju je 27. januarja ženski pozivni turnir, tretjega februarja je v Mariboru tekmovalje za Baumgartnerjev pas in nato devetega februarja republiško člansko prvenstvo. Upajmo na najboljšo in da bodo judisti na teh tekmovaljih lahko sodelovali.

-tok-

NAŠI NAJMLAJŠI NA LEDU

Tudi letos se otroci iz vzgojnovarstvenih organizacij Jesenice enkrat tedensko po-dajo na led, da se naučijo osnov drsanja. Akcija je stekla pred tremi leti, ko je hokejsko društvo pričelo z akcijo: vsi na drsalke. Takrat so se pod vodstvom trenerja usposobile vzgojiteljice za načrtno učenje otrok v osnovah drsanja. Potem so stopili na led tudi otroci pod vodstvom vzgojiteljice. Tako otroci že tretje leto hodijo enkrat tedensko na drsalke. Večina otrok ima svoje drsalke, nekaj pa

jih ima tudi vzgojnovarstvena organizacija, ki jih posodi otrokom. Veselja na ledu so deležni vsi otroci srednjih in starejših skupin, to je pet do sedemletnih. Otroci osvojijo osnove drsanja in na koncu zimske sezone tekmujejo za pridobitev najlepše drsalke za športno značko. Vendar je ta akcija povezana z nekaterimi težavami. Vsaka vzgojiteljica dela s svojo skupino, ki je številna, saj je v skupini od 20 do 30 otrok. Vsem otrokom je treba zavezati drsalke in z vsakim posebej napraviti prve korake na ledu. Ko pa ob koncu sezone postanejo otroci že samostojni drsalci, je trud vzgojiteljice poplačan že ob pogledu na veselje otrok na ledeni ploskvi.

R. N.

[illegible]

ZMAGALO JE VELIKO JESENIŠKO SRCE

Hokejisti Jesenic kljub zmagi v prvem prvenstvenem srečanju za Olimpijo v Podmežaklju z rezultatom 3:2 v drugem srečanju, tokrat v hali Tivoli, niso imeli veliko možnosti. Veliko privrženec je-jenjskih hokejistov se je sicer odločilo oditi v Ljubljano, na derbi desetega kola državnega prvenstva, vendar je malokdo med njimi verjel, da bi Jesenice tudi drugič lahko zmagale. Edino, kar so verjeli, je bila obljuba jeseniških hokejistov, da se bodo v dvorani Tivoli borili do zadnjega atoma moči. Prav zaradi tega in zaradi zaupanja v mlado jeseniško moštvo se je v dvorani Tivoli zbralo veliko jeseniških pristavev; v nabito polni dvorani jih je bila skoraj polovica.

In seveda niso obžalovali, da so prišli, saj so videli borbeno igro svojih ljubljencev in ob koncu presenetljivo, vendar povsem zaslužen zmagi. Odločilna v derbiju je bila jeseniška borbenost. Hokejisti Jesenic so igrali zelo požrtevno, borbeno in ostro od samega začetka in tako povsem razbili igro ljubljancev. Seveda pa moramo to povezati tudi z zelo dobro pripravljenostjo, disciplino pri izpolnjevanju trenerjevih namenov, posebno pa je treba omeniti še psihološko trdnost mladega jeseniškega moštva, katerega ni motilo peklensko vzdušje v dvorani. Igralci niso vrgli s tira nekajkratno vodstvo Olimpije, pa tudi ne pristransko sojenje v zadnji tretjini, ko so Jesenice igrali kar deset minut z igralcem manj.

Jeseniki hokejisti so se borili do zadnjega sodnikovega zvižga, ne glede na to, kaj se dogaja okrog njih. Prav to in zelo ostro igra gostov ni ustrezala Olimpiji, katere igralci so verjetno mislili, da bodo zlahka opravili z jeseniškimi hokejisti. Začetek tekme je tudi kazal na tak razplet, saj so domačini povedli že v šesti minuti. Toda vodstvo Olimpije ni zmedlo gostov, ki so po dobri minuti izenačili in nato imeli nekaj priložnosti, da bi povedli. Toda kot se je hokeju velikokrat zgodilo, če ne izkoristijo priložnosti, dobiš začetek. To se je zgodilo tudi v soboto. Olimpija je v 16. minuti vodila z 2:1, vendar ne za dolgo. Že v naslednji minuti je Lah po samostojnem prodoru streljal z leve strani. Prusnik pa je bil nemočen.

Tretja tretjina se je začela z nekoliko slabšo igro Jeseničanov, ki pa so kmalu uredili svoje vrste in v 33. minuti prvi povedel Jesenice v vodstvo - 3:2. Po tem zadetku so imeli gostje več od igre in so do zaključka napravili nekaj zares lepih priložnosti. Do 40. minute so bili vsi navijači Jesenic povsem zadovoljni z igro svojih ljubljencev, se posebej pa z rezultatom. Toda finale je prišel v zadnjih dvajsetih minutah, ko so Ljubljanci dobili dobrega zaveznika v glavnem sodniku Djokicu, ki ga na Jesenicah poznamo kot zelo dobrega sodnika. Tudi v Ljubljani je v prvih dveh tretjinah opravil svojo nalogo zelo dobro, toda v zadnji tretjini je bilo očito, da želi pomagati pri spremembi rezultata, kar bi mu kmalu uspelo, toda...

Stari pregovor, prav, da le vojak, ki verjame v svojo moč in si nadvse želi zmage, lahko tudi zmagi. Tako je bilo tudi v soboto v Ljubljani. Jeseniški hokejisti so v zadnjih dvajsetih minutah igrali kar deset minut z igralcem manj in prav v tem delu so si zagotovili zmago. V tej tretjini se je izkazala velika zrelost in borbenost jeseniškega moštva. Kljub nekaterim neupravičenim izključkom so jeseniški hokejisti ostali prisbni. Niso reagirali na izključitve, v igro pa so vložili vse, s čimer so razpolagali. Borbenost, znanje, iznajdljivost in sreče...

Užitek je bilo gledati, kako številna premoč Ljubljancev ne pomeni skoraj nič proti borbenim in preudarnim Jesenicam. Res je, da so zaradi številne premoči domačini izenačili na 3:3, toda le dobro minuto za tem je Drago Horvat po samostojnem prodoru na mojstrski način premagal vratarja Prusnika.

Jesenici so v soboto prekosili sami sebe, čeprav nismo videli veliko dobrega hokeja. Ne glede na to, pa gostje v ničemer, razen po manjšem številu strelav na vrata, niso zaostajali za domačini. Če v zadnjem delu na bi igrali kar deset minut z igralcem manj (nekajkrat so bili neupravičeno izključeni), bi bila morda njihova zmaga tudi izdatnejša.

V teh trenutkih zasluženega slavlja je potrebno vsem igralcem Jesenic stisniti roko, čeprav je bil daleč najboljši vratar Pretnar. S to zmago so naši hokejisti za en velik korak bliže naslovu državnega prvaka, vendar bo pot do končne zmage še dolga in težava.

Olimpija bo v dveh preostalih srečanjih skušala odpraviti napake, ki jih je delala doslej in poskušala zmagati. Zaradi tega se je treba še kako zavedati, da so Jesenice dobili dve pomembni bitki v letošnjem državnem prvenstvu, toda vojne še daleč ne. In če se je po sobotnem derbiju v Ljubljani pokazal zarez upanja (v katerega na začetku prvenstva ni nihče verjel), da imajo jeseniški hokejisti lepo priložnost osvojiti tudi prvo mesto, potem je potrebno ostati na realnih tleh in se resno pripraviti za obe tebiti preizkušnji, saj ne bosta niti najmanj lahki. Olimpija je še vedno resen kandidat za naslov prvaka, ne glede na to, da Jesenice vodijo s tremi točkami prednosti.

Ob zaključku pa je potrebno še enkrat iskreno čestitati jeseniškimi hokejistom, ki so upravičili naša velika zaupanja v njihovo mladost.

OLIMPIJA - JESENICE 3:4
(2:2, 0:1, 1:1)

Hala Tivoli, gledalcev 5000, sodniki Djokić, Rus in Vidić iz Beograda. Strelci: 1:0 Petić 9. min., 1:1 Horvat 11., 2:1 Lepša

MURKA IZVRSTNA V CELOVCU

V soboto in nedeljo, 12. in 13. januarja, je bilo v mestni hali v Celovcu veliko mednarodno tekmovanje v kegljanju na ledu za deseti Wörthersee pokal. Nastopilo je 30 ekip iz Zahodne Nemčije, Avstrije in Jugoslavije. Iz Jugoslavije so nastopile ekipe: Murka, Vatrostalna, Svetina in Universal. Murka je zasedla odlično tretje mesto z enakim številom točk kot drugouvrščena

VABILO NA OBČNI ZBOR

Nogometni klub Jesenice vabi vse sedanje in bivše nogometaše ter ljubitelje nogometa na občni zbor nogometnega kluba, ki bo v petek, 18. januarja, ob 18. uri v restavraciji hotela Pošta na Jesenicah.

NK Jesenice

16., 2:2 Lah 17., 3:2 Hafner 33., 3:3 Repovž 48., 3:4 Horvat 49. Izključitve: Olimpija 10, Jesenice 20 minut.

Jesenice so nastopile s temi igralci: Pretnar, Česnjak, Ščap, Milnarec, Razinger, Berlišk, Medja, Medved, Horvat, Hafner, Pristov, Klemenc, Bešić, Pavlič, Lah, Golja, Magazin, Mavčec in Meznarec.

KRANJSKA GORA - CELJE 1:7
(1:2, 0:1, 0:4)

Dvorana v Podmežaklju, gledalcev 600, sodniki: Repina, F. Petelin in Lešnjak, vsi ljubljani. Strelci: 0:1 Vertovšek 2., 1:1 Kozar 10., 1:2 F. Zbontar 11., 1:3 Bratec 22., 1:4 Bratec 41., 1:5 Ograjenšek 47., 1:6 F. Zbontar 47., 1:7 Filipovič v 57. minuti. Izključitve: Kr. gora 8 plus 10 disc., Celje 8 minut.

Predvidevanja so se uresničila. Celjani so povsem zaslužen odnesli dve točki z Jesenic, čeprav v prvih dveh tretjinah ni kazalo na veliko razliko. Mladi in neizkušeni Kranjskogorci so tokrat, še zlasti v prvi in v večjem delu druge tretjine, igrali dokaj solidno. Seveda boljnih in izku-

PROGRAM DRSANJA IN ŠPORTNIH PRIREDITEV DO 20. JANUARJA

ŠPORTNO KULTURNA DVORANA REKREACIJSKO DRSANJE:

petek, 18. januarja, ob 20. do 22. ure za Železarno, Sobota, 19. januarja, ob 14. do 16. ure splošno, nedelja, 20. januarja, ob 14. do 16. in od 17. do 19. ure splošno in od 20. do 22. ure za Železarno.

HOKEJ: sobota, 19. januarja, ob 12. uri mladinsko prvenstvo SRS: HK Jesenice: HK Olimpija, vstop prost; ob 17.30: državno prvenstvo - člani HK Jesenice: HK Kranjska gora; vstopnina: odrasli 30,00 din, otroci, šolarji 10,00 din

DRSANJE: sobota, 19. januarja, ob 7. uri klubsko prvenstvo KEGLJANJE NA LEDU: nedelja, 20. januarja, ob 7. uri mednarodni turnir.

PONOVO ŠTEVILNA TEKMOVANJA ALPSKIH SMUČARJEV

Alpski smučarji so tudi pretekli teden tekmovali na številnih tekmovalnih. Ponočno, zlasti v mlajših kategorijah, dosegli nekaj izredno dobrih rezultatov, pa tudi v starejših kategorijah smo z doseženimi uspehi lahko zadovoljni. Zlasti lep uspeh je dosegla Veronika Klinar, ki je na Soriški planini v tekmi za slovenski pokal dosegla v veleslalomu svojo prvo zmago.

Najmlajši cibicani in cibicanke so se pomerili kar dvakrat v veleslalomu na Kobli. V soboto, 12. januarja, so se med seboj borili le najmlajši gorenjski tekmovalci, kjer je bil Bor Rojnik ponovno najboljši. Med cibicankami pa je zmagala Radovljanka Tina Žmitek, Kranjskogorka Romana Kotnik pa je bila druga. Nastopilo je 100 cibicanov in 40 cibicank.

V nedeljo so se pomerili med seboj cibicani in cibicanke iz vse Slovenije. Med 43 cibicankami je bila Romana Kotnik iz Kranjske gore ponovno najboljša, med 86 cibicani pa je moral Bor Rojnik priznati premoč tekmovalke Alpeturje iz Škofje Loke Janja Grašiča.

Tekmovalni sta znova dokazali, da imamo v naši občini dovolj izredno kvalitetnega naraščaja, ki je med najboljšimi v Sloveniji.

REZULTATI - SOBOTA - GORENJSKA TEKMOVALNA SKUPNOST:

CIBICANI: 1. Rojnik Jes. 57,71, 2. Grašič Alpt. 58,31, 3. Jovan Kadov. 58,82, 4. Potočnik Jes. 59,03, 5. Markez Jes. 59,57, 8. Gosar Kr. gora 1:01,26, 9. Klinar Jes. 1:01,50; ostali rezultati: Čop (Bl. Dobr.) 1:08,48, Makra (Jes.) 1:13,21, Pesjak (Jes.) 1:13,67, Kavčič (Jes.) 1:14,21 CIBICANKE: 1. Žmitek Radov. 1:00,50, 2. Kotnik (Kr. gora) 1:01,16, 3. Žemva (Bled) 1:04,10, 4. Dolžan (Kr. gora) 1:04,54, 5. Novak (Kr. gora) 1:05,78, Srpič (Bl. Dobr.) 1:28,39.

NEDELJA - SLOVENSKE POKAL: CIBICANI: 1. Grašič Alpt. 58,75, 2. Rojnik (Jes.) 59,40, 3. Jovan (Radov.) 1:00,28, 4. Potočnik (Jes.) 1:00,67, 13. Gosar (Kr. gora) 1:02,98, 14. Svetina (Bl. Dobr.) 1:03,35, 20. Klinar (Jes.) 1:04,40.

CIBICANKE: 1. Kotnik (Kr. gora) 1:01,05, 2. Žmitek (Radov.) 1:02,64, 6. Dolžan (Kr. gora) 1:06,25, 15. Novak (Kr. gora) 1:07,42.

Mlajši pionirji so v nedeljo nastopili v Črni v veleslalomu v tekmi za slovenski pokal. Robi Žan je tokrat ponovno pokazal svoje izredno tehnično znanje in zmagal s prednostjo treh sekund. S to zmago si je že skoraj zagotovil ponovno osvojitve slovenskega pokala, saj mu do tega manjka le še ena uvrstitev v veleslalomu. Sašo Robič je padel.

REZULTATI: 1. Žan (Jes.) 1:00,81 2. Penes (Triglav) 1:03,81.

Na Soriški planini so se v soboto v veleslalomu in v nedeljo v slalomu pomerili starejši pionirji in pionirke v tekmi za slovenski pokal ter v sklopu tekmovalja po poteh partizanske Jelovice. Med dekletji je v soboto Veronika Klinar dokazala svojo premoč v veleslalomu, med pionirji pa je bil naš Gaber Pogačnik četrti. Tekma je bila v izredno težkih vremenskih pogojih pri minus 22 stopin Celzija in v hudem vetru.

V nedeljski tekmi slaloma je bila Klinarjeva tretja, Barbara Kunc pa je po prvem teku vodila, nato pa v drugem odstopila. Med pionirji je bil Matej Oblak četrti in to dobro tri sekunde za zmagovalcem Bergantom. Rok Petrovič je na tehnično zahtevni progi doživel svoj prvi letošnji

šenejših gostov niso mogli presenetiti, nudili pa so zelo dober odpor znanim igralcem, kot so brata Zbontar, Felc, I. Jan in Kumar. Če bi bili malce bolj uigrani, bi v prvih štiridesetih minutah lahko dosegli kakšen zadetek več. Toda neizkušenost je napravila svoje. Če vemo, s kakšnimi težavami so na treningih srečuje trener Ciril Klinar, potem je povsem jasno, zakaj Kranjskogorci niso dosegli boljšega izida. Če so v prvih dveh tretjinah domačini igrali dokaj solidno, pa so v zadnjem delu povsem popustili, kar so gostje izkoristili in dosegli visoko zmago.

Prikazani hokej ni bil na posebno kvadratni ravni, saj tudi zmagovalci niso igrali posebno dobro. Vsekakor je bila to dobra preizkušnja za mlade Kranjskogorce pred nadaljevanjem prvenstva, v katerem se bodo pomerili z nekaterimi manj kvalitetnimi nasprotniki, proti katerim lahko še osvojijo kakšno točko.

Lestvica:

1. Jesenice	10	9	1	0	88:26	19
2. Olimpija	10	8	0	2	102:16	16
3. Celje	10	5	2	3	45:35	12
4. Medveščak	10	4	2	4	46:40	10
5. Partizan	10	5	0	5	37:67	10
6. C. zvezda	10	4	1	5	46:55	9
7. Kr. gora	10	2	0	8	32:86	4
8. Spartak	10	0	0	10	23:91	0

TOZD REMONTNE DELAVNICE KIPNI PRVAK ŽELEZARNE ZA LETO 1979

Po odigranih medobratnih tekmovalnih v šahu, namiznem tenisu in odbojki je znan vrstni red ekip v tekmovalju za prvenstvo Železarne. Najvišjo lovoriko so tudi tokrat osvojili športniki TOZD Remontne delavnice pred večnimi rivali TOZD Vzdrževanje in delovno skupnostjo sektorja za ekonomiko, tehnično kontrolo in raziskavo ter novogradnje in tako obdržali osvojevene prehodne pokale iz leta 1978 za prvo mesto v letnem in zimskem delu ter skupni uvrstitvi. Športnice TOZD Remontne delavnice so osvojile v tem tekmovalju drugo mesto.

Komisija za šport TOZD Remontne delavnice čestita vsem športnikom in športnicam za dosežene uspehe in jih vabi na interno razglasitev rezultatov za leto 1978 in 1979, ki bo predvidoma v prihodnjem tednu. Na srečanju bo predaval in prikazoval diapozitive alpinist in član himalajske odprave Pavel Dimitrov.

Obenem izražamo tudi vse priznanje rekreatorju tov. Klinarju, ki organizacijsko zelo dobro in vestno izpolnjuje težavno nalogo rekreatorja tako velikega kolektiva. Menimo, da bo potrebno še več pozornosti in sredstev nameniti za rekreacijo in sprostitev neposrednih proizvajalcev, kakor tudi za izgradnjo lastnih rekreacijskih objektov. Če bo delavec neposredno občutil, da dajejo sredstva za njegovo boljše počutje in razvedrilo, potem tudi sprejemanje raznih sporazumov, kot je bil samoupravni sporazum o dodatnem financiranju telesne kulture in kulture, ne bo več problematično.

md

IZREDNO DOBRA UDELEŽBA NA SMUČARSKEM TEKU

Kar 92 tekmovalcev in tekmovalk se je pomerilo v soboto, 13. januarja, v Ratečah med seboj na prvenstvo Železarne v teku na smučeh. Tekmovalje, ki je bilo izvedeno prvič, je naletelo na izreden odziv med našimi sodelavci. Na tekmovalju so se srečali bivši tekmovalci prav vseh generacij, vsi pa so se na progi, ki je bila zelo dobro pripravljena, borili do zadnjih atomo moči in sposobnosti.

Tekmovalje je pokazalo, da ima tek na smučeh v naši železarni izredno veliko pristašev in da ga naš delavec ceni kot izredno uspešno rekreacijsko aktivnost. V času velikih psihičnih naporov pomeni tek na smučeh v naravi veliko sprostitev, obenem pa nam krepi telo in dihalne organe. Vse kaže, da je akcija, ki jo je organizirala komisija za športno rekreacijo, ki je tudi omogočila nabavo tekaških smuču po znižanih cenah, naletela na ugoden odmev, tekaški šport pa je dobil nove pristaše.

Na tekmovalju, ki ga je izredno uspešno organiziral SK Rateč-Planica, je nastopilo 16 moških in 7 ženskih ekip. Ekipno je prvo mesto pri moških in ženskah osvojila ekipa delovne skupnosti SEO-TKR-NG, ki je imela tudi največ sodelujočih tekmovalcev (27). V obeh konkurencah so drugo mesto osvojili tekmovalci delovne skupnosti za komercialne in finančne zadeve, tretji pri moških so bili tekači TOZD Strojne delavnice in tekačice TOZD Remontne delavnice. Prvo mesto je ekipa delovne skupnosti SEO-TKR-NG osvojila v postavi: Kerštain, Pogačnik, Vidic in Pukel, pri ženskah pa v postavi Koblar in Kobentar. Na tekmovalju je izven konkurence nastopil kot predtekač Avenikov trobentač Franc Košir in dokazal, da ima dobra pljuča in obilo kondicije, saj bi se v svoji konkurenci s časom 14:39,44 uvrstil na deseto mesto.

REZULTATI: ŽENSKESKE - 3 KM: 1. Milena Pirc HV Bela 14:36,19, 2. Metka Koblar SEO-TKR-NG 16:44,58, 3. Branka Kobentar SEO-TKR-NG 17:03,86, 4. Danica Benedik KO-FI 17:18,45, 5. Marija Petric SEO-TKR-NG 17:27,82, 6. Julijana Smolej KO-FI 18:08,06, 7. Roza Koselj SD 18:28,67, 8. Marije Zagoršek Valj. žice 19:17,38, 9. Marijana Svetina KO-FI 19:21,87, 10. Jozica Bakovnik Rem. delavnice 19:44,39 itd. MOŠKI NAD 35 LET - 3 KM: 1. Alojz Kerštain SEO-TKR-NG 10:28,41, 2. Franc Kajžar KO-FI 10:57,90, 3. Franc Hrovat Li-

varna 12:23,15, 4. Jože Kobentar Kadr. spl. in inform. 12:55,32, 5. Franc Oblak SD 13:21,77, 6. Anton Pogačnik SEO-TKR-NG 13:26,69, 7. Anton Preželj Vzdrževanje 13:34,18, 8. Martin Pazlar SEO-TKR-NG 14:26,65, 9. Franc Smolej SEO-TKR-NG 14:29,31, 10. Marjan Branc Energetika 14:56,01 itd.

MOŠKI DO 35 LET - 5 KM: 1. Slavko Pristov Remont. del. 19:38,40, 2. Srečko Trpin Remont. del. 20:02,19, 3. Jože Uršej Energetika 20:26,19, 4. Cveto Kemperle Stroj. del. 20:45,06, 5. Jože Dovžan Remont. del. 20:46,34, 6. Jože Rožič KO-FI 20:46,42, 7. Marjan Mrak Elektrode 20:51,05, 8. Ivan Mežik Vzdrževanje 22:24,11, 9. Milan vidic SEO-TKR-NG 22:26,02, 10. Brane Gidčar Vzdrževanje 22:39,70 itd.

EKIPNO ŽENSKESKE: 1. DS SEO-TKR-NG, 2. DS KO-FI, 3. TOZD Remontne delavnice, 4. TOZD Hladna javljarna Bela, 5. TOZD Strojne delavnice, 6. TOZD Valjarna žice, 7. TOZD Plavž.

EKIPNO MOŠKI: 1. DS SEO-TKR-NG, 2. DS KO-FI, 3. TOZD Strojne delavnice, 4. TOZD Remontne delavnice, 5. TOZD Jeklarne, 6. TOZD ENERGETIKA, 7. DS KSI, 8. TOZD Plavž, 9. TOZD Vzdrževanje 10. HVB, 11. TOZD Valjarna debele pločvine, 12. TOZD Livarna, 13. TOZD Elektrode, 14. TOZD Valjarna bluming štekel, 15. TOZD Žičarna, 16. TOZD Transport.

Ob koncu tekmovalja smo napravili še malo anketo med prisotnimi tekači: DANICA BENEDIK: Škoda, da tekmovalj v smučarskem teku ni bilo že prejšnjega leta. Veliko zaslug za popularizacijo teka na smučeh v Železarni ima pokojni Jazek Jenko, tekmovalje pa je pokazalo, koliko pristašev ima smučarski tek v Železarni. Predlagala bi, da bi tudi smuču za alpsko smučanje podobno kot tekaški smuču prodajali s popustom.

TOZD POGAČNIK: Najstarejši udeležene tekmovalje pravi, da je pravilno, da je bilo izvedeno tekmovalje v tekih na smučeh in pozdravlja akcijo komisije za rekreacijo za pomoč pri nabavi tekaških smuču. Vendar pa meni, da je bilo tekmovalje terminsko izvedeno prezgodaj, saj je bilo udeležencem na razpolago premalo časa za trening. Predlaga, naj bi bilo v bodoče tekmovalje razdeljeno v več starostnih razredih, saj ni pravilno, da 35-letnik tekmuje s 55 ali 60-letnikom. Uvede naj se še en razred nad 45 let.

-bef

TRETJA KARAVANŠKA TURNEJA ZA 23. POKAL MESTA JESENIC

Po neugodni lanskejši zimski sezoni bodo v soboto, 19. in nedeljo, 20. januarja, jeseniški sankaši, organizirani v sankašem klubu pri SD Jesenice, spet izvedli svojo tradicionalno sankaško prireditev na naravnih progah, to je 23. tekmovalje za prehodni pokal mesta Jesenice z mednarodno udeležbo.

Tekmovalje bo letos potekalo v okviru tretje karavanske turneje v sankanju na naravnih progah, ki jo organizirata sankaška sekcija ASKO Beljak iz avstrijske Koroske in sankaški klub SD Jesenice. Prva prireditev bo v Beljaku v soboto, 19. januarja, ko se bo še petič tekmovalo za pokal Alpe Adria, druga prireditev, kot je že rečeno, pa bo na Jesenicah v nedeljo, 20. januarja s pričetkom ob 8.15 na naravni sankaški progi pri Savskih jamah, Planina pod Golico.

Organizatorji pričakujejo številno udeležbo tekmovalcev tako iz sosednje avstrijske Koroske kot tudi tekmovalcev iz domačih klubov.

Razglasitev zmagovalcev tretje karavanske turneje v sankanju na naravnih progah, za kar se šteje pri moških, ženskah in dvojicah najboljši skupni čas iz obeh prireditev, bo v nedeljo, 20. januarja, ob 14. uri v salonu hotela Pošta na Jesenicah.

TEKMOVANJE NAJMLAJŠIH NA KRESU

V nedeljo, 13. januarja, je bilo v rekreacijskem centru na Kresu organizirano smučarsko tekmovalje naših najmlajših smučarjev. Tekmovalje je v okviru telesnovzgojnega društva Partizan Javornik-Koroska Bela brežibno organiziral in tudi izvedel izvršni odbor centra Kres, za kar mu gre vse priznanje. Največje priznanje pa so organizatorju izrekli že sami mali tekmovalci, ki so se dokaj številno odzvali tekmovalju in pokazali veliko vno in dosti borbenosti, pa tudi veliko disciplino. Še bolj pa so se mladim tekmovalcem veselo iskriale oči pri razglasitvi rezultatov in podelitvi kolajz za prve tri uvrščene v vsaki skupini in pri podelitvi nagrad.

Prepričani smo, da bo to tekmovalje vsem mladim tekmovalcem ostalo v nepozabnem spominu in da se bodo svoje prve osvojevene nagrade ali kolajze še dolgo spominjali kljub temu, da bodo morda prvi tekmovalci in tekmovalke dobili še celo vrsto odličij in priznanj.

Udeleženci so bili razdeljeni v štiri kategorije: deklice do četrtega leta starosti; dečki do četrtega leta starosti; deklice od štirih do sedmih let starosti in dečki od štirih do sedmih let starosti.

Prijave je sprejemale organizator skoraj do samega pričetka tekmovalja. Sledilo je zbranje startnih števil in vsi mali tekmovalci so dobili štartne številke, na katere so bili še posebej ponosni.

Proga je bila dobro označena in zavarovana z vrvi. Zahtevnost je bila prilagojena starosti tekmovalcev in je bila za dečke in deklice nad štiri leta starosti nekoliko daljša.

Rezultati:

Deklice do 4. leta: 1. Katja Svetina, 2. Tina Rožič.

Dečki do 4. let: 1. Jazek Markelj, 2. Tine Stojan, 3. Uroš Gartner.

Deklice nad 4. letom: 1. Mojca Smolej, 2. Barbara Gartner, 3. Romana Bregant.

Dečki nad 4. letom: 1. Aleš Bertonec, 2. Peter Rožič, 3. Dejan Klinar.

Po končani tekmi je bila uradna razglasitev rezultatov, podelitev kolajz in nagrad.

bef

NA SPOREDU SO TEKMOVANJA V VELESALOMU IN SANKANJU

Komisija za športno rekreacijo organizira ta mesec še tekmovalje v veleslalomu in sankanju. Tekmovalje v veleslalomu bo na sporedu v Mojstrani v četrtek, 24. januarja, ob 15.30 za moške do 25 let in od 25 do 35 let. V petek, 25. januarja, pa bodo nastopili moški od 35 do 45 let in moški nad 45 let ter vse ženske kategorije. Za ekipno uvrstitev se šteje po en rezultat do 25 let, od 25 do 35 let in najboljši rezultat v kategorijah nad 35 let (skupno trije tekmovalci). Pri ženskah se šteje en rezultat do 25 let, ter boljši rezultat nad 25 let (2 tekmovalki).

V sankanju, ki bo pri Savskih jamah 26. januarja ob 9. uri, sta razpisani dve kategoriji in to do 35 let ter nad 35 let. Za moško ekipo štejejo po dva tekmovalca iz vsake kategorije, za ženske ekipe pa tri tekmovalke ne glede na kategorijo. Prijave ekip in posameznikov za veleslalom in sankanje sprejemajo v pisarni tovarniškega sindikata do 21. januarja do 10. ure, ko bo na sporedu tudi zbranje.

Komisija za športno rekreacijo istočasno tudi obvešča delavce Železarne, da lahko dvignejo na sindikatu karte za žičnico na Strelišču. Karte so brezplačne za delavce Železarne, njihove sivoje in otroke.

SMUČARSKI SKOKI V KAJŽAH

Zadnje nedeljo preteklega leta je SSD KAJŽE v Planini pod Golico organiziralo smučarske skoke. Tekmovalja se je udeležilo 11 tekmovalcev. Tekmovalje je bilo že tretje. Podeljen je bil pokal za leto 77-79, ki ga je osvojil Vencelj Razinger, ki je zbral največ točk, in sicer 445. Drugo mesto v skupni uvrstitvi je pripadlo Boštjanu Štefelinu, tretje pa Tinku Vilmanu.

Na nedeljskem tekmovalju so bili doseženi naslednji rezultati:

MLAJŠI MLADINCI: 1. Milan Klinar 127,5 točk, 3. Matjaž Kerec 126,5, 3. Darko Klinar 113,5 in 4. Jazek Razinger 105 točk.

Pri starejših mladincih je bil vrstni red naslednji: 1. Vencelj Razinger 154 točk, 2. Dušan Vesek 152, 3. Boštjan Štefelin 148, 4. Nejc Sigmund 147,5, 5. Tinko Vilman 144, 6. Jože Klinar 138 in 7. Marjan Miljak 135,5 točk.

Zaradi neprimerne lokacije so imeli velike težave s pripravo skakalnice. Kljub temu pa je prireditev, ki je že tradicionalna, lepo uspela, kar je potrdilo tudi številna občinstvo, ki se je zbralo pod skakalnico.